

Dziennik Urzędowy

Unii Europejskiej

C 104

Wydanie polskie

Informacje i zawiadomienia

Tom 54
2 kwietnia 2011

Powiadomienie nr

Spis treści

Strona

I Rezolucje, zalecenia i opinie

OPINIE

Komitet Regionów

88. sesja plenarna w dniach 27 i 28 stycznia 2011 r.

2011/C 104/01	Opinia perspektywiczna Komitetu Regionów „Lokalne systemy żywnościowe”	1
2011/C 104/02	Opinia z inicjatywy własnej Komitetu Regionów „Nowe perspektywy przeglądu rozporządzenia w sprawie EUWT”	7
2011/C 104/03	Opinia Komitetu Regionów „Europa – najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego”	13
2011/C 104/04	Opinia Komitetu Regionów „Samorząd lokalny i regionalny w Azerbejdżanie i rozwój współpracy między Azerbejdżanem a UE”	18
2011/C 104/05	Opinia Komitetu Regionów „Uproszczenia w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych”	21
2011/C 104/06	Opinia Komitetu Regionów „Mobilna młodzież”	26
2011/C 104/07	Opinia Komitetu Regionów „Kino europejskie w dobie cyfrowej”	31
2011/C 104/08	Opinia Komitetu Regionów „Zgodność wykorzystania biomasy z zasadami rozwoju zrównoważonego”	35

PL

Cena:
4 EUR

(Ciąg dalszy na następnej stronie)

2011/C 104/09	Opinia Komitetu Regionów „Adekwatne, stabilne i bezpieczne systemy emerytalne w Europie”	39
---------------	--	----

III Akty przygotowawcze

Komitet Regionów

88. sesja plenarna w dniach 27 i 28 stycznia 2011 r.

2011/C 104/10	Opinia Komitetu Regionów „Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do dystrybucji produktów żywnościowych wśród osób najbardziej potrzebujących w Unii”	44
2011/C 104/11	Opinia Komitetu Regionów „Rozwój zintegrowanej polityki morskiej oraz »Wiedza o morzu 2020«”	47
2011/C 104/12	Opinia Komitetu Regionów „Jednolity europejski obszar kolejowy”	53
2011/C 104/13	Opinia Komitetu Regionów „Swoboda decydowania przez państwa członkowskie o uprawie organizmów zmodyfikowanych genetycznie na swoim terytorium”	62

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

OPINIE

KOMITET REGIONÓW

88. SESJA PLENARNA W DNIACH 27 I 28 STYCZNIA 2011 R.

Opinia perspektywiczna Komitetu Regionów „Lokalne systemy żywnościowe”

(2011/C 104/01)

KOMITET REGIONÓW jest zdania, że:

- Lokalne systemy żywnościowe wspierają lokalną i regionalną gospodarkę. Systemy te mają olbrzymie znaczenie na obszarach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Systemy te są bodźcem do wykorzystania potencjału lokalnego i czynnikiem poprawy wizerunku regionów mało znanych i często zaniedbanych.
- Krótkie kanały dystrybucji zwiększają interakcje między konsumentami i producentami. Pozwalają na budowanie stosunków opartych na zaufaniu oraz na natychmiastową identyfikowalność produktów przez konsumentów. Zapewniają one również podstawowy poziom niezależności żywnościowej.
- Lokalne systemy żywnościowe przynoszą korzyści środowiskowe dzięki systemom bardziej zrównoważonej produkcji.
- Komisja Europejska powinna zatem:
 1. zaproponować, aby państwa członkowskie rozważyły określenie celów dotyczących rozwoju lokalnych systemów żywnościowych we własnej strategii rozwoju obszarów wiejskich, których osiągnięcia miałyby się podjąć władze lokalne i regionalne z pomocą UE i władz krajowych;
 2. przyjąć definicje „lokalnych produktów żywnościowych” i „lokalnych systemów żywnościowych” oraz wprowadzić nowe oznakowanie i określić wspólny symbol i identyfikację systemu w przypadku produktów lokalnych, które należy dodać do rozporządzenia w sprawie polityki dotyczącej jakości produktów rolnych UE;
 3. stworzyć program bezpośredniego wprowadzania do obrotu zarejestrowanych produktów lokalnych, który realizowałyby państwa członkowskie na szczeblu władz lokalnych i regionalnych;
 4. zbadać, czy art. 26 dyrektywy 2004/18/WE w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych można by zmienić w taki sposób, by „produkcja lokalna” mogła być standardowym kryterium wyboru w przetargach dotyczących dostaw żywności na przykład do szkół, domów opieki i obiektów publicznych.

Sprawozdawca: Lenie DWARSHUIS-VAN DE BEEK (NL/ALDE), członek Rady Wykonawczej Prowincji Holandii Południowej

KOMITET REGIONÓW

I. WYZWANIA I CELE

Uznając, że temat sprawozdania „Lokalne systemy żywnościowe” należy postrzegać w szerszym kontekście, pragnie podkreślić, że:

Żywność i rolnictwo w kontekście strategii „UE 2020”

1. Świat stoi obecnie wobec bardzo różnorodnych, ogromnych wyzwań, takich jak szybki wzrost liczby ludności, większe możliwości wydatkowania środków i zmiana klimatu.

2. Wyzwaniom tym towarzyszy zagrożenie niedoborem żywności, paszy, energii uzyskiwanej z paliw kopalnych, surowców, włókien i świeżej wody, zagrożenie postępującym wyjaławianiem się gleb i utratą różnorodności biologicznej oraz coraz większym niebezpieczeństwem niewydolności rynku finansowego, nierównowagi politycznej i konfliktów zbrojnych.

3. Na bezpieczeństwo żywnościowe ma ponadto wpływ ogólnoswiatowe zjawisko przemieszczania się ludności z obszarów wiejskich do miast, zwiększenie wydajności produkcji żywności na obszarach produkcji rolnej wszędzie na świecie, zmiana obszarów przyrodniczych w nowe obszary produkcji rolnej, rozwój nowych rodzajów produkcji oraz utrata obszarów produkcji żywności wskutek zastąpienia jej produkcją biopaliw i rozrostu miast.

4. Ocenia się, że na świecie lokalnie produkuje się i sprzedaje ok. 80 % żywności. W Unii Europejskiej odsetek ten wynosi około 20 %.

Europejski model rolnictwa

5. Nie istnieje jeden europejski model w rolnictwie – model jest złożony, a jego różnorodność jest istotną zaletą.

6. Aby jak najlepiej wykorzystać model pluralistyczny, trzeba wzmocnić powiązania między rolnictwem a oczekiwaniami konsumentów, podobnie jak powiązania między produkcją rolną a rynkami lokalnymi, regionalnymi i międzynarodowymi.

7. W modelu pluralistycznym lokalny system żywnościowy jest kluczowym aspektem, który jak dotąd nie został jeszcze w wystarczającym stopniu uwzględniony i który należy wspierać w sposób profesjonalny, strukturalny i innowacyjny.

Cele europejskie dotyczące rolnictwa

8. Głównym zadaniem rolnictwa europejskiego jest produkcja żywności i zaopatrzenie w nią ludności w państwach członkowskich, przy zapewnieniu uczciwej konkurencji i ochrony środowiska, jak też przy spełnianiu pozostałych wymogów jakości, bezpieczeństwa żywności i przystępnych cen.

9. W przyszłości rolnictwo i zaopatrzenie w żywność muszą zużywać mniej wody i energii ze źródeł kopalnych oraz mniej nawozów i środków ochrony roślin, cechować się większą dywersyfikacją i lepiej wykorzystywać komplementarność uprawy, hodowli i gospodarki odpadami organicznymi oraz wytwarzania prądu szczytkowego i energii odnawialnej.

10. Producenci powinni być w stanie uzyskać odpowiedni dochód z produkcji, lecz obecny system nie zapewnia równowagi sił w łańcuchu dostaw żywności ani odpowiedniego poziomu cen żywności i marż.

11. Wspólna polityka rolna po 2013 r. musi w bardziej zrównoważonym stopniu wspierać zatrudnienie i utrzymanie działalności rolniczej na wszystkich gruntach ornych Europy, a jednocześnie zwracać szczególną uwagę na obszary w trudnej sytuacji, w tym na obszary podmiejskie. Z tego względu położenie nacisku na aspekt terytorialny w nowych priorytetach dla WPR w perspektywie 2020 r. proponowanych przez Komisję zasługuje na pozytywną ocenę.

12. Rozwój lokalnych systemów żywnościowych ma szczególne znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych. Władze lokalne i regionalne odgrywają ważną rolę dzięki temu, że określają zrównoważony rozwój gospodarki wiejskiej, zachęcają do działań w tej dziedzinie i wspierają je, a tym stwarzają warunki sprzyjające powstawaniu lokalnych systemów żywnościowych.

II. KORZYŚCI WYNIKAJĄCE Z LOKALNYCH SYSTEMÓW ŻYWNOCIOWYCH

Wskazuje, że:

Korzyści gospodarcze wynikające z lokalnych systemów żywnościowych

13. Temat lokalnych systemów żywnościowych ma bardzo duże znaczenie i wykracza poza jedynie plasowanie nowego asortymentu europejskich produktów lokalnych, oprócz produktów wprowadzonych już do powszechnie znanych systemów jakości.

14. Lokalne systemy żywnościowe wspierają lokalną i regionalną gospodarkę, ponieważ zapewniają zatrudnienie w rolnictwie i produkcji żywności, w tym w przetwórstwie, dystrybucji, działalności związanej z wprowadzaniem do obrotu i w sprzedaży oraz usługach. Systemy te mają olbrzymie znaczenie na oddalonych obszarach wiejskich, obszarach podmiejskich, górskich, obszarach w trudnej sytuacji i obszarach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Systemy te są bodźcem do wykorzystania potencjału lokalnego i czynnikiem poprawy wizerunku regionów mało znanych i często zaniedbanych.

15. W porównaniu do zwyczajowych kanałów dystrybucji, gdy dochody są wydawane lokalnie na lokalnie produkowaną żywność, pozostają one w regionie i wywierają silny efekt mnożnikowy (współczynnik rzędu 3) na regionalne dochody społeczności.

16. Inwestycje w lokalne systemy żywnościowe spowodowałyby ożywienie gospodarcze na obszarach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, lepsze dochody producentów lokalnych, większą współpracę między zainteresowanymi stronami, ożywienie przedsiębiorczości, lepsze otwarcie na rynki lokalne, większe zatrudnienie, niższe koszty i utrzymanie lokalnych usług i dostaw.

Korzyści społeczne wynikające z lokalnych systemów żywnościowych

17. Krótkie kanały dystrybucji zwiększają interakcje między konsumentami i producentami oraz ich wiedzę o drugiej stronie i wzajemne zrozumienie. Dzięki osobistej znajomości producentów przez konsumentów pozwalają na budowanie stosunków opartych na zaufaniu oraz na natychmiastową identyfikowalność produktów. Zapewniają one również podstawowy poziom niezależności żywnościowej.

18. Oferowanie lokalnych produktów: autentycznych, tradycyjnych, oryginalnych, zrównoważonych, sezonowych lub o innych cenionych lokalnie cechach przyczynia się do spójności społecznej, krzewi poczucie wspólnoty oraz zachęca społeczność do zachowań przyjaznych dla środowiska naturalnego. Miejsca sprzedaży produktów lokalnych, takie jak stoiska sprzedaży bezpośredniej lub place targowe są często ogniwem procesu włączenia społecznego i integracji zawodowej dla konsumentów, producentów i sprzedawców.

19. Zgodnie z filozofią ruchu Slow Food dotyczącą społeczności zrównoważonej żywności (Sustainable Food Communities) konsumenci mają podstawowe prawo do lokalnie produkowanej, smacznej i zdrowej żywności. Ruch ten uważa również, że społeczności te powinny być połączone w globalną sieć. Szybki dostęp do świeżych produktów w ramach sprzedaży produktów lokalnych przyczynia się do poprawy zdrowia publicznego dzięki różnicowaniu odżywiania i zachowaniu wszystkich walorów organicznych produktów żywnościowych (walory te zmniejszają się w systemach długoterminowej konserwacji).

20. W zapewnieniu światowego bezpieczeństwa żywnościowego pomaga utrzymanie lokalnych zdolności do produkcji

żywności w krajach uprzemysłowionych. Na rozrastających się obszarach metropolitalnych zapewnienie zdolności do zaspokojenia popytu na żywność wymagałoby rozwoju lokalnej, a nawet wiejskiej produkcji żywności.

Korzyści środowiskowe wynikające z lokalnych systemów żywnościowych

21. Lokalne systemy żywnościowe przynoszą korzyści środowiskowe dzięki systemom bardziej zrównoważonej produkcji, ograniczeniu zewnętrznych czynników związanych z transportem („food miles” czyli odległość, jaką żywność musi pokonać od producenta do konsumenta) oraz możliwości utworzenia systemów obiegowych opartych na odpadach organicznych, pozostałościach i energii odnawialnej.

22. Każdy środek spożywczy ma pewną liczbę „food miles” powodujących emisje dwutlenku węgla i wynikających z transportu między obszarem produkcji lokalnej a konsumentem. Dotyczy to zarówno żywności świeżej, jak i (składników) żywności przetworzonej. Lokalne systemy żywnościowe przyczyniają się do obniżenia liczby „food miles” przypadających na daną społeczność.

23. Najlepiej by było, gdyby lokalny produkt żywnościowy miał niższy ślad węglowy niż podobny produkt pochodzący z przywozu. Ślad węglowy można obliczyć za pomocą analizy cyklu życia produktu.

24. Producenci częściej uzależniają unikalne cechy produktu od oczekiwań konsumentów, gdy działają w lokalnym systemie żywnościowym. Unikalne cechy produktu mogą dotyczyć warunków zrównoważonej produkcji, produkcji ekologicznej lub towarzyszących usług związanych ze środowiskiem naturalnym.

25. Stworzenie lokalnych rynków zbytu dla produktów żywnościowych produkowanych w bardzo małych ilościach lub mających specyficzne wartości smakowe może przyczynić się do zachowania różnorodności biologicznej i rozwoju znikających odmian owoców i warzyw oraz wymierających gatunków zwierząt.

26. Lokalne systemy żywnościowe mogą być obecnie powiązane z systemami gospodarki obiegu i innymi wyzwaniami regionalnymi, takimi jak gospodarka odpadami organicznymi, gospodarka wodna, ponowne wykorzystanie pozostałości poprodukcyjnych – takich jak ciepło – oraz energia odnawialna.

Wady łańcucha dostaw żywności

27. Lokalne systemy żywnościowe mogą pomóc w zapewnieniu rolnikom godziwych dochodów i przywróceniu równowagi sił w łańcuchu dostaw żywności. Ponieważ globalizacja i większa koncentracja dystrybucji żywności spowodowały różnicę pomiędzy wzrostem kosztów produkcji (3,6 % rocznie od 1996 r.), wzrostem cen dla konsumentów (3,3 % rocznie) i wzrostem cen dla rolników (2,1 % rocznie), należy pozytywnie oceniać systemy, które zwiększają siłę negocjacyjną rolników, takie jak krótkie łańcuchy dystrybucji.

Obecna polityka mająca znaczenie dla produktów lokalnych

28. Polityka Unii Europejskiej dotycząca jakości produktów rolnych obejmuje kryteria dotyczące systemów jakości, które umożliwiają producentom rejestrację chronionej nazwy pochodzenia (CHNP), chronionego oznaczenia geograficznego (CHOG), gwarantowanych tradycyjnych specjalności (TSG) lub gwarantowanego rolnictwa ekologicznego (OF). W przypadku tych kategorii produktów wydano oznakowania. Oznakowania te można stosować wyłącznie w przypadku produktów zarejestrowanych w trosce o wsparcie celów sprzedaży i pomoc w ochronie marek. Produkty są zazwyczaj dystrybuowane w znacznych ilościach kilkoma kanałami na kilku rynkach.

29. Regiony, które obecnie analizują swoje tradycyjne, gastronomiczne i rolnicze wartości, doliczają się kilkudziesięciu, a nawet kilkuset produktów lokalnych, które można by włączyć do profesjonalnego lokalnego systemu żywnościowego, lecz które nie mogą uzyskać rejestracji CHNP, CHOG, TSG lub OF albo jej nie potrzebują, chociaż mogłyby rozwijać się w tym kierunku. Pożądane byłyby dodatkowe ramy wsparcia produktów lokalnych.

III. ZALECENIA POLITYCZNE

Stwierdza, że:

Poprzednie porady dotyczące lokalnych produktów żywnościowych

30. Zalecenia dotyczące lokalnych produktów żywnościowych przedstawiono wcześniej w opinii Komitetu Regionów z dnia 18 września 1996 r. pt. „Promoting and protecting local products – a trump-card for the regions” [Wspieranie i ochrona produktów lokalnych – atut regionów] ⁽¹⁾ i większość z nich jest nadal aktualna.

31. Wyraża głębokie ubolewanie, że wnioski ustawodawcze Komisji Europejskiej dotyczące jakości produktów rolnych są dalekie od pierwotnych propozycji w odniesieniu do dwóch kwestii istotnych dla Komitetu Regionów związanych z promocją produktów lokalnych: etykietowania produktów rolnictwa górskiego oraz bezpośredniej sprzedaży przez drobnych producentów na rynkach lokalnych.

Definicje

32. Potrzebna jest wspólna definicja „lokalnego produktu żywnościowego”. Ponieważ cała żywność jest produkowana lub przetwarzana lokalnie, trzeba określić jej charakterystykę i wyróżniające ją cechy. Muszą one być jasne i proste, aby uniknąć złożonych procedur rejestracji i kontroli.

33. Lokalny produkt żywnościowy:

- 1) jest produkowany lokalnie/regionalnie;
- 2) przyczynia się do realizacji lokalnej/regionalnej strategii rozwoju obszarów wiejskich;
- 3) jest sprzedawany konsumentowi za pośrednictwem możliwie jak najkrótszego, najbardziej racjonalnego i efektywnego

łańcucha – łańcucha składającego się z nie większej liczby ogniw niż: a) producent lub lokalna organizacja producentów, b) podmiot lub spółdzielnia podmiotów odpowiedzialnych za wzajemne dopasowanie podaży i popytu oraz c) konsument;

- 4) może być sprzedawany w lokalnym sklepie detalicznym lub na placu targowym na podstawie lokalnej umowy, lecz nie może być sprzedawany – z oznakowaniem żywności lokalnej – do centralnego punktu skupu detalicznego;
- 5) jest skierowany do konsumentów jako produkt o unikalnych cechach, takich jak smak, świeżość, wysoka jakość, uwarunkowania kulturowe, tradycja lokalna, specjalność lokalna, dobrostan zwierząt, wartość środowiskowa, aspekty zdrowotne lub warunki zrównoważonej produkcji;
- 6) jest sprzedawany jak możliwie jak najbliżej klienta, w sposób jak najbardziej racjonalny i efektywny – odległość może różnić się w zależności od produktu, regionu i sytuacji, lecz kwestia ta sprowadza się do jednego zasadniczego pytania: czy punkt sprzedaży jest najbliższym punktem, do którego dostęp ma konsument (odległość ta może wahać się w przedziale od 1 km do ponad 50 km);

7) jest połączony z lokalnym systemem żywnościowym.

34. Krótki łańcuch, o którym mowa powyżej, można scharakteryzować następująco:

- Producenci jako konsumenci, czyli konsumenci uprawiają własne produkty.
- Partnerstwa producentów i konsumentów, w którym to przypadku konsumenci dzielą z producentem (producentami) ryzyko i korzyści związane z produkcją, a bezpośrednią sprzedaż produktu reguluje pisemna umowa.
- Producenci sprzedają produkty bezpośrednio konsumentom bez wstępnej umowy między tymi dwiema kategoriami podmiotów, jak w przypadku sprzedaży na targowiskach dla rolników, na organizowanych regularnie lub okazjonalnie targach lokalnych na placach targowych i w gospodarstwach rolnych.
- Producenci prowadzą sprzedaż za pośrednictwem lokalnych punktów sprzedaży lub za pomocą wspólnych mechanizmów zbytu, w tym za pośrednictwem nowych mediów, takich jak internetowe portale sprzedaży online, co umożliwia bardziej bezpośrednią lub łatwiejszą dostawę produktów do konsumentów końcowych niż za pomocą tradycyjnych kanałów.

35. Lokalny system żywnościowy:

- 1) jest systemem łączącym przedsiębiorstwo z konsumentem;
- 2) obejmuje produkty, które są wytwarzane lokalnie w regionie pochodzenia lub w regionie, który należy do spółdzielni regionów pochodzenia;

⁽¹⁾ Cdr 54/96 fin.

3) jest zbiorem wzajemnie powiązanych procesów, łączącym producentów z a) konsumentami i b) społeczeństwem, tj. środowiskiem i gospodarką regionalną;

4) składa się z kilku elementów na kilku poziomach, od poziomu gospodarstwa rolnego do poziomu międzyregionalnego, oraz obejmuje produkcję i przetwórstwo żywności, wprowadzanie do obrotu i promocję, tworzenie marek i oznakowanie, zaangażowanie konsumentów i społeczeństwa, dostawę towarzyszących dóbr publicznych, dystrybucję i transport, działania związane z ochroną zdrowia i bezpieczeństwem żywności, gospodarkę odpadami, aspekty dotyczące energetyki oraz szkolenia i edukację.

Wprowadzenie i rozwój lokalnego programu żywnościowego i lokalnych systemów żywnościowych

36. W przyszłych strategicznych wytycznych dotyczących rozwoju obszarów wiejskich Komisja Europejska mogłaby zaproponować, aby państwa członkowskie rozważyły określenie celów dotyczących rozwoju lokalnych systemów żywnościowych we własnej strategii rozwoju obszarów wiejskich, których osiągnięcia miałyby się podjąć władze lokalne i regionalne z pomocą UE i władz krajowych.

37. Lokalnemu systemowi żywnościowemu najlepiej służy podejście partnerskie, a zatem należy wspierać ustanawianie partnerstw, w tym z udziałem konsumentów.

38. Lokalny system żywnościowy można z powodzeniem rozwinąć wyłącznie wówczas, gdy potraktuje się go w sposób bardziej całościowy i zintegrowany, jako część szeroko rozumianych procesów rozwoju lokalnego lub regionalnego, oraz gdy stanowi on integralną część proaktywnej polityki władz lokalnych i regionalnych, w tym polityki planowania przestrzennego. Aby pomóc władzom lokalnym i regionalnym w tym zakresie, należałoby opracować wzorcową strategię i wzorcowy plan działania. System ten mógłby obejmować strategię zarządzania gruntami w strefach najbardziej narażonych na presję wynikającą z rozwoju miast, aby ułatwić start nowym producentom.

39. Władze lokalne i regionalne mogłyby również odpowiadać za zatwierdzanie rejestracji lokalnych produktów żywnościowych i zezwalać na stosowanie logo „Produkt lokalny” oraz prowadzić działania w zakresie monitorowania. Mogłyby wykonywać te zadania w ścisłej współpracy z regionalnymi zainteresowanymi stronami, na przykład z grupą LEADER, organizacją rolników lub izbą handlową. Wyniki mogłyby być przekazywane, monitorowane i aktualizowane przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

40. Niezależny system monitorowania powinien uwzględniać następujące zasady:

— Ocena wymogów stosowanych w systemie przyznawania znaków jakości produktów lokalnych powinna obejmować

zarówno produkt, jak i wytwarzające go przedsiębiorstwo rolne i najlepiej byłoby, aby była ona dokonywana przez komisję regionalną.

— Pomoc techniczna i informacje dla producentów na temat możliwości handlowych i warunków technicznych przystępowania do systemów.

— Kontrole w formie ankiet powinny być prowadzone przez wiele lat, aby wszystkie produkty, przedsiębiorstwa i wszyscy partnerzy w łańcuchu dostaw podlegali regularnej inspekcji, także przy wsparciu stowarzyszeń konsumentów.

— Inspekcje mogłyby skutkować wykluczeniem produktu z systemu.

— Celowe wprowadzenie konsumenta w błąd powinno być uznawane za wykroczenie.

41. Na rynku wewnętrznym należy zapewnić ochronę własności intelektualnej uznanych produktów, a państwa członkowskie powinny mieć obowiązek interwencji w razie potrzeby.

42. W przypadku rozwoju komercyjnego lub sprzeniewierzenia się renomie produktu należy umożliwić lokalnym produktom żywnościowym uzyskanie wyższego poziomu ochrony, który uzyskuje się dzięki rejestracji CHOG, CHNP, TSG lub OF.

Miary i narzędzia potrzebne na szczeblu UE

43. Z administracyjnego, finansowego i gospodarczego punktu widzenia zdecydowanie należałoby zaproponować nowy instrument europejski przeznaczony specjalnie do identyfikacji i wspierania lokalnych produktów żywnościowych.

44. Z punktu widzenia typologii środki, które należy podjąć, powinny odnosić się do:

— utworzenia sprzyjającego otoczenia, czemu służyłoby określenie ram prawnych, instytucjonalnych i politycznych oraz badania naukowe, szkolenie i edukacja;

— interwencji w łańcuchach dostaw przy użyciu takich narzędzi jak certyfikacja, wprowadzanie do obrotu, promocja, partnerstwa publiczno-prywatne i zamówienia publiczne;

— projektów pilotażowych lub poszerzenia zakresu poprzez wspieranie testów i inicjatyw w zakresie demonstracji oraz ich rozpowszechnianie i powielanie;

— finansowania z funduszy europejskich, krajowych, regionalnych lub lokalnych.

W związku z powyższym:

45. UE powinna przyjąć definicje „lokalnych produktów żywnościowych” i „lokalnych systemów żywnościowych”.

46. UE powinna wprowadzić nowe oznakowanie i określić wspólny symbol i identyfikację systemu w przypadku produktów lokalnych, które należy dodać do rozporządzenia w sprawie polityki dotyczącej jakości produktów rolnych. Stosowanie oznakowania UE opiera się na zasadzie dobrowolności. Znaki jakości istniejące w państwach członkowskich i regionach zachowują swą ważność i nadal można je wykorzystywać. Każde państwo członkowskie może również wprowadzać swe własne znaki jakości w obrębie swych regionów i jednostek podziału administracyjnego.

47. UE mogłaby się zwrócić do Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich o utworzenie internetowej bazy danych dotyczącej zarejestrowanych produktów.

48. UE mogłaby się zwrócić do Europejskiej Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich o utworzenie internetowej bazy danych dotyczącej istniejących lokalnych systemów żywnościowych, dzięki czemu zainteresowane strony mogłyby rejestrować najlepsze praktyki.

49. UE mogłaby stworzyć program bezpośredniego wprowadzania do obrotu zarejestrowanych produktów lokalnych, który realizowałyby państwa członkowskie na szczeblu władz lokalnych i regionalnych. System ten powinien obejmować wsparcie promocji lokalnych produktów żywnościowych i mógłby zostać umieszczony w ramach osi 1. drugiego filaru WPR, czyli w polityce rozwoju obszarów wiejskich.

50. UE mogłaby opracować środek pomagający władzom lokalnym i regionalnym, stowarzyszeniom producentów lub grupom stowarzyszeń producentów w uruchamianiu lokalnego systemu żywnościowego, łącznie ze wsparciem działań wymienionych w ramach zaproponowanych definicji, oraz ze związanymi z tym inwestycjami. Środek ten można by umieścić w ramach osi 1 lub 3 lub w ramach programów LEADER w polityce rozwoju obszarów wiejskich.

51. UE mogłaby również uwzględnić możliwości finansowania lokalnych systemów żywnościowych z innych funduszy, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, INTERREG, Europejski Fundusz Społeczny i programy ramowe w dziedzinie badań naukowych.

52. Cała produkcja i dystrybucja powinna odbywać się zgodnie z przepisami dotyczącymi żywności i obowiązkowymi uregulowaniami w zakresie higieny, aby zagwarantować bezpieczeństwo zdrowia i bezpieczeństwo

żywności. Ponieważ jednak lokalne produkty żywnościowe często nie są wytwarzane w środowisku przemysłowym lub za pomocą metod przemysłowych, wsparcie publiczne powinno wiązać się również z rozwiązaniami alternatywnymi.

Potencjał zamówień publicznych

53. Dzięki zamówieniom publicznym wytwarzane jest do 16 % produktu krajowego brutto UE. Art. 6 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (1997 r.) wymaga uwzględnienia wszystkich celów środowiskowych i społecznych we wszystkich politykach UE. Zamówienia publiczne mogą jednocześnie być zamówieniami zgodnymi z zasadami zrównoważonego rozwoju, jeżeli są wykorzystywane do wspierania szerszych celów społecznych, gospodarczych i środowiskowych w sposób zapewniający długoterminowe korzyści. Z tego punktu widzenia ogromną siłę nabywczą rządu można by wykorzystać jako dźwignię służącą rozwojowi lokalnych systemów żywnościowych.

54. Dyrektywa 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi stanowi, że zasada swobodnego przepływu towarów musi być przestrzegana we wszystkich przypadkach, co oznacza, że nie można faworyzować lokalnych dostawców.

55. Dyrektywa dopuszcza jednak włączenie szczególnych warunków i kryteriów do zaproszenia do składania ofert dotyczących zamówień publicznych na dostawy, co może dotyczyć szczególnych aspektów i cech, takich jak świeżość lub warunki produkcji.

56. Możliwość ta pozwala na wybór dostawców lokalnych. Niemniej jednak uprasza się Komisję Europejską o zbadanie, czy art. 26 dyrektywy można by zmienić w taki sposób, by „produkcja lokalna” mogła być standardowym kryterium wyboru w przetargach dotyczących dostaw żywności na przykład do szkół, domów opieki i obiektów publicznych.

57. Wnosi się do Komisji o szerokie rozpowszechnienie informacji o istniejących już obecnie możliwościach.

58. Wnosi się do Komisji o wykorzystanie możliwości, jakie stwarza nowy akt o jednolitym rynku, aby sprecyzować i uprościć istniejące przepisy, by ułatwić ich stosowanie publicznym władzom lokalnym i ich lokalnym dostawcom.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia z inicjatywy własnej Komitetu Regionów „Nowe perspektywy przeglądu rozporządzenia w sprawie EUWT”

(2011/C 104/02)

KOMITET REGIONÓW

- Zwraca uwagę, że spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna pomaga UE, wszystkim państwom członkowskim i jednostkom samorządu terytorialnego sprawniej reagować na wyzwania, jakie globalizacja stanowi dla Europy, oraz zapobiegać możliwej utracie jej wpływów.
- Zauważa, że EUWT mogą stanowić prawną odpowiedź Wspólnoty na instytucjonalizację współpracy terytorialnej wewnątrz Unii, bez uszczerbku dla możliwości wyboru przez jednostki samorządu terytorialnego innych form i wzorców o naturze prawnej lub nieposiadających osobowości prawnej, choć takie rozwiązania nie miałyby charakteru czysto wspólnotowego, a raczej międzynarodowy.
- Uważa, że EUWT stwarza także interesujące perspektywy jako swoiste laboratorium systemu wielopoziomowego sprawowania rządów, oraz zaleca przygotowanie odrębnego programu z udziałem finansowania wspólnotowego, zasadniczo ze środków EFRR, który służyłby do tworzenia nowych EUWT lub do przekształcania planowanych projektów współpracy zarządzanych w ramach starych, konwencjonalnych systemów.
- Uważa, iż organom zarządzającym programami należy przypomnieć i jasno stwierdzić w przyszłym zmienionym rozporządzeniu o EUWT (WE) nr 1082/2006, że EUWT nie mogą być pod żadnym pozorem dyskryminowane, jeśli chodzi o udział we wspólnotowych inicjatywach, procedurach przetargowych i programach, tym bardziej, że już sam fakt istnienia EUWT świadczy o uznanym trwałym ugrupowaniu europejskim, które spełnia zwyczajowe wymogi dotyczące cech ponadnarodowych.
- Z zadowoleniem przyjmuje decyzję podjętą przez Prezydium KR-u 26 stycznia 2011 r. o utworzeniu platformy EUWT KR-u, w ramach której można by przeprowadzać stałą ocenę wdrażania rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 i ewolucji samych ugrupowań.

Sprawozdawca: Alberto Núñez Feijóo (ES/PPE), przewodniczący rządu autonomicznego regionu Galicji

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Stwierdza, że europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT) to nowy rodzaj osobowości prawnej ustanowiony na mocy rozporządzenia (WE) nr 1082/2006⁽¹⁾. Zgodnie z art. 18 rozporządzenie weszło w życie 1 sierpnia 2006 r., a miało zacząć obowiązywać najpóźniej od 1 sierpnia 2007 r., z wyjątkiem art. 16, który stanowi, że państwa członkowskie muszą ustanowić wszelkie właściwe przepisy gwarantujące skuteczne stosowanie rozporządzenia, i który zaczął obowiązywać już od 1 sierpnia 2006 r.

2. Przypomina, że zgodnie z art. 17 Traktatu o Unii Europejskiej zadaniem Komisji jest czuwanie nad stosowaniem traktatów i środków przyjętych na ich podstawie przez instytucje, jak również nadzorowanie stosowania prawa UE pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości.

3. Zwraca uwagę, że zgodnie z art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 „do dnia 1 sierpnia 2011 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego rozporządzenia oraz, w razie potrzeby, propozycje zmian”.

4. Mając na uwadze analizę sytuacji z punktu widzenia europejskiej doktryny prawnej i jej porównanie z faktycznym stanem wdrażania rozporządzenia, jest zdania, że opinia z inicjatywy własnej przygotowana została we właściwym momencie. Posłuży ona przeprowadzeniu wyczerpującej analizy EUWT i jego funkcjonowania w praktyce, co z kolei ułatwi zmianę rozporządzenia nr 1082/2006 celem dostosowania go do potrzeb, które wyłoniły się podczas przeprowadzonych wcześniej przez Komitet konsultacji oraz w trakcie przygotowywania opinii.

5. Przypomina, że Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej nadaje takie samo znaczenie spójności terytorialnej jak spójności społecznej i gospodarczej, oraz że instrument EUWT może być ważnym narzędziem politycznym i prawnym umożliwiającym wdrożenie tej zasady.

6. W związku z nowym sformułowaniem „spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna” przytacza art. 174 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej: „Wśród regionów,

o których mowa, szczególną uwagę poświęca się obszarom wiejskim, obszarom podlegającym przemianom przemysłowym i regionom, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takim jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie”.

7. Przypomina, że w art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przywołuje się specyficzną sytuację regionów najbardziej oddalonych i konieczność przyjęcia środków dostosowanych do ich szczególnych warunków.

8. Zwraca uwagę, że dotychczas EUWT powstawały głównie w regionach przygranicznych i, w mniejszym stopniu, wyspiarskich.

9. Przypomina, że z treści motywów rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 jasno wynikają przesłanki, którymi kierował się prawodawca wspólnotowy przy podejmowaniu tak ważnej decyzji, jaką jest utworzenie nowej konstrukcji prawnej tego rodzaju i włączenie jej do porządku UE: po pierwsze, zwiększenie spójności Unii i ułatwienie współpracy terytorialnej; po drugie, zmniejszenie trudności związanych z tą współpracą; po trzecie, wzmocnienie współpracy w wyniku rozszerzenia granic UE po przyjęciu nowych członków; a po czwarte, przewyższenie niedostatków wcześniejszych struktur prawnych, takich jak europejskie ugrupowanie interesów gospodarczych, w celu zorganizowania współpracy w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna” (dawniej: inicjatywy INTERREG).

10. Stwierdza, że w rozporządzeniu (WE) nr 1082/2006 obok przesłanek prawnych wskazano również na finansowe i gospodarcze korzyści, które mogą wynikać z dobrowolnego realizowania współfinansowanych przez UE programów lub projektów współpracy terytorialnej poprzez EUWT, jako jeden z instrumentów współpracy terytorialnej. W każdym razie podstawowym kryterium kwalifikującym do współfinansowania powinna być jakość każdego ze złożonych wniosków.

11. Pragnie podkreślić w tym kontekście, że w art. 18 rozporządzenia (WE) nr 1080/2006⁽²⁾ wyraźnie zezwolono, by EUWT mogły zarządzać programami operacyjnymi w ramach celu Europejska współpraca terytorialna. Państwa członkowskie przekazują ugrupowaniom obowiązki instytucji zarządzającej i wspólnego sekretariatu technicznego. Obowiązki te powinny także obejmować odpowiedzialność finansową wobec Komisji Europejskiej.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1082/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT); Dz.U. L 210, z 31.7.2006.

⁽²⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1783/1999; Dz.U. L 210 z 31.7.2006.

12. Wskazuje, że w art. 3 ust. 2 lit. c rozporządzenia (WE) nr 1083/2006⁽³⁾ stwierdzono, iż cel „Europejska współpraca terytorialna” ukierunkowany jest „na umacnianie współpracy transgranicznej poprzez wspólne inicjatywy lokalne i regionalne, umacnianie współpracy transnarodowej za pomocą działań sprzyjających zintegrowanemu rozwojowi terytorialnemu powiązanemu z priorytetami Wspólnoty oraz umacnianie współpracy międzyregionalnej i wymiany doświadczeń na właściwym szczeblu terytorialnym”.

13. Podkreśla, że z art. 7, 38 i pozostałych odnośnych artykułów rozporządzenia (WE) nr 1083/2006, jak też z rozdziału III i przepisów uzupełniających rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 wynika, iż celem jest poprawa spójności poprzez nasilenie i ulepszenie współpracy terytorialnej wewnątrz Unii, co najlepiej i najefektywniej uda się zapewnić dzięki instytucjonalizacji.

14. Zwraca uwagę, że spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna pomaga UE, wszystkim państwom członkowskim i jednostkom samorządu terytorialnego sprawniej reagować na wyzwania, jakie globalizacja stanowi dla Europy, oraz zapobiegać możliwej utracie jej wpływów.

15. Na koniec zauważa, że EUWT mogą stanowić prawną odpowiedź Wspólnoty na instytucjonalizację współpracy terytorialnej wewnątrz Unii, bez uszczerbku dla możliwości wyboru przez jednostki samorządu terytorialnego innych form i wzorców o naturze prawnej lub nieposiadających osobowości prawnej, choć takie rozwiązania nie miałyby charakteru czysto wspólnotowego, a raczej międzynarodowy.

16. Uważa, że EUWT stwarza także interesujące perspektywy jako swoiste laboratorium systemu wielopoziomowego sprawowania rządów zaproponowanego przez Komitet Regionów w białej księdze. Zważywszy na wkład, jaki EUWT może wnieść do realizacji celów strategii „Europa 2020”, sądzi, że odpowiedniej wielkości EUWT, takie jak ugrupowania zajmujące się działaniami makroregionalnymi, mogłyby być pomocne przy zawieraniu umów w sprawie partnerstwa na rzecz rozwoju i inwestycji, o których Komisja Europejska wspomniała w komunikacie z 19 października 2010 r. w sprawie przeglądu budżetu jako o narzędziu wdrażania strategii „Europa 2020”, które niestety zostało ograniczone do stosunków Komisja – państwa członkowskie.

Faktyczne stosowanie rozporządzenia (WE) nr 1082/2006

17. Jednakże stwierdza, że faktyczny stan różni się od logicznych i pożądaných oczekiwań, którymi kierował się prawodawca wspólnotowy w swojej decyzji o tak brzemiennej skutkach prawnych, mimo że EUWT została powołana ad hoc na

mocy prawa wspólnotowego celem ułatwienia współpracy terytorialnej wewnątrz Unii i wydawało się na początku, że rozporządzenia dotyczące funduszy wspólnotowych sprzyjają zastosowaniu tej formy w ramach europejskiej współpracy terytorialnej.

18. Po przeprowadzeniu szeroko zakrojonych konsultacji z przedstawicielami Parlamentu, Rady i Komisji oraz podczas spotkań, w których uczestniczyli nie tylko członkowie Komitetu, lecz także różne europejskie organizacje regionalne oraz specjaliści z tej dziedziny, okazało się, że tylko niewielka liczba EUWT zarządza programami lub projektami współpracy terytorialnej współfinansowanymi z funduszy wspólnotowych.

19. Przyznaje, że zgodnie z art. 7 ust. 3 drugi akapit rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 wiele EUWT wypełnia inne określone zadania związane ze współpracą terytorialną, które nie otrzymują wsparcia finansowego UE.

20. W tej sytuacji wskazane jest przeprowadzenie dokładnej analizy przyczyn rozdziewięku między oczekiwaniami a rzeczywistością oraz zaproponowanie szczegółowych środków na rzecz przezwyciężenia niedostatków, wychodząc z założenia, że filozofia i cele przyświecające prawodawcy wspólnotowemu przy tworzeniu EUWT są obecnie nawet bardziej aktualne ze względu na to, że Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej umieszcza spójność terytorialną na równi ze spójnością gospodarczą i społeczną.

21. Wkład Komitetu może również pomóc Komisji w opracowaniu sprawozdania dla Parlamentu i Rady w sprawie stosowania rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 oraz, w razie potrzeby, propozycji zmian.

22. Uważa, że opinia Mercedes Bresso (CdR 308/2007 fin), przyjęta przez Zgromadzenie 18 czerwca 2008 r., stanowi doskonałą podstawę do przeprowadzenia dogłębnej analizy powodów uniemożliwiających EUWT przekształcenie się we wspólnotowy instrument prawny w całym tego słowa znaczeniu, który służyłby instytucjonalizacji i konsolidacji współpracy terytorialnej wewnątrz Unii.

23. We wspomnianej powyżej opinii stwierdzono, iż „na szczeblu wspólnotowym należałoby zachęcać do stosowania EUWT jako preferowanego narzędzia współpracy” (punkt 25) oraz podkreślono, że „wdrożenie rozporządzenia powinno być również odpowiednio koordynowane, tak aby poszczególne akty prawne opracowane przez państwa członkowskie na podstawie rozporządzenia (WE) 1082/2006 były do siebie dopasowane i nie zawierały żadnych niezgodności” (punkt 32).

⁽³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999; Dz.U. L 210 z 31.7.2006.

24. Ponadto w opinii zaleca się zastosowanie bodźców, takich jak „przygotowanie odrębnego programu z udziałem finansowania wspólnotowego, zasadniczo ze środków EFRR, który służyłby do tworzenia nowych EUWT lub do przekształcania planowanych projektów współpracy zarządzanych w ramach starych, konwencyjnych systemów” (punkt 48), a także „włączenie do ogłoszeń opracowywanych przez Komisję wyższych wymagań co do skuteczności przy ocenie projektów, jeśli są one związane z utworzeniem EUWT, oraz uwzględnienie kwestii jego trwania po zakończeniu samego projektu. Przyczyniłoby się to do nadania instytucjonalnego charakteru kulturze współpracy w perspektywie średnio- i długoterminowej i do poszukiwania nowych formuł finansowania obok sięgania do budżetu wspólnotowego” (punkt 49).

25. Zwraca uwagę, że mimo współpracy wielu europejskich jednostek terytorialnych oraz rozbudzonych oczekiwań, od 1 sierpnia 2007 r. utworzono bardzo niewiele EUWT. Również obecnie tworzy się zaledwie nieliczne EUWT, mimo rozpoczęcia rozmaitych projektów w dziedzinie europejskiej współpracy terytorialnej, a zwłaszcza projektów finansowanych z funduszy wspólnotowych.

26. Zauważa, że EUWT napotykają przeszkody wynikające z prawodawstwa krajowego dotyczącego ogólnie rekrutacji, udostępniania pracowników i zarządzania personelem, choć są one strukturami współpracy terytorialnej, które powinny móc korzystać z pewnej elastyczności w tym zakresie. Stwierdza ponadto, że fakt fizycznego wykonywania pracy w jednym kraju dla struktury, której siedziba znajduje się w drugim kraju, stwarza poważne problemy prawne, jeśli chodzi o kwestie emerytalne, ochrony socjalnej i zobowiązań podatkowych. Wobec tego proponuje, by w rozporządzeniu uściślić, że pracownicy tacy podlegają przepisom prawnym kraju, w którym pracują, zamiast przepisom kraju, w którym znajduje się siedziba organu.

27. Podkreśla przy tym dobrowolny charakter EUWT jako instrumentu realizacji współpracy terytorialnej, w związku z czym decyzja, jakie formy tej współpracy są najbardziej odpowiednie, musi nadal pozostać w kompetencji władz lokalnych i regionalnych.

Usprawnienie wdrażania formuły EUWT

28. Z zebranych informacji dedukuje, że trudności z wdrażaniem EUWT jako wspólnotowej konstrukcji prawnej mogą mieć trzy przyczyny, a mianowicie materialno-prawne, proceduralne oraz gospodarczo-finansowe.

29. Ocenia, że w świetle badań i sprawozdań dotyczących EUWT, zarówno zleconych przez Komitet, jak też wykonanych przez środowisko naukowe, można sądzić, iż istnieje niewielkie prawdopodobieństwo, by problemy miały swoje korzenie w niejasnym statusie prawnym tejże konstrukcji, np. braku wyraźnej definicji jako podmiotu prawa publicznego bądź prywatnego.

30. Większość dowodów wskazuje, iż faktyczne przeszkody natury prawnej leżą w procedurach, gdyż wdrażanie rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 nie jest koordynowane ani autonomicznie przez państwa członkowskie między sobą, ani przez organa Wspólnoty.

31. Uważa, że w obliczu takiej sytuacji któryś z organów wspólnotowych powinien określić sposoby wdrożenia rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 w prawie krajowym, nawet jeśli nie miałyby to charakteru wiążącego.

32. Popiera, by Komisja zaproponowała we wniosku dotyczącym przeglądu rozporządzenia, praktyczne działania proceduralne służące skróceniu długich terminów rozpatrywania wniosków, które nie zawsze można skompensować domniemaniem zgody w wypadku braku odpowiedzi ze strony administracji, zwłaszcza, gdy jednostki terytorialne z coraz większej liczby państw członkowskich wchodzić będą w skład EUWT. Strony trzecie, jak np. instytucje kredytowe, kontrahenci i pracownicy, domagają się większej pewności prawnej.

33. Podkreśla, że w tego rodzaju działaniach proceduralnych trzeba uwzględnić potrzebę zorganizowania wspólnych spotkań wszystkich jednostek terytorialnych uczestniczących w EUWT ze wszystkimi krajowymi organami wydającymi zezwolenia, tak aby uniknąć niekończącego się przesyłania projektów konwencji i statutów, nieustannie zmienianych następującymi po sobie i niezwiązanymi ze sobą czynnikami.

34. Opowiada się ponadto za opracowywaniem i ustalaniem – w ścisłej współpracy z Komisją Europejską i z wykorzystaniem utworzonej w KR-ze platformy EUWT – przykładów najlepszych wzorców działania EUWT, uwzględniających w szczególności sposób cele polityki spójności, strategii „Europa 2020” oraz strategii makroregionalnych.

35. Dostrzega przydatność proponowania wszystkich właściwych zezwoleń krajowych w jednym akcie i w następstwie prowadzonego jednocześnie ze wszystkimi partnerami bardzo ścisłego dialogu, bez uszczerbku dla swobody decydowania władz krajowych i niezależnie od dalszych formalności wymaganych dla uzyskania krajowego zezwolenia.

36. Przy okazji pragnie wskazać, że wspólne spotkania wszystkich partnerów i władz krajowych mogłyby nie tylko przyczynić się do znaczącego zmniejszenia obiegu tekstów i skrócenia procedur, lecz także pozwoliłyby uwzględnić innowacyjne rozwiązania problemów stojących zwykle przed EUWT w zakresie personelu i opodatkowania, mając na uwadze, iż przewidziane w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 źródła prawa umożliwiają wprowadzenie pewnych zmian w konwencjach i statutach każdego EUWT.

37. Podkreśla znaczenie dobrowolnego wniosku o sporządzenie techniczno-prawnej opinii w sprawie całkowitej zgodności konwencji i statutów każdego zaproponowanego EUWT z rozporządzeniem (WE) nr 1082/2006. Opinia taka byłaby niewiążąca, zgodna z prawem wspólnotowym i przygotowana przez grupę ekspertów prawa wyznaczonych przez Komitet Regionów. Zamiast takiej techniczno-prawnej opinii podmioty zamierzające utworzyć EUWT mogłyby – również dobrowolnie – powierzyć owym ekspertom zadanie wspierania ich we wspomnianym wyżej bliskim i wspólnym dialogu oraz w opracowaniu ram prawnych i technicznych EUWT.

38. Zaleca stosowanie procedury uproszczonej przy wprowadzaniu w statucie i konwencji wszelkich zmian dotyczących partnerstwa, budżetu, udziału nowych partnerów stowarzyszonych, przyjęcia jako członków byłych partnerów stowarzyszonych (zob. funkcjonowanie), klucza podziału członków lub przydziału miejsc. Ta procedura uproszczona mogłaby przybrać formę decyzji EUWT podejmowanej jednomyślnie, którą mogłoby zakwestionować wyłącznie odpowiednie władze krajowe.

39. Proponuje, by promować, a nawet umożliwić, z zachowaniem należytej ostrożności, udział w EUWT lub współpracę z nimi podmiotom prywatnym (lub półprywatnym), które ze względu na realizowane przez siebie zadania przyczyniłyby się do rozwoju działalności i wdrożenia celów EUWT – mogłyby to być przedsiębiorstwa zajmujące się świadczeniem usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach powierzenia wykonania usług publicznych lub w ramach partnerstw publiczno-prywatnych. Podmioty prywatne (lub półprywatne) muszą przestrzegać w każdym razie zasady przejrzystości, równych szans i niedyskryminacji, zwłaszcza w zakresie udzielania zamówień i zatrudnienia.

40. Wskazuje na konieczność lepszego informowania na poziomie europejskim o konwencjach i statutach EUWT i publikowaniu ich w całości w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej (seria C), co zapewni większą pewność prawną stronom trzecim z całej UE i lepsze rozpropagowanie nowej konstrukcji.

41. Zaleca jednocześnie, by Komisja zajęła się dodatkowo uzupełnieniem przepisów samego rozporządzenia (WE) celem wyjaśnienia nieokreślonych koncepcji prawnych, wypełnienia luk oraz ogólnie wyraźniejszego powiązania ewentualnego tworzenia EUWT ze spójnością lokalną i/lub regionalną, a przy tym podkreślenia dobrowolnego charakteru EUWT.

42. Uważa, iż organom zarządzającym programami należy przypomnieć i jasno stwierdzić w przyszłym zmienionym rozporządzeniu o EUWT (WE) nr 1082/2006, że EUWT nie mogą być pod żadnym pozorem dyskryminowane, jeśli chodzi

o udział we wspólnotowych inicjatywach, procedurach przetargowych i programach, tym bardziej, że już sam fakt istnienia EUWT świadczy o uznanym trwałym ugrupowaniu europejskim, które spełnia zwyczajowe wymogi dotyczące cech ponadnarodowych.

43. Ubolewa nad rozpowszechnionym narzucaniem przestarzałych modeli, takich jak podpisywanie nietypowych konwencji oraz podejścia opartego na pojęciu lidera projektu, podczas gdy w rzeczywistości działa grupa, która często musi wykonywać skomplikowane manewry prawne, by wypłacić zaliczki, zlikwidować długi i przygotować niezbędne uzasadnienia, mimo że oznacza to w przypadku projektów koszty administracyjne i koszty związane z zarządzaniem.

44. Nalega, by uwzględnić zalecenia poczynione we wspomnianej opinii Mercedes Bresso, w tym w punktach 48 i 49. Partnerzy EUWT powinni zagwarantować, że po wygaśnięciu współfinansowania wspólnotowego współpraca w ramach ugrupowania będzie kontynuowana w sposób niezależny, tak aby bez dodatkowego obciążania publicznych wydatków UE zwiększyć administracyjną i gospodarczą efektywność zarządzania oraz zapewnić większą spójność i integrację na poziomie terytorialnym.

45. Wnosi o zniesienie kryterium odległości (150 km) stosowanego w klasyfikacji wysp i regionów najbardziej oddalonych jako regionów przygranicznych kwalifikujących się do włączenia do programów finansowania współpracy transgranicznej w ramach celu polityki spójności, którym jest współpraca terytorialna, czy też w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i w ramach planu działania na rzecz szerszego sąsiedztwa.

46. Wzywa do przeprowadzenia przeglądu przepisów rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 dotyczących udziału jednostek terytorialnych z krajów trzecich. Proponuje zwłaszcza, by przewidziano możliwość ustanowienia dwustronnych EUWT między samorządem z państwa członkowskiego a samorządem z kraju niebędącego członkiem Unii Europejskiej ubiegającego się o członkostwo UE, bądź należącego do europejskiego obszaru gospodarczego czy też uczestniczącego w programie polityki sąsiedztwa lub szerszego sąsiedztwa Unii Europejskiej. Ponadto wzywa do przyjęcia na mocy prawa międzynarodowego odpowiednich nowych przepisów europejskich, umożliwiających jednostkom terytorialnym z państw trzecich, włącznie z tymi, które mają specjalne związki z UE, udział w EUWT w charakterze pełnoprawnych członków.

47. Przypomina, że w celu włączenia jednostek terytorialnych państw trzecich do EUWT odpowiednim postępowaniem byłoby zawarcie międzynarodowych umów między UE a tymi krajami, zgodnie z postanowieniami tytułu V piątej części Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

48. Dzięki temu UE zyskałaby na spójności i wewnętrznej sile, by stawić czoła zbliżającym się wyzwaniom zewnętrznym na coraz bardziej konkurencyjnych międzynarodowych rynkach towarów i usług, na których gospodarki wschodzące nadal ponoszą mniejsze koszty strukturalne i dysponują przewagą konkurencyjną, gdyż nie doświadczają aż tak poważnego procesu starzenia się społeczeństwa i zmniejszania odsetka osób aktywnych zawodowo.

Wartość dodana KR-u w procesie rozwoju EUWT

49. Komitet może znacząco ułatwić tworzenie EUWT oraz odegrać ważną rolę medycyjną, doradczą i promocyjną. Należy

zachęcać KR, by nie ustawał w wysiłkach na rzecz tworzenia EUWT, jak też m.in. wspierał europejską sieć ekspertów technicznych i przedstawicieli politycznych oraz międzyinstytucjonalne forum.

50. Z zadowoleniem przyjmuje decyzję podjętą przez Prezydium KR-u 26 stycznia 2011 r. o utworzeniu platformy EUWT KR-u, w ramach której można by przeprowadzać stałą ocenę wdrażania rozporządzenia (WE) nr 1082/2006 i ewolucji samych ugrupowań, tak aby przygotować się na nowy etap mający rozpocząć się 1 stycznia 2014 r.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

*Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO*

Opinia Komitetu Regionów „Europa – najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego”

(2011/C 104/03)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji do zajęcia się polityką turystyczną w sposób skoordynowany i zintegrowany, w połączeniu z innymi politykami dotyczącymi między innymi transportu, rolnictwa, ochrony środowiska, technologii informacyjno-komunikacyjnych, polityki społecznej, kultury itp.
- Podkreśla ważną rolę odgrywaną przez władze lokalne i regionalne w zrównoważonym zarządzaniu kierunkami turystycznymi. Inicjatywy władz lokalnych i regionalnych oraz regionalnych sieci europejskich zasadniczo przyczyniają się do rozwijania wzorców turystyki zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju. Konieczne jest więc pełne wykorzystanie ich doświadczenia i wiedzy poprzez wspieranie współpracy lokalnej i regionalnej w całej UE. W tym kontekście KR z zadowoleniem przyjmuje podejście Komisji polegające na włączeniu turystyki do różnych dziedzin polityki europejskiej.
- Z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji do promowania aktywnej polityki na rzecz wspierania konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju. Wyzwania, które stoją przed europejskim sektorem turystycznym, uwidaczniają znaczenie przewidywania zmian i szybkiego reagowania na wzrost konkurencji w tym ciągle ewoluującym sektorze.
- Przyjmuje do wiadomości wprowadzenie znaku dziedzictwa europejskiego i europejskiej marki „Turystyka wysokiej jakości”, które ma stanowić bodziec do stosowania przez obiekty turystyczne praktyk opartych na zasadach zrównoważonego rozwoju i przyczyni się do wzmocnienia wizerunku Europy jako kierunku turystycznego wysokiej jakości. Uważa jednak, że ogromne znaczenie ma dokładne sprawdzenie i przedstawienie wartości dodanej tego oznaczenia, a także określenie ścisłych kryteriów przyznawania tego oznaczenia w celu uniknięcia jego dewaluacji.
- Zauważa z niepokojem potencjalny wpływ pewnych problemów strukturalnych, takich jak zmiana klimatu oraz niedobór zasobów wodnych i energetycznych w europejskich ośrodkach turystycznych, szczególnie na wyspach i w regionach najbardziej oddalonych. Uważa, że te problemy można przezwyciężyć tylko wtedy, gdy w znacznie większym stopniu promowane będzie opracowywanie strategii turystycznych w regionach dotkniętych tymi problemami w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju. Skutkiem zmiany klimatu należy zapobiegać poprzez ochronę i przywracanie obszarów dzikiej przyrody, a także włączenie turystyki do zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną.

Sprawozdawca:	Ramón Luis VALCÁRCEL SISO (ES/PPE), przewodniczący wspólnoty autonomicznej Murcja
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europa – najpopularniejszy kierunek turystyczny na świecie – nowe ramy polityczne dla europejskiego sektora turystycznego” COM(2010) 352 wersja ostateczna

I. UWAGI OGÓLNE

1. Wzrost znaczenia turystyki dla gospodarki europejskiej jest oczywisty, jeżeli weźmiemy pod uwagę jej udział w produkcie krajowym brutto i zdolność do tworzenia większej ilości nowych miejsc pracy niż inne sektory. Jak wskazuje Komisja Europejska w swoim komunikacie ⁽¹⁾, europejski przemysł turystyczny zapewnia bezpośrednie zatrudnienie ponad 5 % ludności i generuje około 5 % PKB ⁽²⁾ Unii Europejskiej. Jednak, chociaż Europa pozostaje najpopularniejszym kierunkiem turystycznym na świecie i stanowi miejsce docelowe około 40 % wszystkich przyjazdów ⁽³⁾, w ciągu 2009 roku odnotowano spadek liczby odwiedzających o 5,6 % ⁽⁴⁾.

2. Turystyka europejska napotyka wiele problemów: światowy kryzys gospodarczy, wzrost konkurencyjności innych kierunków turystycznych, skutki zmiany klimatu czy sezonowość. Inne czynniki, takie jak tendencje demograficzne w Europie, zróżnicowanie oferty turystycznej oraz rosnący wpływ technologii informacyjnych i komunikacyjnych, stanowią możliwości, które należy wykorzystać w porozumieniu z władzami regionalnymi i lokalnymi.

3. Zmieniają się również wzorce zachowań turystów (coraz więcej osób podróżuje samodzielnie, częściej korzysta z internetu, rośnie liczba chętnych na „tanie” podróże, a także na turystykę zrównoważoną itd.). Zwiększa się też znaczenie czynników, które jeszcze kilka lat temu nie miały tak zasadniczego wpływu, do których należą wysoka jakość, zrównoważony rozwój, innowacyjność, aspekty edukacyjne itp.

4. W związku z tym należy podkreślić ogromne możliwości rozwoju europejskiego sektora turystycznego i jego silne związki z regionalną strukturą administracyjną, społeczno-gospodarczą oraz infrastrukturą, a zwłaszcza z rozwojem sektora transportu i przede wszystkim poprawą połączeń komunikacyjnych ośrodków turystycznych, tworzeniem regionalnych portów lotniczych i promowaniem połączeń morskich w celu zachęcania do większej multimodalności i zrównoważonego transportu. Należy tu zwłaszcza uwzględnić specyficzną sytuację wysp oraz regionów najbardziej oddalonych, całkowicie uzależnionych od transportu lotniczego

i morskiego. W wielu z tych regionów usługi oparte na turystyce stanowią główne źródło bogactwa i działalności gospodarczej. Europa ma znaczną przewagę konkurencyjną: nie tylko bogactwo krajobrazu, lecz także ogromny potencjał rozwoju turystyki w oparciu o różnego rodzaju dziedzictwo (kulturowe, kulinarne, religijne, sportowe itp.). Potencjał wzrostu występuje ponadto w znaczącej dziedzinie wyjazdów na imprezy i konferencje oraz podróży służbowych.

Wartość, jaką nabywają poszczególne obszary w związku z istnieniem tego dziedzictwa, staje się strategicznym czynnikiem ich rozwoju, a Europa jest w tym sensie szczególnie bogata, gdyż wiele regionów europejskich albo ma ogromny potencjał turystyczny, pomimo że wciąż znajdują się one na wczesnym etapie rozwoju turystycznego, albo rozwinęło już działalność turystyczną na dużą skalę. Szczególną uwagę zwrócić należy na obszary, które wyspecjalizowały się w przemyśle turystycznym i które, będąc rozwiniętymi ośrodkami turystyki, wymagają restrukturyzacji i odnowy, aby pod względem jakości i innowacyjności móc konkurować na rynku światowym, gdzie wzrasta konkurencja ze strony gospodarek wschodzących. Aby objąć takie segmenty rynku, jak turystyka osób starszych czy niepełnosprawnych, konieczne będą dostosowania i likwidacja barier w ośrodkach turystyki.

5. Wejście w życie traktatu z Lizbony jest okazją do wzmocnienia konkurencyjności europejskiego sektora turystyki i przyczyni się do realizacji nowej strategii „Europa 2020” mającej na celu inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, a w szczególności jej inicjatywę przewodniej „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”.

6. Turystyka stanowi więc ważne źródło dochodów i zatrudnienia, odgrywa istotną rolę w wielu regionach Europy, a dla niektórych z nich jest wręcz niezbędna, gdyż przemysł turystyczny stanowi istotny czynnik zwiększający ich konkurencyjność. W związku z tym działania wynikające z europejskiej polityki turystycznej będą miały znaczący wpływ na rozwój wielu regionów, gdyż przemysł turystyczny jest bodźcem do rozwoju innych sektorów gospodarki regionalnej i jest jednocześnie z nimi związany. Z tego względu opracowywaniu europejskiej polityki w sprawie przemysłu turystycznego powinno towarzyszyć doskonalenie polityki inwestycji wspólnotowych przeznaczonych na rozwój obszarów i ich struktury społeczno-gospodarczej w celu zapewnienia zainteresowanym regionom możliwości tworzenia strategii trwałej konkurencyjności.

⁽¹⁾ COM(2010) 352.

⁽²⁾ Badanie na temat konkurencyjności unijnego sektora turystycznego, wrzesień 2009 r.

⁽³⁾ Barometr Światowej Organizacji Turystyki, tom 8, styczeń 2010 r.

⁽⁴⁾ Tamże.

7. Traktat z Lizbony wymienia wśród celów Unii Europejskiej, obok spójności gospodarczej i społecznej, nowy wymiar terytorialny, a także przewiduje, że szczególną uwagę należy zwrócić na obszary wiejskie, obszary podlegające przemianom przemysłowym i regiony, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takie jak najbardziej wysunięte na północ regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie. W art. 349 traktatu uwzględniono również szczególną sytuację regionów najbardziej oddalonych. W związku z tym należy wziąć pod uwagę specyfikę tych obszarów przy opracowywaniu europejskich ram dla sektora turystyki.

8. Nowy artykuł 195 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej umożliwi podjęcie działań ukierunkowanych na zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw działających w sektorze turystycznym, wspieranie współpracy i wymiany sprawdzonych rozwiązań oraz rozwój zintegrowanego podejścia do turystyki. W komunikacie Komisji przewidziano szereg działań mających na celu zwiększenie konkurencyjności branży turystycznej w Unii Europejskiej. Aby osiągnąć widoczne rezultaty, konieczne jest wsparcie inicjatyw państw członkowskich lub regionów europejskich poprzez działania na szczeblu wspólnotowym. Należy również podkreślić, że Komisja kładzie nacisk na to, by podejmowane działania nie nakładały dodatkowych obciążeń administracyjnych na władze krajowe, lokalne ani regionalne. Pod tym względem komunikat jest zgodny z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

KOMITET REGIONÓW

II. NOWE RAMY DZIAŁANIA UNII EUROPEJSKIEJ NA RZECZ TURYSTYKI EUROPEJSKIEJ

9. Z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji do zajęcia się polityką turystyczną w sposób skoordynowany i zintegrowany, w połączeniu z innymi politykami dotyczącymi między innymi transportu, rolnictwa, ochrony środowiska, technologii informacyjno-komunikacyjnych, polityki społecznej, kultury itp. Turystyka oznacza ogół stosunków wynikających z czasowego i odmiennego niż zazwyczaj przemieszczania się osób, obejmującego co najmniej jeden nocleg w miejscu innym niż ich stałe miejsce zamieszkania.

10. Popiera ogólną koordynację działań i inicjatyw związanych z turystyką w celu rozwoju konkurencyjnego, nowoczesnego i odpowiedzialnego sektora turystyki zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju.

11. Apeluje, by przed przedłożeniem szczegółowego planu działań na rzecz wspierania turystyki wszystkie środki zaproponowane na szczeblu unijnym sprawdzić i uzasadnić pod kątem kompetencji UE oraz zasad pomocniczości i proporcjonalności. Chodzi o to, by impulsy i korzyści płynące z działań UE były wyraźnie rozpoznawalne w porównaniu z działaniami podejmowanymi tylko na szczeblu krajowym lub regionalnym czy lokalnym.

12. Podziela zwłaszcza przekonanie, że turystyka powinna rozwijać się w oparciu o zasady konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju; podkreśla też trojake znaczenie drugiego z tych pojęć, które obejmuje:

- a) zrównoważony rozwój ekonomiczny, zapewniający sprawiedliwy i efektywny rozwój gospodarczy, który umożliwia rozwój przyszłych pokoleń Europejczyków;
- b) zrównoważony rozwój społeczno-kulturowy zgodny z kulturą, wartościami i tożsamością regionów europejskich;
- c) zrównoważony rozwój środowiskowy, który zapewnia zgodność z utrzymaniem podstawowych procesów biologicznych, różnorodności biologicznej i zasobów biologicznych. Turystyka powinna rozwijać się w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, bez marnotrawienia zasobów naturalnych i szkodenia środowisku naturalnemu ⁽⁵⁾.

13. Podkreśla ważną rolę odgrywaną przez władze lokalne i regionalne w zrównoważonym zarządzaniu kierunkami turystycznymi. Inicjatywy władz lokalnych i regionalnych oraz regionalnych sieci europejskich zasadniczo przyczyniają się do rozwijania wzorców turystyki zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju. Konieczne jest więc pełne wykorzystanie ich doświadczenia i wiedzy poprzez wspieranie współpracy lokalnej i regionalnej w całej UE. W tym kontekście KR z zadowoleniem przyjmuje podejście Komisji polegające na włączeniu turystyki do różnych dziedzin polityki europejskiej.

14. Z zadowoleniem przyjmuje konkluzje z posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności z 12 października 2010 r., w których wzywa się państwa członkowskie do aktywnego uczestnictwa w działaniach mających na celu wzmocnienie na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym konkurencyjności europejskiego przemysłu turystycznego w duchu partnerstwa ⁽⁶⁾.

15. Z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji do promowania aktywnej polityki na rzecz wspierania konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju. Wyzwania, które stoją przed europejskim sektorem turystycznym, uświadaczają znaczenie przewidywania zmian i szybkiego reagowania na wzrost konkurencji w tym ciągle ewoluującym sektorze.

16. Zgadza się, że w związku z tym, że przedsiębiorstwa turystyczne to głównie MŚP – choć istnieje wśród nich duża liczba mikroprzedsiębiorstw – wskazane jest rozpowszechnianie tworzenia ugrupowań (klastrow) małych i średnich przedsiębiorstw w trosce o ich rozwój. Inicjatywy służące zwiększeniu wydajności, konkurencyjności, kompetencji i jakości mogą odegrać równie ważną rolę.

⁽⁵⁾ CdR 83/2009 fin.

⁽⁶⁾ Wnioski w sprawie nowych ram politycznych dla europejskiej turystyki. Rada ds. Konkurencyjności, Luksemburg, 12 października 2010 r.

17. Z tego względu zaleca opracowanie instrumentów wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw turystycznych, zwłaszcza we wszystkich kwestiach związanych ze szkoleniem pracowników. Nie należy zapominać o ważnej roli turystyki w tworzeniu miejsc pracy. Większość z nich jest przeznaczona dla osób młodych, które mogą dzięki temu zdobyć szereg umiejętności bardzo przydatnych w rozwoju zawodowym i doskonalić znajomość języków obcych. Wysokiej jakości rynek turystyczny wyspecjalizowany w nowych rynkach i nowych segmentach popytu (takich jak osoby niepełnosprawne czy też osoby w podeszłym wieku) wymaga wysoce wykwalifikowanej siły roboczej przeszkolonej w zakresie nowych wymogów, a także nowych technologii stosowanych w turystyce. Ponadto duża część wiedzy nabytej w sektorze turystyki może zostać bezpośrednio przeniesiona na inne rodzaje działalności gospodarczej.

18. Zauważa z niepokojem potencjalny wpływ pewnych problemów strukturalnych, takich jak zmiana klimatu oraz niedobór zasobów wodnych i energetycznych w europejskich ośrodkach turystycznych, szczególnie na wyspach i w regionach najbardziej oddalonych. Uważa, że te problemy można przezwyciężyć tylko wtedy, gdy w znacznie większym stopniu promowane będzie opracowywanie strategii turystycznych w regionach dotkniętych tymi problemami w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju. Skutkom zmiany klimatu należy zapobiegać poprzez ochronę i przywracanie obszarów dzikiej przyrody, a także włączenie turystyki do zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną.

19. Odrzuca projekt finansowanego z funduszy publicznych programu wymiany turystycznej w celu lepszego rozłożenia wyjazdów wakacyjnych w całym roku. Wysuwając tę propozycję, Komisja nie uwzględnia mechanizmów rynkowych, które same w sobie zapewniają już rozłożenie tych podróży w czasie dzięki obniżeniu cen poza sezonem. Szczyt występujący w lecie nie wynika z niepowodzenia mechanizmu rynkowego, lecz z oficjalnych decyzji o terminach wakacji szkolnych i z warunków klimatycznych w miejscowościach turystycznych. Program wymiany nie wpłynie na żaden z tych czynników. Osoby starsze i ludzie młodzi, którzy nie są zależni od terminów wakacji szkolnych, mogą przecież podróżować poza sezonem. Jeśli tego nie robią, to znaczy, że nie chcą. Ponadto propozycja skoordynowania wakacji szkolnych między państwami członkowskimi wykracza poza kompetencje Unii Europejskiej.

III. CZTERY KIERUNKI DZIAŁANIA

Stymulowanie konkurencyjności sektora turystycznego w Europie

20. Uznaje za niezwykle istotne stymulowanie konkurencyjności przemysłu turystycznego, gdyż turystyka, jako działalność międzysektorowa, potrzebuje szeregu działań obejmujących różne obszary i polityki. W tym sensie zgadza się z opinią ministrów europejskich zawartą w deklaracji madryckiej, iż konieczne jest opracowanie strategii turystyki na najwyższym poziomie, którą wspierać będą sieci ekspertów i kierunków turystycznych umożliwiających tworzenie, wymianę

i upowszechnianie wiedzy, innowacji, badań i rozwoju technologicznego w celu utrzymania konkurencyjności w sektorze turystyki (7).

21. Podobnie, uważa za szczególnie udane propozycje Komisji w sprawie dywersyfikacji produktów turystycznych poprzez lepsze wykorzystanie dziedzictwa europejskiego oraz uruchomienie platformy „TIK i Turystyka”, a w perspektywie średnioterminowej również „Wirtualnego obserwatorium turystyki”, którego zadaniem byłoby zarówno badanie podaży, jak i lepsze poznanie popytu, tendencji rynkowych oraz prognoz krótko- i średnioterminowych. Przypomina również, że władze regionalne mają ogromne doświadczenie, które należy wykorzystać poprzez promowanie współpracy regionalnej w Unii Europejskiej, aby uzyskać jak najwięcej korzyści z tych strategii.

22. Uważa, że należy pobudzać wymianę sprawdzonych rozwiązań między regionami europejskimi i uwzględniać wkład tych regionów w inicjatywy wspólnotowe. W tym kontekście sugeruje, że europejskie ugrupowanie współpracy terytorialnej (EUWT), programy INTERREG lub strategię makroregionalne mogą stanowić ramy służące opracowaniu skoordynowanej strategii dla turystyki.

23. Uważa, że w celu przeciwdziałania zjawisku sezonowości należy pracować nad promowaniem bardziej zróżnicowanych pobytów turystycznych wysokiej jakości, co wymaga większej dywersyfikacji usług turystycznych dzięki położeniu nacisku na turystykę kulturalną, historyczno-religijną, sportową bądź kulinarną oraz na inne formy turystyki o ogromnym potencjale wzrostu. Podkreśla, że dywersyfikacja okresów urlopowych i ich podział w skali regionalnej leżą w kompetencji państw członkowskich.

24. Podkreśla potencjał turystyki socjalnej („turystyki dla wszystkich”), która służy propagowaniu włączenia społecznego wraz z możliwością mobilności poprzez zapewnienie wymiany międzykulturowej wszystkim grupom społecznym, w tym ludziom młodym, rodzinom, ludziom starszym i osobom o ograniczonej możliwości poruszania się. Wyraża ubolewanie, że komunikat Komisji nie omawia tego potencjału w wystarczającym stopniu.

Wspieranie rozwoju zrównoważonej i odpowiedzialnej turystyki wysokiej jakości

25. Zdecydowanie popiera rozwój systemu wskaźników zrównoważonego zarządzania ośrodkami turystycznymi. W związku z tym uważa za bezcenne doświadczenie władz regionalnych, np. sieci konkurencyjnych i rozwijających się zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju regionów turystycznych (NECSTouR).

(7) Deklaracja madrycka w ramach nieformalnego spotkania ministrów, które odbyło się w Madrycie w okresie prezydentury hiszpańskiej w kwietniu 2010 r. pod hasłem „W kierunku społecznie odpowiedzialnej turystyki”.

26. Przyjmuje do wiadomości wprowadzenie znaku dziedzictwa europejskiego i europejskiej marki „Turystyka wysokiej jakości”, które mają stanowić bodziec do stosowania przez obiekty turystyczne praktyk opartych na zasadach zrównoważonego rozwoju i przyczynić się do wzmocnienia wizerunku Europy jako kierunku turystycznego wysokiej jakości. Uważa jednak, że ogromne znaczenie ma dokładne sprawdzenie i przedstawienie wartości dodanej tego oznaczenia, a także określenie ścisłych kryteriów przyznawania tego oznaczenia w celu uniknięcia jego dewaluacji.

27. Uważa, że władze lokalne i regionalne, a w szczególności NECSTouR, powinny zostać zaangażowane w opracowywanie tych kryteriów, jeżeli obie inicjatywy mają się cieszyć dużą wiarygodnością. Zauważa, że w organie odpowiedzialnym za przyznawanie oznaczeń jakości powinien być reprezentowany Komitet Regionów jako zgromadzenie regionalnych i lokalnych przedstawicieli Unii.

28. Podkreśla, że należy poprawić jakość wszystkich usług w celu zapewnienia europejskim ośrodkom turystycznym wyraźnej przewagi konkurencyjnej i wzmocnienia wizerunku Europy jako zbioru kierunków turystycznych wysokiej jakości. W związku z tym zwraca szczególną uwagę na segment turystów w starszym wieku (w 2020 r. liczba osób w wieku powyżej 65 lat w Europie ma sięgnąć 20 % ludności) i osób niepełnosprawnych ⁽⁸⁾.

29. Zwraca się do Komisji Europejskiej, aby na etapie opracowywania nowych ram politycznych dla turystyki europejskiej wzmocniła system ochrony praw konsumentów.

30. Podkreśla potrzebę wspierania ściślejszej współpracy Unii Europejskiej, najważniejszych już istniejących i potencjalnych rynków (USA, Chiny, Rosja, Indie, Brazylia) i państw sąsiadujących, zwłaszcza państw basenu Morza Śródziemnego, aby promować zrównoważone wzorce turystyki i kultury ochrony środowiska, gdyż pozytywny wpływ można osiągnąć jedynie poprzez wspólne działania i ten sam poziom zaangażowania i poczucia odpowiedzialności.

Konsolidacja wizerunku i widoczności Europy

31. Zgadza się z Komisją co do konieczności wzmocnienia wizerunku i widoczności Europy w celu zwiększenia konkurencyjności przemysłu turystycznego. W związku z tym popiera działania mające na celu poprawę reputacji Europy poprzez

zapewnienie zrównoważonego rozwoju i wysokiej jakości oraz podejmowanie takich działań, jak utworzenie prawdziwej „marki europejskiej”, która równolegle do oznakowań krajowych w państwach członkowskich uzupełni wysiłki na rzecz promocji podejmowane na szczeblu krajowym i regionalnym.

32. Zwraca się do Komisji Europejskiej o ustanowienie szczególnych środków w ramach międzynarodowej promocji „marki europejskiej”, które nie powinny jednak w żaden sposób prowadzić do zakłócenia konkurencji między wyjazdami do miejscowości turystycznych położonych w Europie.

33. Wspiera promowanie portalu „visiteurope.com”, a w szczególności skoordynowanego uczestnictwa wszystkich zainteresowanych podmiotów regionalnych i lokalnych w międzynarodowych imprezach, targach turystycznych itp.

Pełne wykorzystanie potencjału różnych obszarów polityki i instrumentów finansowych UE

34. Zgadza się z Komisją co do potrzeby pełnego wykorzystania potencjału różnych instrumentów finansowych Unii Europejskiej w dziedzinie turystyki. W tym sensie należy zastanowić się w przypadku obszarów wiejskich nad możliwościami istniejącymi w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), ponieważ turystyka stanowi dla tych regionów rzeczywistą szansę stworzenia nowych miejsc pracy i zwiększenia dochodów. Uważa również za ważne wykorzystanie Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w celu zapewnienia szkoleń zainteresowanych podmiotów.

35. Ponadto uważa za niezbędne uwzględnienie tych rozważań w dyskusji na temat przyszłości polityki regionalnej i jej możliwych zastosowań. Należy przy tym wziąć pod uwagę specjalizację regionów w zakresie opracowywania tematycznych produktów turystycznych, między innymi w dziedzinie turystyki społecznej, przyrodniczej, wiejskiej, biznesowej, zdrowotnej i kulturalnej. Co się tyczy turystyki kulturalnej, być może jest to obecnie najbardziej typowy rodzaj turystyki w całej Unii Europejskiej, który obejmuje dziedzictwo architektoniczne, etnograficzne oraz przemysłowe, stanowiące tkankę gospodarczą regionu. W związku z tym podkreśla potrzebę zapewnienia koordynacji i skuteczności różnych źródeł finansowania w celu uniknięcia sprzeczności lub nakładania się na siebie ich zakresów.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ Strategia „Europa 2020: Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”, marzec 2010 r.

Opinia Komitetu Regionów „Samorząd lokalny i regionalny w Azerbejdżanie i rozwój współpracy między Azerbejdżanem a UE”

(2011/C 104/04)

KOMITET REGIONÓW

- Zauważa, że Azerbejdżan jest opóźniony pod względem wdrażania reform w zakresie praworządności, demokracji, zwalczania korupcji oraz praw człowieka, przewidzianych w planie działania, który został przyjęty w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). Brak niezależności sądownictwa i mediów stanowi dodatkową przeszkodę w rozwoju demokracji. Odnotowano jednakże postęp, jeśli chodzi o podatki i stabilność gospodarczą. Jednocześnie Komitet zachęca rząd Azerbejdżanu do dalszej realizacji zaleceń UE, Rady Europy i Komisji Weneckiej.
- Przyjmuje z zadowoleniem osiągnięcia w zakresie wykorzystania programu twinningowego UE i zachęca rząd Azerbejdżanu do podejmowania dalszych wysiłków pod tym względem.
- Wyraża zaniepokojenie z powodu bardzo ograniczonego zakresu obowiązków przypisanych gminom na mocy prawa. W rzeczywistości jest on jeszcze mniejszy i w najlepszym razie dotyczy utrzymania lokalnych dróg, cmentarzy, parków oraz niektórych aspektów świadczenia opieki społecznej, o ile nie są one domeną władzy centralnej. W większości wypadków możliwości gmin oraz przeszkolenie bądź wiedza, którą dysponują, są niewystarczające, by mogły one wywiązać się nawet z tych ograniczonych zadań, które są im przypisane na mocy prawa.
- Wzywa rząd Azerbejdżanu do opracowania, z pomocą ekspertów z UE i Rady Europy, kompleksowej strategii na rzecz lepszego sprawowania rządów i urzeczywistniania demokracji na szczeblu lokalnym, oraz określenia realistycznych celów i terminów realizacji tej strategii.

Sprawozdawca: Gordon KEYMER (UK/NL), członek Rady Okręgu Tandridge

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Kontekst – Azerbejdżan i Europa

1. Dostrzega historyczne dziedzictwo Azerbejdżanu, w tym jego doświadczenie jako świeckiej republiki parlamentarnej.

2. Przypomina, że Azerbejdżan i UE formalnie nawiązały stosunki w 1996 r. wraz z podpisaniem umowy o partnerstwie i współpracy, która weszła w życie w 1999 r. Jest ona podstawą prawną stosunków politycznych między UE a Azerbejdżanem, które obecnie są kształtowane w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS).

3. Zauważa, że kraj ten jest opóźniony pod względem wdrażania reform w zakresie praworządności, demokracji, zwalczania korupcji oraz praw człowieka, przewidzianych w planie działania, który został przyjęty w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa (EPS). Brak niezależności sądownictwa i mediów stanowi dodatkową przeszkodę w rozwoju demokracji. Odnotowano jednakże postęp, jeśli chodzi o podatki i stabilność gospodarczą. Jednocześnie Komitet zachęca rząd Azerbejdżanu do dalszej realizacji zaleceń UE, Rady Europy i Komisji Weneckiej.

4. Przyjmuje z zadowoleniem osiągnięcia w zakresie wykorzystania programu twinningowego UE i zachęca rząd Azerbejdżanu do podejmowania dalszych wysiłków pod tym względem.

5. Wzywa rząd Azerbejdżanu do wspierania jednostek administracji terytorialnej w ubieganiu się o udział w różnych dostępnych dla nich programach UE oraz zachęca te jednostki do dalszej współpracy z Komisją Europejską.

Zarządzanie na poziomie lokalnym

6. Odnotowuje istnienie dwóch równoległych systemów sprawowania rządów na poziomie lokalnym w Azerbejdżanie. Podstawą jednego z nich są rejony będące odpowiednikiem gmin, których władze wybierane są przez obywateli (społeczeństwo) i parlament krajowy (Milli Medżlis) i które są przed nimi odpowiedzialne. Ich kompetencje w zakresie świadczenia usług na rzecz obywateli są jednak bardzo ograniczone. Drugi system opiera się na lokalnych władzach wykonawczych, które są częścią struktury władz państwowych i są mianowane bezpośrednio przez prezydenta.

7. Wyraża zaniepokojenie z powodu bardzo ograniczonego zakresu obowiązków przypisanych gminom na mocy prawa. W rzeczywistości jest on jeszcze mniejszy i w najlepszym razie dotyczy utrzymywania lokalnych dróg, cmentarzy, parków

oraz niektórych aspektów świadczenia opieki społecznej, o ile nie są one domeną władzy centralnej. W większości wypadków możliwości gmin oraz przeszkolenie bądź wiedza, którą dysponują, są niewystarczające, by mogły one wywiązać się nawet z tych ograniczonych zadań, które są im przypisane na mocy prawa.

Silne władze lokalne

8. Uważa, że silny i demokratyczny samorząd lokalny o zdecentralizowanych uprawnieniach odgrywa ważną rolę w zachęcaniu obywateli do zaangażowania się w sprawy ich regionów i do liczniejszego udziału w wyborach lokalnych.

9. Wzywa Komisję Europejską, by wspierała opracowywanie i realizację programów edukacyjnych dla obywateli w zakresie funkcji i obowiązków władz lokalnych, a także praw obywateli i sposobów uczestniczenia przez nich w procesach decyzyjnych na szczeblu lokalnym.

10. Wzywa rząd Azerbejdżanu i Komisję Europejską do dalszego budowania potencjału władz lokalnych, przynajmniej w stopniu, który pozwoliłby im prawidłowo świadczyć obecny, ograniczony zakres usług przewidzianych w przepisach. Należy przy tym położyć nacisk na kwestie odpowiedzialności, przejrzystości i zwiększenia udziału obywateli, a także stworzyć warunki dla rozwoju niezależnych samorządów.

11. Wzywa rząd Azerbejdżanu do opracowania, z pomocą ekspertów z UE i Rady Europy, kompleksowej strategii na rzecz lepszego sprawowania rządów i urzeczywistniania demokracji na szczeblu lokalnym oraz do określenia realistycznych celów i terminów realizacji tej strategii.

12. Proponuje utworzenie niezależnej instytucji, która zajęłaby się wyłącznie usprawnieniem i rozwojem władz lokalnych w Azerbejdżanie. Praca takiej instytucji powinna być wspólnie nadzorowana przez trzy krajowe stowarzyszenia władz lokalnych.

13. Zdaje sobie sprawę z tego, że liczba krajowych stowarzyszeń samorządu lokalnego ma zostać zmniejszona z trzech do jednego, i uważa, że zanim to nastąpi, należy dokładnie zastanowić się nad sposobem zapewnienia takiej struktury stowarzyszenia krajowego, która umożliwi jak najszerszy udział członków i zagwarantuje równorzędną reprezentację wszystkich rodzajów samorządów.

14. Podkreśla swoje zaangażowanie na rzecz wspierania współpracy między władzami lokalnymi Azerbejdżanu a władzami lokalnymi i regionalnymi UE w celu promowania skutecznego i demokratycznego sprawowania rządów na poziomie lokalnym.

15. Wzywa Komisję Europejską i rząd Azerbejdżanu do wspierania programów wymiany sprawdzonych rozwiązań między azerskimi i unijnymi władzami lokalnymi w zakresie świadczenia usług, jak również na szczeblu krajowym, poprzez umożliwienie lokalnym władzom wykonawczym przekazywania gminom fachowej wiedzy w tej dziedzinie. W trosce o faktyczne zwiększenie potencjału samorządów terytorialnych zaleca uwzględnienie rezultatów wymiany doświadczeń, która miała miejsce podczas spotkań między przedstawicielami organizacji lokalnych i regionalnych z UE i z Azerbejdżanu.

16. Wyraża ubolewanie, że chociaż ograniczono liczbę gmin w Azerbejdżanie, to nie towarzyszyło temu podobne ograniczenie liczby organów lokalnych władz wykonawczych.

17. Zachęca do przekazywania uprawnień lokalnych władz wykonawczych lokalnie wybranym radom w celu zwiększenia i wzmocnienia demokracji lokalnej w Azerbejdżanie.

Finanse lokalne

18. Wyraża zaniepokojenie pogarszającą się sytuacją finansową gmin w Azerbejdżanie w następstwie znacznego spadku całkowitych dochodów budżetu oraz poważnego zmniejszenia się dochodów gmin w przeliczeniu na mieszkańca.

19. Uważa, że stabilny i zdrowy samorząd lokalny potrzebuje niezawodnego, adekwatnego i sprawiedliwego finansowania na szczeblu lokalnym, w tym solidnej podstawy podatku lokalnego, aby mógł on świadczyć wysokiej jakości usługi lokalne wzmacniające uprawnienia rad lokalnych i ich zaangażowanie w sprawy miejscowej społeczności. Dotacje rządowe powinny być wypłacane w taki sposób, aby rady lokalne mogły samodzielnie planować swoje finanse w odpowiednio długiej perspektywie.

20. Przyjmuje z zadowoleniem wysiłki rządu Azerbejdżanu na rzecz zwiększenia inwestycji przedsiębiorstw i uważa, że te ostatnie powinny wносить pewien przejrzysty wkład finansowy na rzecz swoich władz lokalnych w celu propagowania dobrych stosunków roboczych między firmami a rejonem, w którym działają, i w celu rozwijania społeczności lokalnych.

21. Uważa, że gminy powinny być właścicielami budynków, w których urzędują, aby mieć lepsze możliwości planowania długookresowego.

Demokracja lokalna

22. Zauważa, że mimo pewnej poprawy pod względem aspektów technicznych wybory lokalne w Azerbejdżanie za każdym razem nie spełniały międzynarodowych norm.

Wzywa rząd Azerbejdżanu do uproszczenia procedur zgłaszania kandydatów, zapewnienia sprawiedliwszego rozdziału środków na kampanię przedwyborczą pomiędzy wszystkie partie i kandydatów i do umożliwienia niezależnej obserwacji wyborów, w szczególności procesu liczenia głosów, poprzez wyrażenie zgody na obecność kandydatów lub ich mężów zaufania przy tej procedurze. Wzywa także do podjęcia działań związanych z innymi ustaleniami podjętymi przez wspólną misję obserwacji wyborów Kongresu i KR-u.

23. Zachęca do obecności szerszego spektrum mediów, by zwiększyć frekwencję wyborczą oraz liczbę kandydatów opozycji; wzywa władze azerbejdżańskie do pełnego przestrzegania zobowiązań dotyczących wolności mediów.

24. Przyjmuje z zadowoleniem świadome wysiłki podejmowane zarówno przez partie rządzące, jak i opozycyjne, na rzecz zwiększenia liczby kobiet kandydujących w ostatnich wyborach lokalnych, co doprowadziło do wyraźnego wzrostu liczby mandatów zdobytych przez kobiety.

25. Wyraża zadowolenie z powodu wsparcia udzielanego organizacjom pozarządowym przez Radę Państwa z inicjatywy prezydenta Azerbejdżanu, a także z powodu przyznania im środków finansowych. Jednocześnie jest zaniepokojony wyraźnymi niedociągnięciami związanymi z rejestracją organizacji pozarządowych.

26. Proponuje, aby po rozwiązaniu konfliktu wydatnie wesprzeć samorząd lokalny Górskiego Karabachu i siedmiu sąsiadujących regionów.

Lokalny transport i ochrona środowiska

27. Zachęca do inwestowania w system transportu regionalnego, by wesprzeć rozwój gospodarki lokalnej.

28. Zauważa, że regionalny transport lotniczy ma szczególne znaczenie dla Azerbejdżanu ze względu na jego położenie geograficzne. Sprzyja on także w znacznym stopniu wzrostowi zatrudnienia i spójności społecznej.

29. Odnotowuje, że władze lokalne odgrywają kluczową rolę w kwestiach ochrony środowiska, i zachęca rząd Azerbejdżanu do angażowania gmin w planowanie i realizację regionalnych programów rozwoju.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Uproszczenia w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych”

(2011/C 104/05)

KOMITET REGIONÓW

- Przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji Europejskiej, by ułatwić debatę międzyinstytucjonalną na temat administracyjnego i finansowego uproszczenia zasad programu.
- Zauważa, że złożoność sama w sobie jest znaczącym źródłem pomyłek lub anomalii.
- Zauważa, jak ważne jest rozróżnienie między błędami a nadużyciami oraz propagowanie kultury uczciwości i zaufania.
- Popiera podejście zaproponowane przez Parlament Europejski, oparte na „nauce i technologii” lub na „nauce i innowacji”, na naukowych i technicznych kryteriach jakości, na realistycznych praktykach zarządzania, na uznaniu cech wspólnych i różnic, które łączą i dzielą naukę, rozwój technologii oraz rozpowszechnianie ich osiągnięć na rynku.
- Podkreśla, że skuteczność należy oceniać nie tylko na podstawie osiągnięcia doskonałości w działalności badawczej, ale także na podstawie rozwoju możliwości badawczych i potencjału absorpcji na całym terytorium UE, zgodnie z zasadą spójności terytorialnej.
- Przyjmuje z uznaniem działania na rzecz rozwoju potencjału naukowo-badawczego w regionach konwergencji w ramach programu „Możliwości”.
- Proponuje, by następny program ramowy dalej rozwijał takie działania, a także wprowadził system umożliwiający włączenie – poprzez programy mentorskie czy też inne środki – kompetentnych partnerów z regionów pozostających w tyle w dziedzinie badań naukowych do projektów i programów prowadzonych przez partnerów lepiej znanych i cenionych za doskonałość. Zwraca w tym kontekście uwagę na potencjał podmiotów lokalnych i regionalnych w zakresie rozwijania „ośrodków kompetencji” powiązanych z „biegunami doskonałości”.

Sprawozdawca:	Fiona O'LOUGHLIN (IE/ALDE), członek Rady Hrabstwa Kildare oraz Władz Regionu Środkowowschodniego
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „O uproszczeniach w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych” COM(2010) 187 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Przyjmuje z zadowoleniem zamiar Komisji Europejskiej wyrażony w komunikacie „O uproszczeniach w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych”, by ułatwić debatę międzyinstytucjonalną na temat administracyjnego i finansowego uproszczenia zasad programu.

2. Docenia fakt, że wprowadzono już szereg uproszczeń, których efektem była poprawa funkcjonowania siódmego programu ramowego i zgadza się, że w przypadku niektórych z nich potrzebny jest czas, by ujawniło się ich faktyczne oddziaływanie. Niemniej podkreśla, że siódmy program ramowy wciąż jest programem bardzo złożonym, a zarządzanie nim nadal wiąże się z nadmierną biurokracją, niską tolerancją ryzyka, niewielką wydajnością i zbędnymi opóźnieniami.

3. Podkreśla bezpośredni związek między przepisami i procedurami dotyczącymi siódmego programu ramowego, jego atrakcyjnością dla potencjalnych uczestników oraz jakością prowadzonych badań. W tym kontekście z naciskiem stwierdza, że uproszczeń należy dokonywać, mając na uwadze użytkowników i beneficjentów programu, a efekty tych uproszczeń muszą przewyższać koszty ich wdrożenia.

4. Jest zdania, że termin i kolejność zmian i uproszczeń ma duże znaczenie, gdyż organizatorzy projektów potrzebują pewności i stabilności przepisów oraz ich stosowania. Uważa ponadto, że ciągłość jest bardzo istotna dla gładkiego przejścia od siódmego do ósmego programu ramowego oraz dla osiągnięcia celów tych programów.

5. Zdaje sobie sprawę, że siódmy program ramowy i związane z nim instrumenty często postrzegane są jako niespójne. Jednocześnie zauważa, że kwestia niezliczonych struktur polityki dotyczącej badań i rozwoju na szczeblu UE, krajowym i niższym niż krajowy wymaga bardziej kompleksowego podejścia do zarządzania.

6. Uważa, że należy poddać ocenie rolę krajowych punktów kontaktowych w celu zapewnienia skuteczniejszej obsługi potencjalnych uczestników programu ramowego i osiągnięcia lepszej koordynacji z podmiotami szczebla regionalnego zapewniającymi dostęp do programu. Sądzi ponadto, że – mimo

osiągniętej poprawy – nadal częściowo utrzymuje się negatywne postrzeganie programu, a krajowe punkty kontaktowe mogłyby przyczynić się do zmiany tego stanu rzeczy.

7. Zauważa, że wraz z uproszczeniem siódmego programu ramowego rozważa się – bądź powinno się rozważyć – także szereg innych związanych z tym środków, takich jak prowadzony co trzy lata przegląd rozporządzenia finansowego.

Zarządzanie siódmym programem ramowym i uproszczenie w ramach obowiązujących reguł

Doradztwo i pomoc

8. Zauważa, że złożoność sama w sobie jest znaczącym źródłem pomyłek lub anomalii. Apeluje o uproszczenie dokumentacji i informacji potrzebnych do uczestnictwa w projektach, a także o zmniejszenie liczby i długości oficjalnych dokumentów, przy czym nie może to mieć negatywnego wpływu ani na treść, ani na jakość projektów. Opowiada się również za optymalizacją procesów nadzoru i kontroli poprzez ograniczenie liczby audytów, przeprowadzanie ich w oparciu o jednolite kryteria oraz niedoaganie się dokumentów dostarczonych już przez daną organizację.

9. Uważa, że stosunkowo niewielki udział MŚP wynika ze złożoności programu, i wyraża głębokie przekonanie, że w okresie przejścia od PR7 do PR8 należy wprowadzić zmiany w przepisach, które zachęcą MŚP do szerszego udziału.

10. Wzywa do zawężenia lub harmonizacji zróżnicowanych reguł mechanizmów interwencyjnych oraz do uproszczenia warunków otrzymania dotacji, co można osiągnąć udostępniając ujednolicone doradztwo i pomoc w trybie *online*.

11. Podkreśla, jak ważne jest, by interpretacja zasad, przepisów i definicji oraz informowanie o nich były spójne i jednoznaczne dla wszystkich zainteresowanych stron.

12. Kładzie nacisk na potrzebę jednolitego stosowania zasad oraz koordynacji nadzoru i kontroli prowadzonych przez rozmaite służby.

13. Wyraża zaniepokojenie z powodu długiego czasu oczekiwania na wyjaśnienie i pomoc, uznaniowej interpretacji co do uprawnień specjalistów ds. projektów do negocjacji, a także z powodu stosowania nowych zasad lub interpretacji z mocą wsteczną.

14. Proponuje wprowadzenie nowych mechanizmów dotyczących skutecznego przekazywania wnioskodawcom, których wnioski zostały odrzucone, konstruktywnej informacji zwrotnej, rozpowszechniania rezultatów projektów finansowanych w ramach siódmego programu ramowego, a także ułatwiania przekazywania i realizacji wyników przez MŚP.

15. Proponuje, by zwiększyć skuteczność badań poprzez wprowadzenie nowych mechanizmów rozwoju opartych na przeznaczeniu dodatkowych funduszy na projekty w celu opublikowania wyników i zastosowania ich w nowych dziedzinach, (a) wzmacniając ochronę praw własności intelektualnej projektów oraz (b) maksymalizując efekt dźwigni finansowej środków publicznych dzięki stworzeniu silniejszych powiązań pomiędzy badaniami, innowacjami i przedsiębiorstwami.

Struktura i harmonogram ogłaszania zaproszeń do składania wniosków

16. Popiera wprowadzenie dwuetapowego procesu oceny wspólnych projektów w celu uniknięcia ogromnego marnotrawstwa wysiłków i kosztów związanych z przygotowaniem szczegółowych projektów, które następnie zostają odrzucone. Jest to wysoki, choć ukryty koszt, który wynika z obecnego systemu oceny.

17. Proponuje wprowadzenie ustalonych terminów na ocenę wniosków (np. 60 dni) oraz na zakończenie negocjacji dotyczących umowy (kolejne 60 dni). Uważa, że pomogłoby to zmniejszyć przeszkody utrudniające uczestnictwo mniejszym podmiotom lokalnym i regionalnym.

18. Popiera propozycję dopuszczenia mniejszych rozmiarów konsorcjów, co znacząco przyczyniłoby się do wzrostu elastyczności, zaangażowania partnerów z grup docelowych, takich jak MŚP, oraz, dzięki uproszczeniu zarządzania, do wzrostu skuteczności.

19. Przyjmuje z zadowoleniem starania o uproszczenie różnych kombinacji poszczególnych stawek dofinansowywania, typów organizacji oraz form prowadzonej działalności. Przestrzega jednak przed wprowadzeniem jednej stawki dofinansowania dla wszystkich kategorii organizacji.

20. Wyraża zaniepokojenie, że efektem proponowanej rezygnacji z udziału ekspertów państw członkowskich w wyborze projektów, co ma na celu skrócenie czasu oczekiwania na przyznanie dotacji, będzie utrata na tym etapie cennej wiedzy na temat warunków ramowych dla badań naukowych w państwach członkowskich i regionach. Proponuje w związku z tym rozważenie, czy zamiast rezygnacji z udziału ekspertów nie można by zastosować skuteczniejszego mechanizmu ich włączania w proces selekcji.

Lepsze wykorzystanie TIK

21. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja rozważa możliwości dalszego wyspecjalizowania narzędzi informatycznych dla potrzeb wspólnotowych programów w zakresie badań naukowych, edukacji oraz innowacji. Wzywa do szerszego zastosowania e-administracji – internetowego systemu

składania wniosków, negocjowania i sprawozdawczości – oraz do lepszej harmonizacji wewnątrz DG ds. Badań Naukowych oraz między poszczególnymi dyrekcjami generalnymi.

22. Apeluje, by portal dla uczestników programów badawczych (*Research Participant Portal*) był punktem kompleksowej obsługi dla wszystkich systemów informatycznych, takich jak sprawozdawczość, by zapewnić otwarty, przejrzysty mechanizm udostępniający wszystkim zainteresowanym (beneficjentom i urzędnikom w Komisji) doradztwo, interpretacje i inne informacje. Byłoby to korzystne z punktu widzenia spójności stosowania zasad i zapewnienia skuteczności zarządzania.

Szersze stosowanie nagród

23. Przestrzega przed możliwymi niekorzystnymi skutkami stosowania nagród, takimi jak skoncentrowanie funduszy na kilku wybranych, większych podmiotach. Zauważa, że nagrody nie powinny zastępować zorganizowanego finansowania, natomiast mogłyby służyć zachęcaniu do poszukiwania nowych talentów i obiecujących koncepcji.

Przyjęcie podejścia opartego na zaufaniu

24. Uważa, że obecny system i praktyka zarządzania siódmym programem ramowym są nadmiernie zorientowane na kontrolę. Popiera działania zmierzające do przyjęcia takiego podejścia do finansowania badań naukowych, które będzie charakteryzowało się wysokim poziomem zaufania i wysoką tolerancją ryzyka. Dlatego przyjmuje z zadowoleniem szereg przedstawionych w komunikacie propozycji w tym zakresie.

25. Podkreśla, że zarządzanie i kontrola dotyczące finansów pochłania nieproporcjonalną ilość czasu osób zajmujących się projektem oraz badaczy, przez co traci się zasoby, które można by poświęcić na skuteczne wdrażanie projektów oraz na pracę badawczą.

26. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 26 maja 2010 r. zatytułowany „Więcej czy mniej kontroli? Znalezienie właściwej równowagi między administracyjnymi kosztami kontroli a ryzykiem błędów”⁽¹⁾, w którym proponuje się przyjęcie dopuszczalnego ryzyka błędów (DRB) w odniesieniu do finansowania badań naukowych.

27. Popiera przyjęcie wyższego dopuszczalnego ryzyka błędów w odniesieniu do badań naukowych, co zapewni równowagę między należytym zarządzaniem finansowym a właściwą kontrolą.

28. Wzywa do szerszego akceptowania zwykle uznawanych zasad i praktyk rachunkowości (w zgodzie z krajowymi normami w zakresie rachunkowości i kontroli), zwłaszcza w odniesieniu do metod określania przeciętnych kosztów personelu.

29. Zaleca, by Komisja przeprowadziła analizę kosztów i korzyści audytów oraz przedstawiła bardziej precyzyjne, spójne i przejrzyste zasady procedur kontroli. Przestrzega, że ściśle ukierunkowane audyty zorientowane na czynniki ryzyka mogą być źródłem wyższego poziomu wykrywanych błędów w porównaniu z kontrolą losowo wybranych wydatków.

⁽¹⁾ COM(2010) 261.

30. Zauważa, jak ważne jest rozróżnienie między błędami a nadużyciami oraz propagowanie kultury uczciwości i zaufania.

31. Postuluje, by podejmując kwestię unikania ryzyka w odniesieniu do siódmego programu ramowego, przeanalizować regulamin pracowniczy urzędników UE pod kątem ich odpowiedzialności osobistej. Proponuje ponadto wdrożenie programu szkoleń (zwłaszcza w zakresie zarządzania umowami) dla urzędników Komisji Europejskiej zajmujących się projektami oraz dla audytorów. Zaleca także udostępnienie wszystkim pracownikom wspólnych wytycznych dotyczących wdrażania programu ramowego w celu poprawy spójności.

Przejście do podejścia ukierunkowanego na rezultaty

32. Uznaje proponowane przejście do finansowania ukierunkowanego na rezultaty za dobre założenie, zwraca jednak uwagę, że może ono mieć szereg niezamierzonych skutków. Może np. prowadzić do wykształcenia się w dziedzinie badań naukowych postawy niechętniej (a przynajmniej mniej chętniej) do podejmowania ryzyka czy przekraczania granic, a tym samym do odsunięcia na dalszy plan znaczenia doskonałości, a także do zwiększenia obciążeń dla potencjalnych beneficjentów na etapie opracowywania i składania wniosków oraz do wydłużenia czasu oczekiwania na przyznanie dotacji.

33. Nie jest zatem do końca przekonany o celowości przejścia w dziedzinie badań naukowych do koncepcji ukierunkowanej na rezultaty, popiera jednak proponowane projekty pilotażowe mające na celu sprawdzenie takiego podejścia. Uważa bowiem, że połączenie badań ukierunkowanych i nieukierunkowanych może okazać się właściwsze w kontekście wyzwań, przed jakimi dziedziną badań naukowych stanie w przyszłości.

34. Wnosi, by utworzyć nowe mechanizmy, za pośrednictwem których można by przyznawać fundusze władzom lokalnym i regionalnym, tak aby te ostatnie mogły kupować wyniki udanych projektów badawczych w celu zaspokojenia zapotrzebowania na umiejętności w innowacyjnym rozwoju regionalnym. Ponadto podkreśla, jak ważne jest zachęcanie do przekazywania europejskim MŚP rezultatów projektów i do ich wdrażania oraz wspieranie tego procesu.

35. Popiera podejście zaproponowane przez Parlament Europejski, oparte na „nauce i technologii” lub na „nauce i innowacji” ⁽²⁾, na naukowych i technicznych kryteriach jakości, na realistycznych praktykach zarządzania, na uznaniu cech wspólnych i różnic, które łączą i dzielą naukę, rozwój technologii oraz rozpowszechnianie ich osiągnięć na rynku.

Osiągnięcie lepszej równowagi między doskonałością a spójnością

36. Podkreśla, że skuteczność należy oceniać nie tylko na podstawie osiągnięcia doskonałości w działalności badawczej, ale także na podstawie rozwoju możliwości badawczych i potencjału absorpcji na całym terytorium UE, zgodnie z zasadą spójności terytorialnej. W europejskich badaniach

naukowych nie powinno chodzić wyłącznie o sztandarowe inicjatywy czy o wzmocnienie przywództwa kilku regionów w dziedzinie badawczej lub o zapewnienie konkurencyjności przemysłu europejskiego w obszarze kluczowych technologii wspomagających, lecz również o zrównoważony udział bez narażania na szwank doskonałości.

37. Przyjmuje z uznaniem działania na rzecz rozwoju potencjału naukowo-badawczego w regionach konwergencji w ramach programu „Możliwości”, gdyż jest to ważny krok na drodze do zwiększenia potencjału regionów i ułatwienia im udziału w działalności badawczo-rozwojowej. Uważa, że akcja „Regiony wiedzy” przyniosła pozytywne efekty i zachęciła władze lokalne i regionalne do współpracy z uczelniami i ośrodkami badawczymi w zakresie wdrażania projektów oraz lokalnych i regionalnych strategii w dziedzinie badań i rozwoju.

38. Proponuje, by następny program ramowy dalej rozwijał takie działania, a także wprowadził system umożliwiający włączenie – poprzez programy mentorskie czy też inne środki – kompetentnych partnerów z regionów pozostających w tyle w dziedzinie badań naukowych do projektów i programów prowadzonych przez partnerów lepiej znanych i cenionych za doskonałość. Zwraca w tym kontekście uwagę na potencjał podmiotów lokalnych i regionalnych w zakresie rozwijania „ośrodków kompetencji” powiązanych z „biegunami doskonałości”.

39. Sugeruje częstsze ogłaszanie zaproszeń do składania wniosków niż raz w roku (tak jak to ma miejsce obecnie).

40. Popiera obecne starania na rzecz koordynacji funduszy strukturalnych i programów ramowych ⁽³⁾. Zauważa jednak w tym kontekście, że należy lepiej zadbać o opracowanie spójnych zasad, procedur i praktyk, a także o koordynację zaproszeń do składania wniosków. Powinno to również objąć możliwość współfinansowania ze środków funduszy strukturalnych tych projektów, które są finansowane ze środków programu ramowego w zakresie badań.

41. Podkreśla zarazem, że należy wykorzystywać politykę regionalną UE w takim celu, jaki został zapisany w traktacie, czyli w celu wspierania spójności. Stwierdza także z naciskiem, że nie można stwarzać wrażenia, że projekty drugiej kategorii, które nie przeszły przez sito programu w dziedzinie badań, mogą znaleźć drogę do otrzymania finansowania poprzez fundusze strukturalne.

42. Docenia możliwości tworzenia powiązań między programami ramowymi a innymi programami UE. Fundusze strukturalne można by przy tym wykorzystać do wspierania projektów, które w ocenie przeprowadzonej na potrzeby programu ramowego spełniły wszystkie kryteria doskonałości. Proponuje także, by powiązania te były dwukierunkowe, tzn. by np. projekty prowadzone w ramach programu współpracy terytorialnej miały łatwiejszy dostęp do programów ramowych.

⁽²⁾ Na podstawie 2010/2079(INI), pkt 26.

⁽³⁾ 2009/2243(INI).

43. Jest zdania, że z myślą o koordynacji programów w zakresie badań naukowych należy uprościć i rozszerzyć inicjatywę ERA-NET oraz zwiększyć udział organów regionalnych, gdyż regiony uważają ją za zbyt restrykcyjną. Sądzi, że regiony powinny mieć możliwość rozwijania inicjatyw podobnych do tych, które proponują rządy centralne w ramach wspólnego planowania.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Mobilna młodzież”

(2011/C 104/06)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje projekt przewodni Komisji Europejskiej „Mobilna młodzież”, który stanowi ambitne ramy strategiczne mające na celu poprawę mobilności, kształcenia i integracji zawodowej młodych Europejczyków. Po raz pierwszy Komisja Europejska opracowała ramy działania dla młodzieży, łącząc wymiar edukacyjny z zatrudnieniem.
- Stwierdza, że kształcenie powinno być kluczowym elementem mobilności młodych ludzi.
- Podkreśla ścisły związek między słabymi wynikami w szkole a trudnymi warunkami społeczno-gospodarczymi, które decydują o liczbie młodych ludzi pozostających bez zatrudnienia i nieuczestniczących w kształceniu czy szkoleniu. Przerwanie tego błędnego koła jest wyzwaniem dla władz lokalnych i regionalnych w całej Europie i należy je postrzegać jako pierwszoplanowy cel tej inicjatywy.
- Popiera elastyczne wykorzystanie Europejskiego Funduszu Społecznego przez państwa członkowskie i samorządy terytorialne w celu udzielenia pomocy młodym ludziom, zwłaszcza w ramach realizacji celów strategii „Europa 2020”.
- Przy okazji dokonywania oceny wszystkich programów dotyczących mobilności edukacyjnej, której wynikiem będzie sporządzenie wniosków ustawodawczych w 2011 r. i nowych ram finansowych na okres po 2013 r., konieczne jest – jak stwierdza się w opinii Komitetu w sprawie zielonej księgi „Promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi” – uwzględnienie kluczowego wkładu władz lokalnych i regionalnych w propagowanie mobilności edukacyjnej młodzieży.

Sprawozdawca:

Marc SCHAEFER (LU/PSE), członek rady miasta Vianden

Dokument źródłowy:

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Mobilna młodzież” (Inicjatywa na rzecz uwolnienia potencjału młodzieży ku inteligentnemu, trwałemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi gospodarczemu w Unii Europejskiej)

COM(2010) 477 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE**KOMITET REGIONÓW****Uwagi ogólne**

1. Z zadowoleniem przyjmuje projekt przewodni Komisji Europejskiej „Mobilna młodzież”, który stanowi ambitne ramy strategiczne mające na celu poprawę mobilności, kształcenia i integracji zawodowej młodych Europejczyków. Po raz pierwszy Komisja Europejska opracowała ramy działania dla młodzieży, łącząc wymiar edukacyjny z zatrudnieniem.

2. Całkowicie popiera cel pogłębienia wiedzy, kompetencji i doświadczenia młodzieży, tak by mogła ona z łatwością wejść na rynek pracy i jak najlepiej wykorzystać swój potencjał, co pozwoli osiągnąć cele strategii „Europa 2020”. Wskazuje jednocześnie, że kształcenie nie ogranicza się do poprawy zdolności do zatrudnienia, lecz musi mieć ogólniejszy cel, którym jest rozwój całej osobowości.

3. Ubolewa, że rola władz lokalnych i regionalnych w opracowywaniu i wdrażaniu środków umożliwiających promowanie mobilności nie została wystarczająco uwzględniona przez Komisję, chociaż wzięwszy pod uwagę zbliżenie tych władz do obywateli, mogą one najsprawniej ułatwiać korzystanie z mobilności. Ubolewa także, że nie uwzględniono roli tych władz w opracowywaniu i rozwoju programów skierowanych do ludzi młodych, biorąc pod uwagę fakt, że administracje lokalne i regionalne są najlepiej zorientowane w realiach dotyczących młodzieży i w jej sytuacji z racji swoich bliskich związków z tą grupą.

4. Przypomina, że środki zapowiedziane w ramach inicjatywy powinny być dostępne dla jak największej liczby młodych ludzi, niezależnie od przebiegu ich życia, ich sytuacji ekonomicznej czy też geograficznego usytuowania regionu, z którego pochodzą, zważywszy, że niektórzy młodzi, na przykład pochodzący z regionów najbardziej oddalonych lub wysp, nie mają takich samych możliwości mobilności, jak ludzie młodzi mieszkający na kontynencie. Podkreśla jednak, że służy to wyłącznie stworzeniu możliwości mobilności i pozostawia młodym ludziom wolność wyboru w tej dziedzinie.

5. Przypomina, że ścieżka kształcenia powinna umożliwiać młodym ludziom zdobywanie, rozwijanie i odświeżanie umiejętności niezbędnych do wykonywania danego zawodu, a także wiedzy, która umożliwi im przyjęcie aktywnej postawy obywatelskiej. Podkreśla również, że propagowanie kreatywności i potencjału innowacji młodych ludzi, a także tworzenie prze-

strzeni do ich rozwoju intelektualnego i społecznego jest głównym zadaniem wszystkich instytucji kształcenia. Wszystkie te obszary są kluczowym czynnikiem emancypacji osobistej i integracji społecznej młodzieży, co wymaga także podjęcia działań umożliwiających młodzieży godzenie kształcenia, wyższych studiów lub pracy z życiem rodzinnym.

6. Odnotowuje, że zwłaszcza w obecnej sytuacji gospodarczej należy zachęcać młodych ludzi do uzupełniania wykształcenia lub do doskonalenia zawodowego, co zapewniłoby im umiejętności zwiększające szanse wejścia na rynek pracy.

7. Podkreśla znaczenie nabywania przez ludzi młodych przydatnych w życiu umiejętności rozwijanych w ramach „edukacji pozaformalnej” wspieranej przez obecny program „Mobilna młodzież” i wnosi o jego kontynuację po 2013 r., zważywszy, że owe umiejętności uzupełniają kształcenie akademickie i są kluczowe dla zwiększania mobilności i szans zatrudnienia ludzi młodych.

8. Przypomina swe zaangażowanie na rzecz mobilności – zarówno edukacyjnej, jak i zawodowej – jako istotnego czynnika rozwoju zawodowego i osobistego, który umożliwia umocnienie tożsamości europejskiej, przyczyniając się jednocześnie do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE.

9. Apeluje, by programy edukacyjne propagujące mobilność zostały przedłużone poza 2013 r., i zwraca się do Komisji, Rady i Parlamentu Europejskiego, by przewidziały zwiększenie budżetu w celu przygotowania przyszłych programów ramowych.

10. Podkreśla, że cele projektu „Mobilna młodzież” mogą zostać zrealizowane wyłącznie we współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi, a także innymi podmiotami pracującymi na rzecz młodzieży.

Inicjatywy związane z mobilnością

11. Stwierdza, że kształcenie powinno być kluczowym elementem mobilności młodych ludzi. Dlatego też Komisja Europejska powinna zaplanować działania wspierające z poszanowaniem podziału kompetencji ustalonego w traktatach, by zapewnić dostęp do informacji na temat możliwości związanych z mobilnością, podnieść jakość kształcenia i objąć skuteczną ochroną prawo dostępu do powszechnej edukacji. Powinna również wspierać kwestie związane z mobilnością, takie jak wymiany uczniów szkół średnich, tworzenie sieci kontaktów między podmiotami zajmującymi się mobilnością studentów i młodzieży itp.

12. Przypomina, że najwięcej barier w zakresie mobilności napotyka ta młodzież, która nie studiuje na uczelni wyższej i pochodzi ze środowisk społecznych znajdujących się w najbardziej niekorzystnym położeniu i która nie ma równego dostępu do mobilności z powodu geograficznego usytuowania swego rodzinnego regionu. Przypomina, że UE powinna zagwarantować dostęp do wspomnianych programów na równych warunkach wszystkim młodym ludziom i w tym celu zaleca wspieranie regionów o szczególnych cechach geograficznych, takich jak regiony najbardziej oddalone lub wyspy, na których rozwój wspomnianych polityk w zakresie mobilności jest poważnie utrudniony z racji ich oddalenia i odizolowania geograficznego od kontynentu. Z myślą o tej młodzieży trzeba podejmować zatem konkretne dobrowolne środki, tak by również ona mogła w pełni korzystać z europejskich programów mobilności. Dotyczy to zwłaszcza działań komunikacyjnych dostosowanych do różnych odbiorców, a także odpowiedniego wsparcia finansowego, tak by środki finansowe nie były już przeszkodą w mobilności.

13. Jak przypomniano w opinii Komitetu Regionów w sprawie zielonej księgi „Promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi” ⁽¹⁾, należy podkreślić istotny wkład samorządów lokalnych i regionalnych w rozwój mobilności edukacyjnej. Dotyczy to szczególnie informowania, doradztwa i podnoszenia świadomości, a także w większości przypadków środków na rzecz zapewniania jakości i finansowania.

14. Zwraca uwagę, że często to właśnie małe projekty w zakresie mobilności mają decydujące skutki i przyczyniają się do wzmocnienia europejskiego sposobu myślenia, aktywnego obywatelstwa i demokracji.

15. Popiera ambitny cel Komisji Europejskiej, by lepiej informować młodych obywateli, zwłaszcza jeżeli chodzi o uproszczone procedury koordynacji zabezpieczenia społecznego, które powinny uwzględniać nowe formy mobilności.

16. Podkreśla potrzebę uwzględnienia zakwaterowania dla studentów w ramach przyszłej generacji funduszy strukturalnych.

17. Podkreśla związek między dyskusją wynikającą z zielonej księgi Komisji Europejskiej w sprawie systemów emerytalnych ⁽²⁾ a mobilnością młodych Europejczyków, w kontekście zwiększenia stabilności i adekwatności emerytur. Z tego punktu widzenia istotne jest, by młodzi pracownicy mieli dostęp do miejsc pracy i czasu pracy zapewniających im prawo do emerytury.

Polityka edukacyjna i polityka kształcenia uniwersyteckiego

18. Popiera cel wytyczony w strategii „Europa 2020”, zgodnie z którym odsetek ludzi młodych zdobywających wyższe wykształcenie powinien wynosić przynajmniej 40 %, lecz podkreśla, że wymaga to demokratyzacji w dostępie do

uczelni, które powinny być dostępne dla większej liczby młodych ludzi. Ponadto zarówno na szczeblu UE, jak i w państwach członkowskich należy dalej i w coraz szerszym zakresie wdrażać środki zapewniające lepsze dopasowanie umiejętności do stanowisk pracy, skupiając się zwłaszcza na współpracy w realizacji dwóch inicjatyw przewodnich „Mobilna młodzież” i „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”.

19. Stwierdza, że w związku z tym dywersyfikacja źródeł dochodów uczelni wyższych nie powinna się wiązać wyłącznie z ewentualnym wzrostem czesnego, który mógłby zagrozić tej demokracji.

20. Przyjmuje do wiadomości propozycję Komisji Europejskiej, by we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym stworzyć europejski system pożyczek studenckich jako uzupełnienie programów w państwach członkowskich; podkreśla, że pożyczki te nie powinny przyczyniać się do komercjalizacji dostępu do mobilności.

21. Popiera pomysł Komisji Europejskiej, by stworzyć międzynarodowy system rankingowy dla uniwersytetów. Zastosowane kryteria powinny brać pod uwagę między innymi jakość nauczania, innowacje oraz wymiar lokalny, regionalny i międzynarodowy, a także równą reprezentację obu płci, różnorodność, pochodzenie społeczne i geograficzne studentów oraz ich poziom zadowolenia.

22. Popiera pomysł Komisji, by zaproponować młodym naukowcom atrakcyjne warunki zatrudnienia. W związku z tym konieczne jest stworzenie synergii między finansowaniem na szczeblu regionalnym i europejskim, tak by umożliwić pracującym tego młodym ludziom finansowanie ich dyplomów.

23. Rozumie, że zdolność studentów do zatrudnienia powinna być jednym z celów kształcenia wyższego, lecz podkreśla, że ono samo powinno pobudzać kreatywność i potencjał innowacyjny studentów, a także przyczyniać się do ich rozwoju intelektualnego i społecznego.

Ułatwianie młodzieży wejścia na rynek pracy

24. Podkreśla ścisły związek między słabymi wynikami w szkole a trudnymi warunkami społeczno-gospodarczymi, które decydują o liczbie młodych ludzi pozostających bez zatrudnienia i nieuczęszczających w kształceniu czy szkoleniu. Przerwanie tego błędnego koła jest wyzwaniem dla władz lokalnych i regionalnych w całej Europie i należy je postrzegać jako pierwszoplanowy cel tej inicjatywy.

25. Popiera dążenie Komisji Europejskiej do zapewnienia wszystkim młodym ludziom odpowiedniego systemu ochrony socjalnej. Żadna młoda osoba, bez względu na swoją sytuację zawodową, nie powinna być pozbawiona zabezpieczenia społecznego.

⁽¹⁾ Opinia Komitetu Regionów w sprawie zielonej księgi „Promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi”, CdR 246/2009.

⁽²⁾ Zielona księga na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie, COM(2010) 365 wersja ostateczna.

26. Zaleca, by Komisja Europejska uruchomiła portal internetowy służący wymianie sprawdzonych rozwiązań na szczeblu lokalnym i regionalnym w dziedzinie integracji młodych ludzi na rynku pracy.

27. Stwierdza, że we współpracy z samorządami terytorialnymi, które mogą z największą łatwością zidentyfikować młodzież doświadczającą trudności oraz wdrożyć odpowiednie środki, Unia Europejska powinna systematycznie monitorować sytuację młodych ludzi, którzy nie pracują, nie studiują i nie uczestniczą w szkoleniu.

28. Popiera propozycję Komisji Europejskiej, by zachęcić państwa członkowskie do stworzenia „gwarancji dla młodzieży”, w ramach której w ciągu czterech miesięcy od opuszczenia szkoły na podstawie analizy sytuacji indywidualnej wszystkim młodym ludziom proponowano by pracę, szkolenie zawodowe lub kurs uniwersytecki.

29. Popiera opracowanie przez Komisję Europejską ram jakości dla staży, które mogą mieć decydujące znaczenie dla wejścia młodych ludzi na rynek pracy. Należy w miarę możliwości unikać staży bezpłatnych lub nienależycie wynagradzanych. Te ramy europejskie powinny przewidywać wynagrodzenie finansowe i ochronę socjalną, które umożliwiłyby integrację społeczną młodych stażystów. Powinny również uregulować prawa i obowiązki młodych stażystów oraz przedsiębiorstw, w których odbywają się staże.

30. Stwierdza, że Europejski Rok Wolontariatu 2011 będzie okazją do: (a) wykazania, wśród innych pozytywnych aspektów, wartości, jaką działalność wolontariacka niesie młodym ludziom jako środek służący rozwijaniu ich ścieżek kariery zawodowej; oraz (b) zajęcia się przeszkodami, które uniemożliwiają działalność wolontariacką, oraz potrzebą zapewnienia odpowiednich ram prawnych w celu ochrony praw i uprawnień wolontariuszy.

31. Wątpi w skuteczność projektu Komisji Europejskiej dotyczącego zawierania jednolitej umowy na czas nieokreślony i zwraca się o doprecyzowanie długości okresu próbnego oraz minimalnego wynagrodzenia dla ludzi młodych. Ten rodzaj umowy, której korzyści z punktu widzenia wejścia na rynek pracy ludzi młodych są wielce niepewne, może raczej zwiększyć niepewność rozpoczęcia przez nich życia zawodowego i stworzyć rozwarstwiony rynek pracy.

32. Popiera inicjatywę Komisji Europejskiej „Twoja pierwsza praca z EURES-em” jako projekt pilotażowy umożliwiający młodym ludziom znalezienie miejsca pracy w jednym z 27 państw członkowskich. Inicjatywa ta powinna połączyć stowarzyszenia zajmujące się integracją ludzi młodych i samorządy terytorialne.

33. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że utworzenie grupy ekspertów wysokiego szczebla ds. sprawności czytania należy do kluczowych działań. Grupa ta powinna skupiać ekspertów pochodzących ze szczebla lokalnego i regionalnego, którzy mogą wnieść swe doświadczenia z działań w terenie. Jak Komitet Regionów przypomina w swej opinii z inicjatywy

własnej w sprawie analfabetyzmu⁽³⁾, wymiana sprawdzonych rozwiązań na szczeblu europejskim ma kluczowe znaczenie, zwłaszcza wśród władz lokalnych i regionalnych, które opracowały strategie ograniczania tej plagi.

Wykorzystanie funduszy europejskich

34. Popiera elastyczne wykorzystanie Europejskiego Funduszu Społecznego przez państwa członkowskie i samorządy terytorialne w celu udzielenia pomocy młodym ludziom, zwłaszcza w ramach realizacji celów strategii „Europa 2020”. Należy zwiększyć potencjał tego funduszu i zadbać o szersze uświadomienie możliwości, jakie on oferuje. Należy również zachować w niezmienionej formie inne europejskie programy wsparcia (np. program uczenia się przez całe życie), niekoncentrujące się (przede wszystkim) na zdolności do zatrudnienia, tak by zrealizować cele wytyczone w ramach inicjatywy, gdyż kształcenie nie ogranicza się wyłącznie do poprawy zdolności do zatrudnienia.

35. Stwierdza, że istnieje wiele europejskich programów mających na celu propagowanie mobilności młodych ludzi (program „Uczenie się przez całe życie”, Erasmus Mundus, „Młodzież w działaniu”, „Europa dla obywateli”). Programy te mogą być również adresowane do nauczycieli, wychowawców i pracowników socjalnych, którzy są często motorem mobilności kształconej przez siebie młodzieży.

36. Przy okazji dokonywania oceny wszystkich programów dotyczących mobilności edukacyjnej, której wynikiem będzie sporządzenie wniosków ustawodawczych w 2011 r. i nowych ram finansowych na okres po 2013 r., konieczne jest – jak stwierdza się w opinii Komitetu w sprawie zielonej księgi „Promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi” – uwzględnienie kluczowego wkładu władz lokalnych i regionalnych w propagowanie mobilności edukacyjnej młodzieży. W istocie często działają one jako pośrednicy w przepływie informacji i doradztwie, a także ułatwiają podnoszenie świadomości na temat możliwości związanych z mobilnością. Wnoszą również środki finansowe w tym zakresie. Trzeba ponadto ograniczyć formalności administracyjne związane z tymi programami.

Symboliczne inicjatywy w ramach omawianego programu działania i związanego z nim komunikatu

37. Popiera stworzenie karty „Mobilna młodzież”. Ten rodzaj symbolicznego działania może pomóc w popularyzacji całej inicjatywy i pogłębieniu poczucia przynależności do Unii Europejskiej. Karta ta musi jednak przynosić rzeczywiste korzyści i nie powinna być konkurencją dla istniejących już kart młodzieżowych, takich jak karty ISIC (International Student Identity Card) czy karty Europejskiego Stowarzyszenia Kart Młodzieżowych EYCA, które mogłyby służyć za podstawę przy opracowywaniu nowej karty. Z myślą o promowaniu mobilności młodzieży można się zastanowić nad wprowadzeniem znacznych zniżek na podróż i zakwaterowanie na terytorium Unii Europejskiej.

⁽³⁾ Opinia Komitetu Regionów „Zwalczanie analfabetyzmu funkcjonalnego – Opracowanie ambitnej europejskiej strategii przeciwdziałania wykluczeniu i wspierania rozwoju osobistego”, Cdr 193/2009.

38. Podkreśla, że konieczne jest połączenie różnych istniejących już inicjatyw, takich jak Europass (CV w formacie europejskim), w ramach przyszłego „europejskiego paszportu umiejętności”. Rozproszenie inicjatyw jest bowiem sprzeczne z celem, jakim jest popularyzacja mobilności poprzez ułatwienie uznawania umiejętności między państwami członkowskimi.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Kino europejskie w dobie cyfrowej”

(2011/C 104/07)

KOMITET REGIONÓW

- Stwierdza, że przedsiębiorstwa z branży kultury przyczyniają się znacznie do rozwoju lokalnego i regionalnego, zwiększając atrakcyjność europejskich regionów, rozwijając zrównoważoną turystykę i tworząc nowe możliwości zatrudnienia.
- Uważa, że wiele małych kin może zniknąć z powodu dużych obciążeń finansowych i apeluje o współpracę w celu zapewnienia ochrony europejskiego dziedzictwa kulturowego i przemysłu kinematograficznego.
- Podkreśla potrzebę uwzględnienia zarówno roli gospodarczej, jak i kulturowej kina. Sektor kinematograficzny ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju, konkurencyjności i zatrudnienia. Odgrywa również kluczową rolę w ochronie i promowaniu lokalnej i regionalnej tożsamości kulturowej oraz różnorodności. Ze względu na swą specyfikę odgrywa on również rolę czynnika o pierwszorzędym znaczeniu dla rozwoju europejskich wartości społecznych i sprawnego funkcjonowania społeczeństw demokratycznych, gdyż utwory audiowizualne mogą znacznie przyczynić się do kształtowania tożsamości europejskiej.
- Podkreśla, że cyfryzacja stwarza nowe możliwości połączenia różnych regionów w Europie dzięki wymianie utworów audiowizualnych i poszukiwaniu nowych sposobów tworzenia powiązań oraz wymiany treści. Cyfryzacja może być okazją do przyciągnięcia nowych widzów, wykorzystania treści alternatywnych, świadczenia nowych usług i lepszego wyeksponowania treści pochodzących z różnych regionów.

Sprawozdawca:	Malcolm MIFSUD (MT/PPE), Burmistrz Pietá
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie możliwości i wyzwań dla kina europejskiego w dobie cyfrowej
	COM(2010) 487 wersja ostateczna

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje położenie przez Komisję Europejską nacisku na **istotną rolę władz lokalnych i regionalnych** w procesie cyfryzacji kina europejskiego. Po pierwsze, kina odgrywają dużą rolę społeczną i kulturalną w gminach oraz na obszarach wiejskich, gdyż często są jedynym miejscem oferującym społeczności lokalnej kontakt z kulturą. Po drugie, wiele europejskich kin (zwłaszcza jedno-salowych) należy do gmin.

2. Odnotowuje, że władze lokalne i regionalne odgrywają kluczową rolę w promowaniu i eksponowaniu kultury, zwłaszcza w ramach ochrony **dziedzictwa kulturowego** i propagowania innowacji artystycznych.

3. Stwierdza, że przedsiębiorstwa z **branży kultury** przyczyniają się znacznie do rozwoju lokalnego i regionalnego, zwiększając atrakcyjność europejskich regionów, rozwijając zrównoważoną turystykę i tworząc nowe możliwości zatrudnienia.

4. Uważa, że wiele małych kin może zniknąć z powodu dużych obciążeń finansowych i apeluje o współpracę w celu zapewnienia **ochrony europejskiego dziedzictwa kulturowego i przemysłu kinematograficznego**.

5. Podkreśla, że bez podejmowania **działań publicznych** na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym konkurencyjność i obieg europejskich utworów byłyby zagrożone, a pluralizm oraz różnorodność językowa i kulturowa narodów Europy zostałaby ograniczona.

6. Popiera pomysł Komisji Europejskiej, by opracować **nową inicjatywę programu MEDIA** w zakresie wsparcia cyfryzacji europejskich kin, które wyświetlają większość europejskich filmów.

I. ZALECENIA POLITYCZNE

Uwagi ogólne

7. Odnotowuje, że działania zaproponowane w obecnej formie w komunikacie nie wydają się wzbudzać żadnych wątpliwości, jeżeli chodzi o ich zgodność zarówno z zasadą pomocniczości, jak i proporcjonalności. Niemniej władze lokalne i regionalne muszą zacząć odgrywać główną rolę w opracowywaniu i wdrażaniu środków mających na celu

wspomożenie małych kin lokalnych w czerpaniu korzyści z rewolucji cyfrowej oraz w zarządzaniu realizacją tych środków.

8. Uważa, że cyfryzacja kin ma istotny europejski wymiar, w związku z czym opowiada się za opracowaniem spójnego podejścia politycznego, obejmującego dziedziny wymienione w komunikacie:

— standaryzację;

— gromadzenie filmów i ich archiwizację w formacie cyfrowym;

— wsparcie cyfryzacji na poziomie regionalnym;

— zgodność z traktatami;

— wsparcie dla operatorów wyświetlających filmy europejskie w celu zachęcenia do rozwoju uprzywilejowanych kontaktów z władzami lokalnymi i regionalnymi w zakresie promocji artystycznej i kulturalnej;

— dostęp do finansowania.

9. Przypomina, że w traktatach położono nacisk na wymiar kulturowy poprzez zaliczenie do celów UE poszanowania „bogatej różnorodności kulturowej i językowej”, a także gwarancji czuwania „nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy” ⁽¹⁾.

10. Podkreśla, że realizacja europejskiej agendy cyfrowej ⁽²⁾ wymaga poważnej przemiany mentalności w całej Europie oraz że należy stworzyć kanały bezpośredniej komunikacji w celu rozpowszechniania i wdrażania wyników projektu na szczeblu lokalnym.

Kino europejskie jako dziedzictwo kulturowe

11. Podkreśla istotną rolę kulturową kina, które oddaje dziedzictwo kulturowe danego kraju i przedstawia je w formie rozrywki ⁽³⁾. Odgrywa ono istotną rolę w ukazywaniu historii, sztuki, kultury i stylu życia wielu pokoleń i narodów. Kina europejskie przedstawiają zasadniczo charakterystyczną dla narodów europejskich kulturę i cywilizację, które różnią się w zależności od kraju i pokolenia.

⁽¹⁾ Patrz art. 3 TUE.

⁽²⁾ Komunikat COM(2010) 245 z 19 maja 2010 r., http://ec.europa.eu/information_society/digital-agenda/index_en.htm, zwłaszcza s. 31–32.

⁽³⁾ Komisja Europejska, DG ds. Badań, „Preserving our heritage, Improving our Environment”, tom I, http://ec.europa.eu/culture/key-documents/doc/20years_cultural_heritage_vol1_en.pdf.

12. Podkreśla, że wszyscy mają prawo udziału w życiu kulturalnym społeczności i do kontaktu ze sztuką. Ponadto jako artystyczny środek wyrazu kino może stanowić pomost między artystą a odbiorcami jego dzieła. Sztuka kinematograficzna pomaga ludziom nawiązać kontakt, dzięki temu, że dzielą podobne przeżycia mające swe źródło w europejskiej tożsamości.

13. Zwraca uwagę na rolę kina w kształtowaniu europejskiej tożsamości i integracji regionów. Dzięki swemu wymiarowi artystycznemu i kulturowemu kino jest siłą integrującą. Dociera do ludzi w całej Europie i zbliża ich do siebie, pozwalając im dzielić wspólne doświadczenie. Kina w oddalonych lub małych wioskach, miasteczkach czy regionach są niekiedy jedynymi miejscami oferującymi społeczności kontakt z kulturą. Dlatego też KR jest zdania, że ochrona kina europejskiego może się znacznie przyczynić do integracji europejskiej na oddalonych obszarach Europy.

14. Odnotowuje, że kina odgrywają istotną rolę w miastach i oddalonych regionach, gdyż umożliwiają odbiorcom kontakt z europejską treścią audiowizualną.

Kino europejskie jako branża kultury

15. Odnotowuje, że przedsiębiorstwa z branży kultury są również bardzo dynamiczne pod względem działalności gospodarczej i tworzenia miejsc pracy w UE i jako takie mogą odgrywać istotną rolę w realizacji celów gospodarczych i społecznych na szczeblu lokalnym i regionalnym w Europie.

16. Przypomina, że kino mieści się w definicji⁽⁴⁾ branży kultury zamieszczonej w Zielonej księdze w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej: „[...] przedsiębiorstwa produkujące i rozpowszechniające towary i usługi, które w momencie ich opracowywania postrzegane są jako mające specyficzne atrybuty, zastosowanie lub cel, które obejmują lub niosą ze sobą ekspresję kulturalną, niezależną od ich wartości handlowej. Oprócz tradycyjnego sektora sztuki (sztuk dramatycznych, wizualnych, dziedzictwa kulturowego – w tym sektora publicznego) należy do nich przemysł filmowy, DVD i wideo, telewizja i radio, przemysł gier komputerowych, nowych mediów, muzyki, książek i prasy. Pojęcie to definiowane jest w odniesieniu do ekspresji kulturowej, w kontekście Konwencji UNESCO z 2005 r. w sprawie ochrony i promowania różnorodności form ekspresji kulturalnej”.

17. Podkreśla, że w dobrze działającej branży kultury tworzone mogą być kreatywne partnerstwa między sektorem kultury a innymi sektorami (technologie informacyjno-komunikacyjne, badania, turystyka, partnerzy społeczni itd.) w celu wzmocnienia społecznego i gospodarczego wpływu inwestycji w kulturę i kreatywność, w szczególności w odniesieniu do

propagowania wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy oraz rozwoju i zwiększania atrakcyjności regionów i miast.

18. Zwraca się o stałą współpracę zainteresowanych stron w świetle wyzwań związanych z rewolucją cyfrową i obecnym kryzysem finansowym, tak by możliwe było otrzymanie wsparcia w wypadku niedoskonałości rynku.

Ochrona europejskiego dziedzictwa kulturowego poprzez przemysł kinematograficzny

19. Zwraca uwagę na fakt, że wpływ rewolucji cyfrowej i kryzysu finansowego na kino europejskie może doprowadzić do trwałych zmian w tym sektorze na szczeblu lokalnym i regionalnym. Może on nawet spowodować zanik kin jednosalowych na rynku⁽⁵⁾. KR apeluje o połączenie środków ponad granicami krajów i regionów w celu przeciwdziałania zagrożeniom dla kultury.

20. Zachęca władze lokalne, regionalne, krajowe i europejskie do podjęcia wspólnych wysiłków i apeluje o pilną współpracę zarządzających dziedzictwem kulturowym, planistów regionalnych i decydentów politycznych.

Ochrona przemysłu kinematograficznego

21. Podkreśla potrzebę uwzględnienia zarówno roli gospodarczej, jak i kulturowej kina. Sektor kinematograficzny ma bardzo duże znaczenie dla rozwoju, konkurencyjności i zatrudnienia. Odgrywa również kluczową rolę w ochronie i promowaniu lokalnej i regionalnej tożsamości kulturowej oraz różnorodności. Ze względu na swą specyfikę odgrywa on również rolę czynnika o pierwszorzędym znaczeniu dla rozwoju europejskich wartości społecznych i sprawnego funkcjonowania społeczeństw demokratycznych, gdyż utwory audiowizualne mogą znacząco przyczynić się do kształtowania tożsamości europejskiej⁽⁶⁾.

22. Przestrzega przed zanikiem małych, niezależnych kin, kin studyjnych lub położonych na obszarach wiejskich w oddalonych regionach. W omawianym procesie stoją one w obliczu trudniejszych wyzwań, a ich istnieniu zagraża kino cyfrowe.

23. Dlatego też zachęca do zastosowania rozwiązania dotyczącego zarówno obszarów miejskich, jak i wiejskich, tak by ochronić różnorodność kulturową w Europie.

24. Podkreśla potrzebę skutecznych działań publicznych w myśl zasady, że branża kultury i branża twórcza dostarczają treści dla TIK i w ten sposób przyczyniają się do ich dalszego rozwoju⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Komisja Europejska, Zielona księga w sprawie uwalniania potencjału przedsiębiorstw z branży kultury i branży twórczej, http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/doc/GreenPaper_creative_industries_pl.pdf.

⁽⁵⁾ Komunikat Komisji COM(2010) 245 z 19 maja 2010 r.

⁽⁶⁾ CdR 27/2009.

⁽⁷⁾ CdR 104/2010.

Finansowanie i przeprowadzanie cyfryzacji kina

25. Apeluje o dynamiczną, zintegrowaną i łatwo dostępną strategię komunikacji, by przekazywać informacje o dostępnym wsparciu publicznym oraz o działających już partnerstwach i ewentualnej dystrybucji, i podkreśla potrzebę stałej aktualizacji wiadomości pochodzących z Unii Europejskiej adresowanych do władz lokalnych i regionalnych, gdyż odgrywają one istotną rolę w ich promowaniu i rozpowszechnianiu na poszczególnych obszarach.

26. Podkreśla, że niezbędne jest rozwijanie aktywnego i kreatywnego sposobu korzystania z niezbędnych umiejętności technicznych i manualnych, działań i wiedzy, zwłaszcza poprzez ich praktyczne zastosowanie w ramach projektów. Przede wszystkim należy skupić się na komunikacji audiowizualnej i na tworzeniu, prezentacji i rozpowszechnianiu treści audiowizualnych za pomocą technologii cyfrowej⁽⁸⁾.

27. Odnotowuje, że VPF (Virtual Print Fee – opłata od wirtualnej kopii) jest obecnie na ogół nieodpowiednia dla mniejszych, niezależnych kin i kin studyjnych, gdyż wiele z nich znajduje się na obszarach wiejskich lub oddalonych lub też mniejszych. Dlatego też KR apeluje o stosowne środki, które byłyby opracowane z myślą o kinach znajdujących się w bardziej niekorzystnym położeniu.

28. Zachęca Komisję Europejską do wspierania rozwoju możliwości związanych ze standaryzacją, tak by osiągnąć szereg celów: szybszą cyfryzację, niższe koszty produkcji i dystrybucji, ochronę i zwiększenie różnorodności europejskiego repertuaru w scyfryzowanych kinach, a także inwestycje w badania naukowe, wyposażenie techniczne i szkolenia zawodowe w celu lepszej ochrony europejskiego dziedzictwa filmowego.

29. Podkreśla, że cyfryzacja stwarza nowe możliwości połączenia różnych regionów w Europie dzięki wymianie utworów audiowizualnych i poszukiwaniu nowych sposobów tworzenia powiązań oraz wymiany treści. Cyfryzacja może być okazją do przyciągnięcia nowych widzów, wykorzystania treści alternatywnych, świadczenia nowych usług i lepszego wyekspozowania treści pochodzących z różnych regionów.

30. Odnotowuje, że cyfryzacja i inwestycje w nowe technologie kinowe powinny zwiększyć dostępność dla ludzi niepełnosprawnych dzięki dźwiękowej ścieżce narracyjnej i napisom.

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej

31. Z zadowoleniem przyjmuje możliwość wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej do współfinansowania projektów cyfryzacji i inicjatyw szkoleniowych, lecz jednocześnie odnotowuje, że nie we wszystkich krajach może to być możliwe, gdyż wyłoniono już priorytetowe obszary finansowania i rozdysponowano środki.

32. Uważa, że modernizacja europejskiego przemysłu kinematograficznego przyczyni się znacznie do rozwoju lokalnego i regionalnego, zwiększając atrakcyjność europejskich regionów, zwłaszcza na obszarach oddalonych, rozwijając zrównoważoną turystykę i tworząc nowe możliwości zatrudnienia.

33. Przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji Europejskiej zmierzającą do opracowania nowego programu MEDIA. Popiera zwłaszcza elastyczniejszy program, który zachęciłby kina do modernizacji i zmniejszenia przepaści cyfrowej między państwami członkowskimi.

34. Odnotowuje, że dokonano już udanych przedsięwzięć, a dzięki skutecznemu wsparciu regiony przygotowują się do wykorzystania szans, jakie niesie ze sobą nowe wyzwanie związane z cyfryzacją. Do kin studyjnych, które otrzymały już wsparcie na cyfryzację ze środków EFRR, należą np. kina w niemieckim kraju związkowym Dolna Saksonia, polskim regionie Małopolska i w portugalskich regionach Północ, Centrum i Alentejo.

35. Zachęca do wymiany sprawdzonych rozwiązań, współpracy i tworzenia sieci kontaktów między regionami oraz zainteresowanymi stronami. Do zainteresowanych stron należą Komisja Europejska, rządy krajowe i samorządy lokalne, komisje i agencje filmowe, grupy operatorów kin, dystrybutorzy, producenci i agenci sprzedaży.

36. Zobowiązuje się wesprzeć, w razie potrzeby, propagowanie zaleceń sformułowanych w niniejszej opinii we współpracy z Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

⁽⁸⁾ CdR 133/2009.

Opinia Komitetu Regionów „Zgodność wykorzystania biomasy z zasadami rozwoju zrównoważonego”

(2011/C 104/08)

KOMITET REGIONÓW

- Uważa, że producentów biomasy i podmioty ją wykorzystujące należy wspierać poprzez postępową i spójną politykę administracyjną i fiskalną na wszystkich poziomach sprawowania rządów, tak aby sektor ten mógł w poczuciu pewności opracowywać strategie i plany działania.
- Proponuje, by protokoły dotyczące zgodności biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju stanowiły integralną część postanowień odpowiednich międzynarodowych umów handlowych oraz wyraża przekonanie, że priorytetowym celem powinno być międzynarodowe porozumienie w sprawie zasad rachunkowości dotyczących użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF).
- Zachęca samorządy, by liczniej przystępowały do Porozumienia Burmistrzów (lub do podobnych krajowych czy też regionalnych struktur współpracy); ponadto wszystkim samorządom zalecałby przyjęcie formalnych strategii politycznych i rozwiązań, które promowałyby wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym – w stosownych przypadkach – zachęcałyby do lokalnej produkcji i stosowania biomasy.
- Uważa, że w sprawozdaniu dotyczącym zrównoważonej produkcji biomasy, które Komisja zobowiązana jest przedstawić w 2011 r., należy zamieścić propozycje wiążących minimalnych kryteriów dotyczących zrównoważonego wykorzystania źródeł biomasy stałej i gazowej do wytwarzania energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia, w tym wymogu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych uwzględniającego – w stosownych wypadkach – wpływ pośrednich zmian w użytkowaniu gruntów; należy też dokonać oceny oddziaływania produkcji biomasy na produkcję żywności, leśnictwo i przemysł drzewny, a także innych skutków w zakresie zmiany sposobu użytkowania gruntów.

Sprawozdawca:	Brian Meaney (IE/EA), członek Rady Hrabstwa Clare oraz Władz Regionu Środkowowschodniego
Dokument źródłowy:	Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego dotyczące wymagań w odniesieniu do zrównoważonego zastosowania biomasy stałej i gazowej do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia (COM(2010) 11 wersja ostateczna)

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Wprowadzenie

1. Uważa, że zrównoważone wytwarzanie i stosowanie biomasy może doprowadzić do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, zwiększyć bezpieczeństwo dostaw energii, przyczynić się do rozwoju technologicznego, zwiększyć możliwości zatrudnienia, a także sprzyjać lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości oraz rozwojowi gospodarczemu.

2. Uznaje, że wyznaczone w komunikacie „Mapa drogowa na rzecz energii odnawialnej” cele dotyczące ogólnie udziału energii ze źródeł odnawialnych, a w szczególności udziału biomasy, który do 2020 r. miałyby wynieść około 10 % całkowitego zużycia energii, spowodują presję na ich osiągnięcie wywieraną zarówno na unijnych producentów, jak i na importerów biomasy, a także zwiększą presję na produkcję żywności, produkcję leśną i alternatywne sposoby wykorzystania gruntów i surowców oraz zwiększą wpływ na różnorodność biologiczną.

3. Podkreśla znaczenie zrównoważonego podejścia do wytwarzania i stosowania biomasy oraz przyjmuje do wiadomości inicjatywę Komisji zmierzającą do wprowadzenia niewiążących kryteriów dotyczących zastosowania biomasy do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia, które uzupełniałyby wiążące kryteria dotyczące zrównoważonego wykorzystania biopaliw. Mając jednak na względzie fakt, iż w sektorze biomasy może obecnie nastąpić szybki wzrost, uważa, że zaproponowane podejście wymaga ścisłego monitorowania.

4. Z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie Komisji, która proponuje kryteria o charakterze niewiążącym jako pierwszy krok. Zarazem uważa, że konieczne jest jak najszybsze opracowanie zarówno ogólnounijnych, jak i – miejmy nadzieję – szerzej wiążących międzynarodowych kryteriów dotyczących zgodności produkcji i wykorzystania biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju.

5. Przyznaje, że zasady, na których miałyby się opierać system zrównoważonego rozwoju w tym zakresie, muszą gwarantować skuteczność i oszczędność, poszanowanie różnorodności biologicznej i produkcji rolnej przeznaczonej na żywność oraz być zgodne z obowiązującą polityką.

6. Uważa, że inicjatywa Komisji Europejskiej jest właściwa w kontekście stosowania zasady pomocniczości i proporcjonalności.

7. Wyraża zaniepokojenie faktem, iż wiele elementów produkcji i wykorzystania biomasy ma innowacyjny i kapitałochłonny charakter oraz wymaga stosunkowo długich okresów wprowadzających. Szczególnie ze względu na obecne

wyzwania gospodarcze uważa, że producentów biomasy i podmioty ją wykorzystujące należy wspierać poprzez postępową i spójną politykę administracyjną i fiskalną na wszystkich poziomach sprawowania rządów, tak aby sektor ten mógł w poczuciu pewności opracowywać strategie i plany działania.

Kwestie zrównoważonego wykorzystania stałej i gazowej biomasy w produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia

8. Wyraża zaniepokojenie brakiem aktualnych informacji na temat produkcji i wykorzystania biomasy, choć zauważa dynamiczny rozwój tego sektora. Zwłaszcza w kontekście rosnącego importu biomasy Komitet sądzi, że bez wiarygodnych, kompleksowych i aktualnych danych, odpowiednich środków ochrony różnorodności biologicznej, społeczności lokalnych i praw ludności autochtonicznej, a także uwzględnienia całociowego wpływu na klimat, w tym skutków przenoszenia działalności na inne obszary, kształtowanie polityki w tym zakresie jest kwestią problematyczną.

9. Uważa, że trwały i zrównoważony charakter musi być integralną cechą rozwoju sektora biomasy, a polityka UE w tym zakresie powinna skupiać się szczególnie na promowaniu lokalnej i regionalnej produkcji biomasy oraz jej miejscowego wykorzystania. Krajowa polityka promowania zrównoważonej produkcji i wykorzystania biomasy oraz polityka realizowana na niższych szczeblach powinny uznawać i odzwierciedlać szczególne cechy i charakterystykę różnych gmin i regionów.

10. Uważa, że należy pamiętać o pozytywnym wpływie korzystania z biomasy leśnej na zapobieganie pożarom lasów w ramach zrównoważonej gospodarki leśnej, w tym na obszarach chronionych lub o dużej różnorodności biologicznej.

11. Przypomina, że kaskadowe wykorzystanie biomasy, tzn. kiedy biomasa używana jest najpierw do wytworzenia produktów materialnych, a energia bezpiecznie odzyskiwana jest z wycofanych z użycia produktów, przynosi na ogół więcej korzyści dla środowiska naturalnego niż podstawowe wykorzystanie w charakterze paliwa.

12. Jest zaniepokojony, że jeżeli popyt na biomasę nieprzeznaczoną do spożycia, zwłaszcza rośliny energetyczne i ich produkty pochodne, będzie nadal rósł, doprowadzi to nieuchronnie do zwiększenia całkowitego obszaru gruntów ornych kosztem naturalnych ekosystemów, takich jak sawanny i tropikalne lasy deszczowe, a zatem istnieje duże ryzyko, że obecne dążenia do zwiększenia użycia biomasy nieprzeznaczonej do spożycia w celu przeciwdziałania zmianie klimatu i degradacji środowiska mogą jedynie przesunąć problem do innych obszarów i doprowadzić do degradacji środowiska na całym świecie.

13. Podkreśla, że choć nie wolno utrudniać rozwoju potencjalnie niezwykle istotnej branży niepotrzebną biurokracją, to jednak ze względu na zaufanie konsumentów kryteria zrównoważonej produkcji muszą być weryfikowalne i musi być możliwe poddanie ich niezależnej certyfikacji. Ma to szczególne znaczenie w przypadku biomasy będącej przedmiotem międzynarodowej wymiany handlowej.

14. Uważa, że zarówno w odniesieniu do biomasy wytwarzanej w UE, jak i w odniesieniu do biomasy importowanej do UE, należy stosować te same lub równoważne kryteria zrównoważonej produkcji, tak aby przyczynić się do ustalenia międzynarodowych norm i stworzenia międzynarodowych rynków biomasy wytwarzanej zgodnie z tymi zasadami.

15. Proponuje, by protokoły dotyczące zgodności biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju stanowiły integralną część postanowień odpowiednich międzynarodowych umów handlowych oraz wyraża przekonanie, że priorytetowym celem powinno być międzynarodowe porozumienie w sprawie zasad rachunkowości dotyczących użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF).

16. Zgadza się z propozycją rozszerzenia metody LCA (oceny cyklu życia) przewidzianej w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii, tak aby certyfikowana i zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju przemiana biomasy w energię elektryczną, ciepło i na potrzeby chłodzenia uwzględniana była w kalkulacji emisji gazów cieplarnianych pochodzących z biomasy.

17. Popiera wspólne podejście dotyczące sprawności energetycznej paliw kopalnych i biomasy pozwalające na uniknięcie ryzyka stosowania energii ze źródeł kopalnych w przypadku, gdyby te same przepisy nie miały zastosowania do paliw kopalnych.

18. Utrzymuje, że wymagania w zakresie sprawności energetycznej nie mogą prowadzić do gorszego traktowania bezpiecznego korzystania z odpadów z biomasy niemających innych zastosowań (takich jak osady ściekowe).

Zalecenia dotyczące właściwych działań w zakresie zrównoważonej produkcji

19. Uważa, że ogólną zasadą powinno być konsekwentne stosowanie prawodawstwa UE w odniesieniu do produkcji i wykorzystania biomasy, zarówno w postaci biopaliw, jak i do celów produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia. Pozwoliłoby to zminimalizować niepewność i ograniczyć ryzyko wykorzystywania rozbieżności w przepisach.

20. W przypadku gdy już obowiązują bądź też opracowywane są krajowe lub regionalne kryteria zrównoważonej produkcji biomasy, z zadowoleniem przyjąłby inicjatywę zmierzającą do harmonizacji owych kryteriów z uwzględnieniem czynników lokalnych.

21. Zasadniczo w pełni popiera propozycję zróżnicowania systemów pomocy dotyczących instalacji wytwarzających energię elektryczną, ciepło i chłodzenie zależnie od ich sprawności przemiany energii; stanowczo stwierdza jednak, że istniejące instalacje dostosowywane do przemiany „nowych” rodzajów biomasy nie mogą być traktowane gorzej z uwagi na ogólną oszczędność energii.

22. Zachęca do budowy instalacji rozkładu beztlenowego w przemyśle oraz gospodarstwach rolnych, a w przypadku gdy istotną rolę odgrywają kwestie skali, zalecałby wsparcie działań o charakterze spółdzielczym. Uważa ponadto, że odpowiednie prawodawstwo dotyczące nawozów i odpadów powinno w ramach klasyfikacji odpadów powstających po procesie rozkładu beztlenowego zachęcać do stosowania tego rodzaju rozkładu.

23. Uważa, że ze względu na rozwój międzynarodowego handlu granulatem z drewna zadaniem priorytetowym powinno być wprowadzenie obowiązkowych kryteriów zrównoważonej produkcji i jakości tego materiału.

24. Uważa, że do osiągnięcia zgodności biomasy z zasadami zrównoważonego rozwoju konieczna jest realizacja zrównoważonej polityki leśnej; wykorzystywaniu biomasy do celów energetycznych musi odpowiadać uprawa proporcjonalnej ilości drewna energetycznego.

25. Podkreśla, że w krajowych planach działań dotyczących energetyki bądź też załącznikach do tych planów powinny się znaleźć dane dotyczące biomasy, w tym informacje takie jak rodzaj i skala instalacji, rodzaje biomasy, jej źródła (produkcja krajowa, import), ocena cyklu życia itp.

26. Mając na względzie kompetencje władz lokalnych i regionalnych w dziedzinie polityki energetycznej w ujęciu ogólnym, a w szczególności co do promowania energii ze źródeł odnawialnych, oraz ich rolę w tym zakresie, podkreśla, że samorządy te powinny być bezpośrednio zaangażowane w kształtowanie i realizację tego rodzaju planów krajowych.

27. Pragnie zachęcić samorządy, by liczniej przystępowały do Porozumienia Burmistrzów (lub do podobnych krajowych czy też regionalnych struktur współpracy); ponadto wszystkim samorządom zalecałby przyjęcie formalnych strategii politycznych i rozwiązań, które promowałyby wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, w tym – w stosownych przypadkach – zachęcałyby do lokalnej produkcji i stosowania biomasy.

28. Mając na względzie fakt, iż proponowane kryteria zrównoważonej produkcji mają mieć zastosowanie jedynie do większych wytwórców energii (powyżej 1MW), zaleca monitorowanie skutków wprowadzenia takiego progu w przypadku budowy nowych instalacji przemysłowych.

29. Sądzi, że należy rozważyć wprowadzenie wymogu, by kryteria zrównoważonej produkcji obejmowały dużych dostawców biomasy zaopatrujących mniejsze instalacje wytwórcze energii elektrycznej, ciepła i chłodzenia.

30. Uważa, że w sprawozdaniu dotyczącym zrównoważonej produkcji biomasy, które Komisja zobowiązana jest przedstawić w 2011 r., należy:

- spróbować przedstawić najnowsze dane na temat biomasy, w tym informacje dotyczące jej importu w podziale na rodzaje i kraje produkcji oraz wskazujące, czy pochodzi ona z certyfikowanego źródła spełniającego kryteria zrównoważonej produkcji;
- podsumować oddziaływanie systemów zrównoważonego rozwoju dotyczących biomasy opracowywanych obecnie w regionach i państwach członkowskich;

- zamieścić propozycje wiążących minimalnych kryteriów dotyczących zrównoważonego wykorzystania źródeł biomasy stałej i gazowej do wytwarzania energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia, w tym wymogu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych uwzględniającego – w stosownych wypadkach – wpływ pośrednich zmian w użytkowaniu gruntów;
- zamiast koncentrować się na barierach handlowych, dokonać oceny oddziaływania produkcji biomasy na produkcję żywności, leśnictwo i przemysł drzewny,
- a także innych skutków w zakresie zmiany sposobu użytkowania gruntów;
- ocenić oddziaływanie zaleceń zawartych w sprawozdaniu na władze lokalne i regionalne, które być może zobowiązane będą do ich ostatecznej realizacji;
- zawrzeć zalecenia dotyczące sprawdzonych rozwiązań o bardziej ogólnym charakterze w zakresie produkcji i przemiany biomasy.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Adekwatne, stabilne i bezpieczne systemy emerytalne w Europie”

(2011/C 104/09)

KOMITET REGIONÓW

- Przypomina, że władze lokalne i regionalne są głównymi pracodawcami w sektorze publicznym w Europie i dlatego często odpowiadają za zapewnienie zarówno państwowych, jak i zakładowych systemów emerytalnych (2. filar) swoim pracownikom po przejściu na emeryturę.
- Zaznacza, że państwowe systemy emerytalne będą nadal odgrywać podstawową rolę w zapewnieniu każdemu emerytowi adekwatnego dochodu.
- Zaznacza, że konsolidacja budżetowa powinna uwzględniać nieustającą odpowiedzialność państw członkowskich za zapewnienie, w racjonalnym stopniu, godnego poziomu życia własnych obywateli na emeryturze, zgodnie z postanowieniami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.
- Wzywa Komisję do zapewnienia, że kolejnym krokiem podejmowanym przez nią w tym obszarze towarzyszyć będą odpowiednie oceny skutków przedstawiające przede wszystkim konsekwencje dla władz lokalnych i regionalnych.
- Apeluje do Komisji i państw członkowskich, by rozważyły koordynację systemów emerytalnych na szczeblu UE, zwłaszcza w ramach otwartej metody koordynacji, jako kluczowy element wdrażania strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, ekologicznego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu.
- Nakłania Komisję i państwa członkowskie do uzupełnienia nadzoru makroekonomicznego o wymiar społeczny, jak również lokalny i regionalny. Należy wziąć pod uwagę wpływ środków i reform budżetowych na emerytury oraz ich społeczne skutki dla emerytów, a także zdolność samorządów terytorialnych do zrekompensowania, dzięki pomocy socjalnej i usługom socjalnym, spadku dochodów emerytów i osób w wieku przedemerytalnym w wyniku zastosowania tych środków i przeprowadzenia tych reform.
- Uważa, że UE powinna opracować kodeksy dobrych praktyk w dziedzinie tworzenia programów o zdefiniowanej składce i zarządzania nimi.

Sprawozdawca:	Mia DE VITS (BE/PSE), posłanka do Parlamentu Flandrii
Dokument źródłowy:	Zielona księga na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie
	COM(2010) 365 wersja ostateczna

I. WPROWADZENIE

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą opublikowania zielonej księgi oraz rozpoczęcia szeroko zakrojonych konsultacji na temat adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie.

2. Przypomina, że w myśl art. 9 TFUE, „przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia bierze pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem wykluczenia społecznego, a także z wysokim poziomem kształcenia, szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego”.

3. Odnotowuje, że zielona księga uwzględnia zarówno cel zawarty w art. 9 TFUE, jak i cel przedstawiony w bardziej szczegółowym art. 153, a jej charakter konsultacyjny nie wydaje się wzbudzać żadnych wątpliwości, jeżeli chodzi o zgodność z zasadą pomocniczości i proporcjonalności.

4. Uznaje, że na każdej płaszczyźnie politycznej, w tym na szczeblu władz lokalnych i regionalnych, należy podjąć się zobowiązań wynikających z posiadanych kompetencji, przy pełnym poszanowaniu zasady pomocniczości i w celu propagowania dobrobytu starszych ludzi we wszystkich aspektach ich życia.

5. Podkreśla, że adekwatne i stabilne systemy emerytalne, pozwalające ludziom na utrzymanie, w granicach rozsądku, swojego standardu życia po przejściu na emeryturę, są kluczowe dla obywateli i dla spójności społecznej.

6. Zwraca uwagę, że systemy emerytalne pełnią ważną funkcję automatycznych stabilizatorów.

7. Przyznaje, że państwa członkowskie stoją w obliczu podobnych zmian we własnych systemach emerytalnych, szczególnie ze względu na starzenie się społeczeństwa i skutki niedawnego kryzysu gospodarczo-financego.

8. Odnotowuje trzy wspólne cele – przyjęte przez Radę Europejską w marcu 2006 roku – mające służyć zapewnieniu adekwatnych i trwałych emerytur w nowych ramach procesu ochrony socjalnej i włączenia społecznego. Polegają one na zagwarantowaniu:

— odpowiednich dochodów na emeryturze oraz odpowiednich systemów emerytalnych,

— finansowej stabilności publicznych i prywatnych systemów emerytalnych,

— przejrzystych informacji o systemach emerytalnych.

9. Zwraca uwagę na ustaloną na posiedzeniu Rady Europejskiej w Sztokholmie w 2001 r. trójpasmową strategię radzenia sobie z oddziaływaniem na publiczne budżety, która obejmuje:

— szybką redukcję długu,

— zwiększenie stopy zatrudnienia i podnoszenie wydajności,

— przeprowadzenie reformy systemów emerytalnych, opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej.

10. Podkreśla, że niektóre aspekty polityki emerytalnej UE i strategii „Europa 2020” wzajemnie się uzupełniają. Osiągnięcie przewidywanych w strategii wyższych stop zatrudnienia przekłada się na wyższe uprawnienia emerytalne dla poszczególnych osób, a jednocześnie przyczynia się do ogólnej stabilności ochrony socjalnej i systemów emerytalnych. Z kolei adekwatne uprawnienia emerytalne są najważniejszym warunkiem wstępnym realizacji ambitnych celów strategii „Europa 2020” w zakresie zmniejszenia ubóstwa, ze względu na to, że starsze pokolenie Europejczyków stanowi grupę społeczno-ekonomiczną w trudnej sytuacji.

11. Zwraca uwagę, że dyskusja nad emeryturami wiąże się z innymi obszarami polityki, takimi jak zatrudnienie, opieka zdrowotna, opieka długoterminowa, kształcenie, mieszkalnictwo, usługi publiczne, infrastruktura, pomoc socjalna i dobrobyt, które w znacznej części stanowią wspólną odpowiedzialność państwa i samorządów terytorialnych.

12. Popiera przekształcanie w dużej mierze jednolitych systemów emerytalnych w złożone (lub wielofilarowe) systemy emerytalne.

13. Przypomina, że władze lokalne i regionalne są głównymi pracodawcami w sektorze publicznym w Europie i dlatego często odpowiadają za zapewnienie zarówno państwowych, jak i zakładowych systemów emerytalnych (2. filar) swoim pracownikom po przejściu na emeryturę.

14. Podkreśla, że adekwatne systemy emerytalne są niezbędne dla uniknięcia przeciążenia tych władz lokalnych i regionalnych, które zapewniają szczytkowe zabezpieczenia, takie jak pomoc socjalna i opieka długoterminowa.

15. Przypomina, że niektóre władze regionalne propagują dodatkowe systemy emerytalne oraz zachęcają do przystępowania do nich, subsydiując pewne regionalne fundusze emerytalne bądź tworząc własne fundusze.

16. Zaznacza, że państwowe systemy emerytalne będą nadal odgrywać podstawową rolę w zapewnieniu każdemu emerytowi adekwatnego dochodu w zgodzie z konwencją nr 102 MOP. Systemy państwowe są wyrazem zasady solidarności między pracownikami a emerytami.

17. Stwierdza, że systemy zakładowe mogą stanowić ważny instrument uzupełniający systemy państwowe, zwłaszcza jeśli wyciągniemy właściwe wnioski z niedawnego kryzysu gospodarczo-finansowego. UE powinna podejmować usilne starania na rzecz propagowania najlepszych praktyk i wzorów oraz rozpowszechniania informacji o nich. Zwraca się także do Komitetu Ochrony Socjalnej, by przyjrzał się roli, strukturze i funkcjonowaniu prywatnych filarów emerytalnych, na przykład wymieniając się sprawdzonymi rozwiązaniami na temat tego, jak zwiększać bezpieczeństwo i efektywność przyrostu świadczeń dzięki skuteczniejszemu ograniczaniu ryzyka, zwiększonej zdolności amortyzowania wstrząsów, jaśniejszym informacjom o ryzyku inwestycyjnym i zwrotach z różnych inwestycji, a także skuteczniejszemu administrowaniu.

18. Podkreśla, że upowszechnienie zakładowych systemów emerytalnych stanowi istotne wyzwanie dla wielu państw członkowskich, gdyż emerytury w ramach systemów zakładowych rzadziej oferowane są słabo wykwalifikowanym bądź nietypowym pracownikom, jak również są mniej popularne w MŚP i słabszych sektorach gospodarki.

19. Podkreśla, że systemy zawodowe powinny być wyposażone w ramy bezpieczeństwa odpowiadające ich specyficznemu charakterowi narzędzi długoterminowych. Powinny również przewidywać specyficzne mechanizmy bezpieczeństwa i zrównoważenia.

20. Przyznaje, że nieadekwatność świadczeń, w ramach zarówno państwowych, jak i zakładowych systemów emerytalnych, pozostaje problemem w wielu państwach członkowskich. Można temu zaradzić m.in. poprzez wspieranie uzyskiwania uprawnień emerytalnych, zwiększanie wsparcia finansowego dla uboższych emerytów czy wysiłki na rzecz poszerzenia świadczeń, w tym uwzględnienie przy ustalaniu prawa do emerytury okresów urlopu macierzyńskiego i wychowawczego, jak też innych kategorii opiekunów oraz grup znajdujących się w trudnej sytuacji, np. słabo wykwalifikowanych i nietypowych pracowników.

21. Stwierdza, że adekwatność i stabilność podatkowa systemów emerytalnych można znacząco polepszyć dzięki promowaniu na płaszczyźnie krajowej, regionalnej i lokalnej udziału i zatrudnienia wszystkich osób w wieku produkcyjnym, jak też ułatwianiu ich aktywności zawodowej, zwracając przy tym szczególną uwagę, w stosownych przypadkach, na niedostateczne zatrudnienie kobiet, młodych i starszych pracowników oraz imigrantów.

22. Zachęca państwa członkowskie, by w celu zapewnienia odpowiednich i trwałych systemów emerytalnych rozważyły możliwość ograniczenia zachęt do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę oraz rozszerzenia takich zachęt, które powodują podniesienie faktycznego wieku emerytalnego.

23. Zaznacza, że konsolidacja budżetowa powinna uwzględniać nieustającą odpowiedzialność państw członkowskich za zapewnienie, w racjonalnym stopniu, godnego poziomu życia własnych obywateli na emeryturze, zgodnie z postanowieniami Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

24. Podkreśla, że konsolidacja nie powinna hamować wspierania wzrostu i spójności, np. poprzez wdrażanie pakietów stymulacyjnych, gdyż polepszenie podstawy opodatkowania sprzyjałoby również finansowej stabilności emerytur.

25. Zaznacza, że władze publiczne i partnerzy społeczni powinni opracować i wdrożyć dalsze środki służące wspieraniu i promowaniu kontynuowania aktywności zawodowej przez starszych pracowników, tak aby zmniejszyć i wyeliminować rozbieżność między wiekiem faktycznego opuszczenia rynku pracy a ustawowym wiekiem emerytalnym.

26. Stwierdza, że kwestia ustawowego wieku emerytalnego wiąże się z innymi kwestiami dotyczącymi rynku pracy, np. ze skróceniem kariery ze względu na późne podejmowanie pracy i wczesne wychodzenie z rynku pracy, potrzebą opracowania strategii kariery ułatwiających kontynuowanie zatrudnienia i kształcenia, elastycznym i stopniowym przechodzeniem na emeryturę, promowaniem rynków pracy sprzyjających integracji, a także potrzebą zajęcia się „uciążliwością”, co oznacza konieczność rozróżnienia poszczególnych kategorii pracowników podczas debaty nad wczesnym wycofywaniem się z rynku pracy i przechodzeniem na emeryturę.

27. Uważa, że należy zapewnić przyszłym emerytom odpowiednie informacje, dzięki czemu będą oni w stanie w pełni i prawidłowo zrozumieć przysługujące im w przyszłości prawa emerytalne zgodnie z ustaleniami zawartymi w 11. celu otwartej metody koordynacji. Stąd też Komitet popiera dalsze inicjatywy na rzecz edukacji finansowej.

28. Z zadowoleniem przyjmuje sporządzoną przez Komitet Polityki Gospodarczej i Komitet Ochrony Socjalnej Rady Unii Europejskiej wspólną analizę systemów emerytalnych w Unii Europejskiej i związanych z nimi obecnych wyzwań.

29. Zwraca uwagę na znaczenie zrównoważonego podejścia, które w równym stopniu uwzględniałoby gospodarcze, finansowe i społeczne cele systemów emerytalnych.

30. Sądzi, że debata nad emeryturami jest częścią strategii „Europa 2020” i podkreśla, że adekwatność i stabilność systemów emerytalnych można zapewnić poprzez zintegrowane podejście społeczno-gospodarcze łączące środki z zakresu polityki gospodarczej, społecznej i finansowej.

31. Popiera zintegrowane podejście zaproponowane przez Komisję i odnotowuje, że władze lokalne i regionalne są gotowe do dalszego udziału w planach reform w ramach otwartej metody koordynacji.

32. Uważa otwartą metodę koordynacji za kluczowy instrument wspierania rozwoju społecznego w UE i w państwach członkowskich oraz za niezbędne uzupełnienie instrumentów prawodawczych i finansowych w związku ze wzmocnieniem spójności społecznej w UE w kontekście strategii „Europa 2020”.

33. Odnotowuje ważną rolę partnerów społecznych w debacie nad adekwatnymi, stabilnymi i bezpiecznymi systemami emerytalnymi oraz podkreśla spoczywającą na nich odpowiedzialność za promowanie sprawiedliwych rozwiązań poprzez dialog społeczny na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym, lokalnym i sektorowym.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

34. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że Komisja zobowiązała się do zapewniania kontynuacji *„Zielonej księgi na rzecz adekwatnych, stabilnych i bezpiecznych systemów emerytalnych w Europie”* poprzez sporządzenie białej księgi w 2011 r.

35. Wzywa Komisję do zapewnienia, że kolejnym krokom podejmowanym przez nią w tym obszarze towarzyszyć będą odpowiednie oceny skutków przedstawiające przede wszystkim konsekwencje dla władz lokalnych i regionalnych.

36. Apeluje do Komisji i państw członkowskich, by rozwały koordynację systemów emerytalnych na szczeblu UE, zwłaszcza w ramach otwartej metody koordynacji jako kluczowy element wdrażania strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego, ekologicznego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu.

37. Zwraca się do Komisji i państw członkowskich, by współpracowały – w kontekście obowiązujących na szczeblu UE ram koordynowania polityki – przy tworzeniu metod pozwalających państwom członkowskim wspólnie i spójnie oceniać wpływ polityk emerytalnych na stabilność i adekwatność.

38. Nakłania Komisję i państwa członkowskie do uzupełnienia nadzoru makroekonomicznego o wymiar społeczny, jak również lokalny i regionalny. Należy wziąć pod uwagę wpływ środków i reform budżetowych na emerytury oraz ich społeczne skutki dla emerytów, a także zdolność samorządów terytorialnych do zrekompensowania, dzięki pomocy socjalnej i usługom socjalnym, spadku dochodów emerytów i osób w wieku przedemerytalnym w wyniku zastosowania tych środków i przeprowadzenia tych reform.

39. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia kwestii płci przy ustalaniu adekwatnych emerytur. Należy pamiętać, że oczekiwana długość życia po ustawowym przejściu na emeryturę jest większa w przypadku kobiet i że to one stanowią największą grupę emerytów i są nadreprezentowane w grupie starszych emerytów, a często też w grupie osób, które przerwały pracę lub były zatrudnione na nietypowych zasadach, jak też w grupie opiekunów. Sytuacja ta pogarsza się wraz z obecnym rozprzestrzenianiem się planów emerytalnych ze zdefiniowaną stawką.

40. Apeluje do Komisji i państw członkowskich o dalsze rozwijanie definicji różnych koncepcji systemów emerytalnych, tak aby wyjaśnić niektóre kwestie, szczególnie różnice pomiędzy systemami zabezpieczenia społecznego i systemami prywatnymi, systemami zakładowymi i indywidualnymi oraz systemami dobrowolnymi i obowiązkowymi.

41. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do wymiany informacji na temat koncepcji adekwatnych dochodów na emeryturze w różnych krajowych systemach emerytalnych ze względu zarówno na zapobieganie ubóstwu, jak też zagwarantowanie siły nabywczej po przejściu na emeryturę.

42. Zwraca się do Komisji i państw członkowskich o monitorowanie jakości państwowych i zakładowych systemów emerytalnych oraz ich skutków społecznych w celu zapewnienia adekwatnych, dostępnych, bezpiecznych i stabilnych emerytur, jak również apeluje o rozważenie ewentualnego wprowadzenia standardów, np. w ramach otwartej metody koordynacji, w celu polepszenia jakości systemów emerytalnych.

43. Uważa, że UE powinna opracować kodeksy dobrych praktyk w dziedzinie tworzenia programów o zdefiniowanej składce i zarządzania nimi.

44. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozbudowania i ulepszenia aparatu statystycznego i narzędzi analitycznych, a tym samym zwiększenia ich zdolności oceny skutków polityki emerytalnej dla adekwatności i stabilności dochodów na emeryturze.

45. Apeluje do Komisji o opracowanie ram metodologicznych służących ocenie rzeczywistych skutków polityki emerytalnej dla równowagi między stabilnością a adekwatnością. Oznacza to potrzebę współpracy Komitetu Polityki Gospodarczej i Komitetu Ochrony Socjalnej przy opracowywaniu podejścia łączącego obecne podejście makroekonomiczne służące ocenie przyszłych wydatków emerytalnych z podejściem mikroekonomicznym bazującym na mikrosymulacjach wyników w zakresie adekwatności.

46. Wzywa Komisję do zbadania konieczności wzmocnienia otwartej koordynacji w tej dziedzinie w celu wspierania zarówno swobody przemieszczania się, jak i stabilności systemów emerytalno-rentowych.

Bruksela, 28 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

88. SESJA PLENARNA W DNIACH 27 I 28 STYCZNIA 2011 R.

Opinia Komitetu Regionów „Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do dystrybucji produktów żywnościowych wśród osób najbardziej potrzebujących w Unii”

(2011/C 104/10)

KOMITET REGIONÓW

- Ubolewa, że nowy program dystrybucji produktów żywnościowych wśród osób najbardziej potrzebujących nie został zainicjowany wcześniej.
- Sądzi, że niepewna sytuacja gospodarcza, wraz ze spadkiem zatrudnienia – wywołanym kryzysem gospodarczym – w wielu państwach członkowskich, zwłaszcza w regionach najbardziej dotkniętych zmianami strukturalnymi, wymaga szybkich zmian decyzyjnych w instytucjach UE w celu dostosowania podstaw prawnych regulujących dystrybucję żywności i jej zasobów do poziomu aktualnych potrzeb.
- Jest zdania, że pomoc żywnościowa dla osób najbardziej potrzebujących powinna nadal być włączona w ramy wspólnej polityki rolnej i przyczyniać się do osiągnięcia celów WPR w zakresie zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego.
- Uważa, że wkład finansowy UE w finansowanie pomocy żywnościowej powinien nadal być znaczący – wyrównywanie różnic społecznych i regionalnych, skierowane bezpośrednio do obywateli UE, jest przeciwieństwem polityką wspólnotową.
- Podkreśla ważną rolę władz lokalnych i regionalnych, jak również organizacji trzeciego sektora, w zapewnieniu włączenia osób potrzebujących w plan pomocy, w praktycznej organizacji przygotowań rozdziału pomocy oraz dostarczaniu informacji na jej temat.

Sprawozdawca:	Ossi MARTIKAINEN (FI/ALDE), przewodniczący rady gminy Lapinlahti
Dokument źródłowy:	Zmieniony wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do dystrybucji produktów żywnościowych wśród osób najbardziej potrzebujących w Unii
	COM(2010) 486 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Ubolewa, że nowy program dystrybucji produktów żywnościowych wśród osób najbardziej potrzebujących nie został zainicjowany wcześniej.

2. Pragnie zwrócić uwagę instytucji UE na wnioski przedstawione przez KR we wcześniejszych opiniach dotyczących przyszłości WPR po 2013 r. (CdR 127/2010), ubóstwa i wykluczenia społecznego (CdR 57/2008) oraz nierówności zdrowotnych w UE (CdR 47/2010).

3. Uważa, że dostęp do żywności i odpowiednia, zróżnicowana dieta to prawa podstawowe, które muszą być zagwarantowane wszystkim, niezależnie od sytuacji społecznej.

4. Zauważa, że takie zjawiska, jak np. bezrobocie, wykluczenie społeczne, niski poziom dochodów lub wykluczenie związane z problemami zdrowotnymi, mogą doprowadzić do sytuacji, w której nie można przestrzegać zdrowej i wystarczająco zróżnicowanej diety. Powyższe fakty oraz art. 168 traktatu lizbońskiego (ochrona zdrowia we wszystkich działaniach UE) muszą być uwzględnione w planowaniu przyszłej pomocy żywnościowej UE. Należy także zagwarantować najwyższą jakość wsparcia udzielanego w ramach tego programu.

5. Podkreśla, że w 2008 r. ponad 13 milionów osób skorzystało z programu dystrybucji żywności, i uważa, że w przyszłości program ten pozostanie jednym z kluczowych elementów podstawowej ochrony osób najbardziej potrzebujących.

6. Sądzi, że niepewna sytuacja gospodarcza, wraz ze spadkiem zatrudnienia – wywołanym kryzysem gospodarczym – w wielu państwach członkowskich, zwłaszcza w regionach najbardziej dotkniętych zmianami strukturalnymi, wymaga szybkich zmian decyzyjnych w instytucjach UE w celu dostosowania podstaw prawnych regulujących dystrybucję żywności i jej zasobów do poziomu aktualnych potrzeb.

7. Uważa, że w następstwie kryzysu gospodarczego niezbędne jest przedsięwzięcie środków pozwalających na zachowanie równowagi w finansach publicznych państw członkowskich oraz w ich lokalnych i regionalnych gospodarkach. W niektórych przypadkach takie środki mogłyby jednak prowadzić do zwiększenia niepewności społecznej wśród osób najbardziej potrzebujących, prowadząc w ten sposób do zwiększonego zapotrzebowania na pomoc żywnościową. Należy więc

nadal rozwijać to narzędzie spójności społecznej oraz podejmować wysiłki prowadzące do zwiększenia jego skuteczności i popularyzacji, a także większej akceptacji.

8. Jest zdania, że pomoc żywnościowa dla osób najbardziej potrzebujących powinna nadal być włączona w ramy wspólnej polityki rolnej i przyczyniać się do osiągnięcia celów WPR w zakresie zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego.

9. Uznaje, że znaczenie dystrybucji pomocy żywnościowej zwiększa się obecnie w wielu państwach członkowskich w wyniku wzrostu detalicznych cen żywności spowodowanego zakłóceniami na rynkach rolniczych, zwiększonymi kosztami produkcji i koncentracją kanałów dystrybucji. Handel i dystrybucja odgrywają obecnie większą rolę w kształtowaniu się cen żywności, co odzwierciedlają w sposób bardzo niepokojący zarówno spadające dochody rolników, jak i wyższe ceny dla konsumentów.

10. Sądzi, że podejście do przeglądu wspólnej polityki rolnej powinno być spójne i długofalowe, tak by zmiany polityki nie prowadziły do zbyt szybkich zmian strukturalnych, zwłaszcza do sytuacji, gdy małe gospodarstwa rolne są doprowadzane do bankructwa, a rolnicy przestają być producentami żywności i stają się potencjalnymi odbiorcami pomocy żywnościowej.

11. Uważa, że pomoc żywnościowa może także pomóc złagodzić zakłócenia na rynkach produktów rolnych i zmniejszyć wahania cen. Należy postrzegać pomoc żywnościową jako część systemu, do którego należą także wspólna polityka rolna oraz polityka rynkowa. Nie można jej jednak uważać wyłącznie za narzędzie związane z systemem interwencyjnym. Konieczność udzielania pomocy osobom najbardziej potrzebującym jest niezależna od przyszłości systemu interwencyjnego. KR z zadowoleniem przyjmuje plan nakreślony w zmienionym rozporządzeniu: zaopatrywanie w żywność nie tylko z zapasów interwencyjnych, ale także zwiększenie zaopatrzenia z rynku, jak również nieograniczanie zakupów rynkowych do sytuacji, gdy zapasy interwencyjne są czasowo niedostępne.

12. Sądzi, że zapewnienie zróżnicowanej żywności dostarczanej w ramach programu pomocy żywnościowej jest wyzwaniem na nadchodzące lata – zestaw dostarczanych produktów powinien obejmować wszystkie kategorie podstawowych środków spożywczych produkowanych w UE.

13. Podkreśla także znaczenie lokalnych łańcuchów dostaw żywności dla dostarczania pomocy żywnościowej, ze względu na kwestie związane z klimatem i środowiskiem naturalnym. Łańcuch od produkcji do dystrybucji powinien być jak najkrótszy i sprawnie zorganizowany.

14. Sądzi, że uwzględnienie lokalnych i regionalnych tradycji kulinarnych w decydowaniu o wyborze produktów przeznaczonych do pomocy żywnościowej ułatwiłoby przyjmowanie pomocy i nadało jej większe znaczenie.

15. Uważa, że w przyszłości bliższa współpraca władz lokalnych i regionalnych, producentów regionalnych i organizacji pomocowych przy organizowaniu pomocy żywnościowej mogłaby przyczynić się do zwiększenia skuteczności tego narzędzia, jego większej akceptacji oraz lepszego rozdysponowania środków pomocowych.

16. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wybór produktów żywnościowych do rozdysponowania w ramach programu pomocowego będzie nadal należał do państw członkowskich oraz że trzeci sektor będzie wciąż odgrywał znaczącą rolę w dystrybucji pomocy.

17. Zaleca unikanie zbędnej biurokracji w lokalnych organizacjach pomocowych i utrzymanie jak najniższych kosztów administracyjnych.

18. Wzywa władze lokalne i regionalne do pogodzenia leżących w ich gestii krajowych narzędzi polityki socjalnej z programem pomocy żywnościowej UE, by pomoc była sprawiedliwie przydzielana potrzebującym i w logiczny sposób wpisywała się w ogół środków do życia osób najbardziej potrzebujących.

Zgodnie z zasadami bliskości i pomocniczości, Komitet Regionów:

19. Uważa, że wkład finansowy UE w finansowanie pomocy żywnościowej powinien nadal być znaczący – wyrównywanie różnic społecznych i regionalnych, skierowane bezpośrednio do obywateli UE, jest przecież polityką wspólnotową.

20. Sądzi, że zachodzi potrzeba zwiększenia uprawnień przekazanych Komisji w obszarze pomocy żywnościowej, np. w kwestii procedur przetargowych, jak również w sprawie

rozdysponowania zasobów, wdrażania, monitorowania i nadzoru mechanizmów, nawet w przypadku przejścia z funduszy pochodzących wyłącznie z budżetu UE do systemu współfinansowania. Celem takiego uproszczenia kompetencji musi być przejrzystość, skuteczność i zwiększona wydajność.

21. Akceptuje fakt, że wkład finansowy UE w koszty pomocy żywnościowej może być wyższy w regionach objętych pomocą z Funduszu Spójności niż w pozostałych, jednak różnica w źródłach finansowania między regionami nie powinna być zbyt znacząca – to przecież inicjatywa Wspólnoty skierowana bezpośrednio do obywateli i to oni oceniają jej legalność i dopuszczalność. Także w zamożnych regionach mogą występować znaczne nierówności społeczne.

22. Wzywa Komisję do nieustannego sprawdzania, czy roczny pułap budżetowy w wysokości 500 mln EUR przeznaczony na okres programowania jest wystarczający, jako że kryzys gospodarczy może nasilić tendencję do zmniejszania wydatków publicznych, a gospodarcza niepewność prowadzi w wielu krajach do zwiększonego bezrobocia.

23. Wzywa Komisję i wszystkich zainteresowanych, by monitorowali wpływ limitów – określonych w zmienionym rozporządzeniu dotyczącym wkładu finansowego UE w program – na gotowość do użycia pomocy, a także by ocenili potencjalne konsekwencje tej sytuacji dla dobrobytu większości najbardziej potrzebujących.

24. Uważa, że wkład w przyjmowanie i dystrybucję pomocy żywnościowej UE musi nadal opierać się na dobrowolnej decyzji państw członkowskich i ich gotowości do uczestnictwa w programie.

25. Podkreśla ważną rolę władz lokalnych i regionalnych, jak również organizacji trzeciego sektora w zapewnieniu włączenia osób potrzebujących w plan pomocy, w praktycznej organizacji przygotowań rozdziału pomocy oraz dostarczaniu informacji na jej temat.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Rozwój zintegrowanej polityki morskiej oraz »Wiedza o morzu 2020«”

(2011/C 104/11)

KOMITET REGIONÓW

- Zdecydowanie nalega, aby przyznać wystarczające środki na dalszy rozwój zintegrowanej polityki morskiej UE (IMP) do końca obecnej perspektywy finansowej w 2013 r. Wyraża także pogląd, że w następnym okresie budżetowym, który rozpoczyna się w 2014 r., należy przyznać konkretne i odpowiednie środki finansowe na rozwój i dalsze wzmocnienie IMP oraz wzywa wszystkie strony zaangażowane w opracowywanie budżetu UE, aby poświęciły tej sprawie należytą uwagę. Jest to niezbędne, aby zrealizować cele, które zostały ustanowione, i nie pozwolić na zmarnowanie dotychczasowego postępu i dokonanych inwestycji.
- Nalega, aby położyć większy nacisk na priorytet, którym jest „wzrost gospodarczy, zatrudnienie i innowacyjność zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju”. Jako że Europa nadal zmaga się z najgłębszym kryzysem gospodarczym czasów współczesnych, działania podjęte w tym celu z pewnością zasługują na więcej uwagi, nie wspominając już o fakcie, że mogłyby się one znacząco przyczynić do realizacji celów strategii „Europa 2020”.
- W obliczu debat na temat wieloletnich ram finansowych dla okresu po 2013 r. zwraca uwagę na konieczność zapewnienia także po roku 2014 europejskich środków wsparcia na rzecz zintegrowanej polityki morskiej, aby polityka ta zachowała ciągłość i nabrała impetu. Jednym z możliwych przykładów jest Fundusz na rzecz Obszarów Przybrzeżnych, o którym dyskutuje się już w KR-ze i Parlamencie Europejskim.
- Domaga się zasięgnięcia opinii władz lokalnych i regionalnych podczas opracowywania i wdrażania działań mających na celu poprawę jakości publicznych procesów decyzyjnych na wszystkich szczeblach. KR apelował już, by zarządzanie w tej dziedzinie odbywało się w duchu wielopoziomowego sprawowania rządów i w zgodzie z zasadą pomocniczości, a ponadto wzywa do większego zaangażowania państw nienależących do UE i współpracy z tymi państwami w kwestiach wiedzy o morzu. Znaczenie lepszej koordynacji innych aspektów polityki morskiej z tymi partnerami zyskało już szerokie uznanie, a korzyści wynikające ze wspólnych działań w tym zakresie są oczywiste.

Sprawozdawca:	Noel FORMOSA (MT/PPE), burmistrz Miasta San Lawrenz, Gozo (Sindku, San Lawrenz, Gozo)
Dokumenty źródłowe:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Program na rzecz dalszego rozwoju zintegrowanej polityki morskiej COM(2010) 494 wersja ostateczna Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady „Wiedza o morzu 2020 – dane morskie i obserwacje środowiska morskiego na rzecz inteligentnego i zrównoważonego wzrostu” COM(2010) 461 wersja ostateczna

I. UWAGI OGÓLNE

KOMITET REGIONÓW

1. Zdecydowanie nalega, aby przyznać wystarczające środki na dalszy rozwój zintegrowanej polityki morskiej UE (IMP) do końca obecnej perspektywy finansowej w 2013 r. Wyraża także pogląd, że w następnym okresie budżetowym, który rozpoczyna się w 2014 r., należy przyznać konkretne i odpowiednie środki finansowe na rozwój i dalsze wzmocnienie IMP oraz wzywa wszystkie strony zaangażowane w opracowywanie budżetu UE, aby poświęciły tej sprawie należytą uwagę. Jest to niezbędne, aby zrealizować cele, które zostały ustanowione, i nie pozwolić na zmarnowanie dotychczasowego postępu i dokonanych inwestycji.

2. Podkreśla wielkie znaczenie, jakie ma zapewnienie powodzenia zintegrowanej polityki morskiej, gdyż jej niepowodzenie miałyby katastrofalne skutki zarówno z ekologicznego, jak i ze społeczno-gospodarczego punktu widzenia. Dobrobyt zbyt wielu regionów Europy zależy od morza, aby można było zaniedbać tę sprawę.

3. Z zadowoleniem przyjmuje zamierzenie Komisji, aby w latach 2011–2013 udostępnić środki w wysokości 50 mln EUR na dalszy rozwój i realizację zintegrowanej polityki morskiej i tym samym wesprzeć dalszy rozwój europejskiej polityki morskiej, a w szczególności „błękitny wzrost”, zrównoważone gospodarowanie naszymi morzami, oceanami i wybrzeżami, ochronę środowiska morskiego oraz propagowanie zatrudnienia w sektorach związanych z morzem.

4. Nalega, aby położyć większy nacisk na priorytet, którym jest „wzrost gospodarczy, zatrudnienie i innowacyjność zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju”. Jako że Europa nadal zmaga się z najgłębszym kryzysem gospodarczym czasów współczesnych, działania podjęte w tym celu z pewnością zasługują na więcej uwagi, nie wspominając już o fakcie, że mogłyby się one znacząco przyczynić do realizacji celów strategii „Europa 2020”.

5. Z zadowoleniem przyjmuje gotowość Komisji, by poprzez program wsparcia wnieść wkład w realizację strategii dostosowanych do poszczególnych regionów morskich. Regionalne strategię na rzecz obszarów morskich poprzez ukierunkowane wydatkowanie pozwalają znaleźć konkretne rozwiązania dla wyzwań poszczególnych regionów.

6. Zwraca uwagę, że w komunikacie „Wiedza o morzu 2020” stwierdza się, iż dotyczy on głównie gromadzenia

i kompilacji danych, zaś w obu tych dziedzinach władze lokalne i regionalne odgrywają ważną rolę jako władze finansujące. Dlatego też trzeba dążyć do lepszej koordynacji wysiłków, by uniknąć powielania działań.

7. Podkreśla, że morskie planowanie przestrzenne jest istotnym instrumentem zintegrowanej europejskiej polityki morskiej i powinno być stosowane w każdym uzasadnionym przypadku.

8. Przyjmuje z zadowoleniem wysoką rangę, jaką Komisja nadała współpracy z państwami nienależącymi do UE. Komitet od dawna zajmuje stanowisko, że sama UE nie jest w stanie skutecznie stawić czoła wielu różnorodnym wyzwaniom dotyczącym naszych mórz i dlatego też niezbędne jest jak największe zaangażowanie w tym celu naszych międzynarodowych partnerów. Takie inicjatywy, jak Eurośródziemnomorskie Zgromadzenie Samorządów Regionalnych i Lokalnych (ARLEM), które obecnie znajduje się w fazie początkowej, staną się w końcu skutecznym instrumentem działań mających na celu realizację wspólnego interesu we współpracy na szczeblu regionalnym.

9. Uważa, że konieczne jest wspieranie konkretnych projektów przewodnich z myślą o rozwijaniu i zaprezentowaniu europejskiej specjalistycznej wiedzy o morzu, takich jak np. prace nad „europejskim czystym portem” czy „europejskim czystym statkiem”. Tego typu projekty przewodnie mogłyby pokazać techniczne możliwości, które ze względu na nadrzędne cele polityczne mogą w średnim okresie prowadzić do podniesienia standardów prawnych i ich ustalenia na poziomie europejskim oraz międzynarodowym. W ten sposób europejska gospodarka morska mogłaby zdobyć przewagę konkurencyjną (np. w dziedzinie efektywności energetycznej, redukcji emisji, alternatywnego napędu statków czy bezpieczeństwa statków). Niemniej w dłuższej perspektywie tego rodzaju projekty mogą być realizowane tylko dzięki zapewnieniu bezpiecznych ram finansowych na przyszłość.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

10. Przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę utworzenia bardziej zintegrowanej sieci wiedzy o morzu w Europie. Z uwagi na etap, jaki osiągnęły TIK, i coraz szerszą współpracę między środowiskami naukowymi różnych państw, obecna rozdrobniona struktura wydaje się przestarzała i niezwykle kosztowna.

11. W obliczu debat na temat wieloletnich ram finansowych w okresie po 2013 r. zwraca uwagę na konieczność zapewnienia także po roku 2014 europejskich środków wsparcia na rzecz zintegrowanej polityki morskiej, aby polityka ta zachowała ciągłość i nabrała impetu. Jednym z możliwych przykładów jest Fundusz na rzecz Obszarów Przybrzeżnych, o którym dyskutuje się już w KR-ze i Parlamencie Europejskim.

12. Wyraża ubolewanie, że nie poświęcono więcej uwagi władzom lokalnym i regionalnym, chociaż komunikat w dużym stopniu zajmuje się kwestiami, które leżą w obszarze ich kompetencji i w przypadku których pełnią one często rolę władz finansujących lub wdrażających. Gromadzenie danych może leżeć w gestii państw członkowskich, lecz w rzeczywistości zajmują się nim bardzo często władze lokalne i regionalne.

13. Domaga się zasięgnięcia opinii władz lokalnych i regionalnych podczas opracowywania i wdrażania działań mających na celu poprawę jakości publicznych procesów decyzyjnych na wszystkich szczeblach. KR apelował już, by zarządzanie w tej dziedzinie odbywało się w duchu wielopoziomowego sprawowania rządów i w zgodzie z zasadą pomocniczości, a ponadto wzywa do większego zaangażowania państw nienależących do UE i współpracy z tymi państwami w kwestiach wiedzy o morzu. Znaczenie lepszej koordynacji innych aspektów polityki morskiej z tymi partnerami zyskało już szerokie uznanie, a korzyści wynikające ze wspólnych działań w tym zakresie są oczywiste.

14. Zaleca, aby przy badaniu dalszych środków na rzecz propagowania systemów informacji dotyczących wybrzeży w ramach działań następczych w związku z zaleceniem w sprawie zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną (ICZM) Komisja poszukiwała sprawdzonych rozwiązań w poszczególnych regionach Europy. Niektóre z nich, m.in. Bretania, Szlezwik-Holsztyn i Holandia Południowa, są pod tym względem liderami, a wiele ze stosowanych przez nie rozwiązań można przyjąć także w innych regionach.

15. Przyjmuje z zadowoleniem pomysł, by przyjąć podejście oparte na poziomie basenów morskich, gdy chodzi o systemy obserwacji środowiska morskiego oraz określanie istotnych luk w tych systemach. Niewątpliwie warto rozważyć wariant, w którym regionalne konwencje o morzu i regionalne komitety doradcze otrzymałyby szersze kompetencje, w tym ewentualnie także uprawnienia koordynujące. We wszystkich jednak przypadkach trzeba zapewnić interoperacyjność danych i przestrzeganie norm wysokiej jakości.

16. Proponuje, aby Komisja wspierała opracowywanie regionalnych wskaźników danych, które mogłyby służyć poprawie ustalania priorytetów regionalnych strategii morskich, gdyż regiony zaliczają się do głównych podmiotów gromadzących i wykorzystujących dane.

17. Zauważa, że lepsze wyniki będzie można prawdopodobnie uzyskać poprzez przyjęcie bardziej całościowego podejścia, m.in. poprzez położenie większego nacisku na potencjalną rolę podmiotów prywatnych w rozwoju IMP. Nie tracąc z oczu społecznego wymiaru Unii Europejskiej, powinno się angażować wszystkie odpowiednie zainteresowane podmioty na każdym etapie tego procesu. Ponadto należy zachęcać wszystkie odpowiednie zainteresowane podmioty nie tylko do ponoszenia

części kosztów gromadzenia i ochrony danych, lecz także do zgłaszania pomysłów i sprawdzonych rozwiązań, tak by odnieść korzyść z tego tytułu, a jednocześnie dalej pobudzać wzrost gospodarczy i sprzyjać tworzeniu miejsc pracy na obszarze UE.

18. Uznaje, że pogłębianie wiedzy o morzu ma zasadnicze znaczenie nie tylko dla lepszego zrozumienia procesów, jakie zachodzą w naszych morzach, lecz także dla wzmocnienia dwóch pozostałych instrumentów IMP, a mianowicie planowania przestrzennego obszarów morskich i zintegrowanego nadzoru morskiego.

19. Zauważa, że obecny komunikat koncentruje się na gromadzeniu i kompilacji danych, które stanowią dwa początkowe etapy procesu tworzenia wiedzy. Są to jednocześnie etapy, na których ogromną aktywność wykazują władze lokalne i regionalne.

20. Podziela pogląd, iż inicjatywa w tej kwestii opiera się na wymogach przedstawionych w kilku dyrektywach, które zasadniczo mają na celu utworzenie bardziej skoordynowanych programów monitorowania wód morskich, uproszczenie wymiany informacji pomiędzy władzami publicznymi, udostępnianie danych publicznych oraz ustanowienie pewnych wspólnych norm.

21. Podkreśla, że w komunikacie jest wyraźnie mowa o znaczeniu danych dotyczących wybrzeża oraz o tym, że wiele władz regionalnych opracowało systemy informacji o wybrzeżu. Wydaje się oczywiste, że dla osiągnięcia maksymalnych korzyści z tych działań konieczne jest uzyskanie pewnego stopnia interoperacyjności. W tym celu Komisja powinna zbadać możliwości usprawnienia współpracy i koordynacji na szczeblu regionalnym.

22. Uznaje także znaczenie koncepcji, zgodnie z którą dane powinno się przechowywać tak blisko źródła, jak to możliwe. Jakkolwiek jest to niewątpliwie sensowna propozycja, należy zapewnić, że nie będzie się ona wiązała z nałożeniem dodatkowych obciążeń na władze lokalne i regionalne. W tym kontekście na większą uwagę zasługuje pogląd Komisji, zgodnie z którym wszystkie odpowiednie zainteresowane podmioty powinny także przyczyniać się w odpowiedni sposób do ochrony danych, nawet wtedy gdy przestają one przedstawiać dla nich wartość społeczną i handlową.

23. Zauważa, że komunikat określa trzy główne cele:

- ograniczenie kosztów operacyjnych ponoszonych przez użytkowników danych morskich oraz opóźnień, z którymi muszą się oni borykać;
- rozwój konkurencji i innowacji wśród użytkowników i ponownych użytkowników danych morskich;
- ograniczenie niepewności w zakresie wiedzy o morzach i oceanach.

Realizacja tych celów oraz utworzenie zintegrowanej sieci, która zastąpiłaby obecny rozproszony system, przyniosłaby także oszczędności sięgające 300 mln EUR rocznie, na czym w dużej mierze skorzystałyby samorządy lokalne i regionalne.

24. Zaleca, aby realizacja powyższych celów dokonywała się poprzez dalszy rozwój i udoskonalanie istniejących instrumentów UE, takich jak inicjatywa „Globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa” (GMES) oraz sieć ur-EMODnet (Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska Morskiego). Ponadto zdecydowanie opowiada się za tym, aby Komisja zbadała sposoby, które pozwolą na łatwiejsze ponowne wykorzystanie danych ze wspieranych przez UE programów rozwoju regionalnego i badań morskich, a w szczególności na zagwarantowanie pełnego wdrożenia przez państwa członkowskie zasad dostępu do danych dotyczących rybołówstwa oraz na dopilnowanie, by zgromadzone dane spełniały wspólne normy i dały możliwość wykorzystania ich w różnych celach.

25. Zgadza się z zamiarem Komisji, by w dalszym ciągu dążyć do uzyskania tzw. operacyjnej architektury danych morskich. Uważa się, że w tym celu Komisja powinna zaangażować wszystkie zainteresowane podmioty, zachęcać do kontaktów między krajowymi ośrodkami danych oraz utworzyć sekretariat zarządzający siecią ur-EMODnet.

26. „Wspólnocie morskiej” proponuje zaangażowanie się w przyszłe ustanowienie przy Europejskim Instytucie Innowacji i Technologii wspólnoty wiedzy i innowacji (WWiI) w dziedzinie „ochrony i zrównoważonego użytkowania zasobów morskich”. Tego typu WWiI mogłaby obejmować szerokie spektrum działań związanych z nauką, technologią, gospodarką i edukacją, skoncentrowanych na zasobach biologicznych i mineralnych oraz na energetyce, przy uwzględnieniu ochrony środowiska.

III. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Artykuł 4

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Program może zapewniać pomoc finansową na działania zgodnie z celami określonymi w art. 2 i 3, na przykład:	Program może zapewniać <u>zapewnia</u> pomoc finansową na działania zgodnie z celami określonymi w art. 2 i 3, <u>takie jak</u> na przykład, <u>lecz nie wyłącznie</u> :
a) analizy i programy współpracy;	a) analizy i programy współpracy;
b) powszechne udostępnianie informacji i wymiana najlepszych praktyk, podnoszenie świadomości i pokrewne działania w zakresie komunikacji i upowszechniania informacji, w tym kampanie reklamowe, jak również imprezy oraz opracowywanie i prowadzenie stron internetowych;	b) powszechne udostępnianie informacji i wymiana najlepszych praktyk, podnoszenie świadomości i pokrewne działania w zakresie komunikacji i upowszechniania informacji, w tym kampanie reklamowe, jak również imprezy oraz opracowywanie i prowadzenie stron internetowych;
c) konferencje, seminaria, warsztaty i fora zainteresowanych stron;	c) konferencje, seminaria, warsztaty i fora zainteresowanych stron;
d) gromadzenie, monitorowanie, wizualizacja i powszechne udostępnianie znaczącej liczby danych, najlepszych praktyk i bazy danych w zakresie finansowanych przez Unię projektów regionalnych, w tym – w odpowiednich przypadkach – poprzez ustanowienie sekretariatu w co najmniej jednym z powyższych celów;	d) gromadzenie, monitorowanie, wizualizacja i powszechne udostępnianie znaczącej liczby danych, najlepszych praktyk i bazy danych w zakresie finansowanych przez Unię projektów regionalnych, w tym – w odpowiednich przypadkach – poprzez ustanowienie sekretariatu w co najmniej jednym z powyższych celów;
e) działania związane z instrumentami przekrojowymi, w tym projektami testowymi.	e) działania związane z instrumentami przekrojowymi, w tym projektami testowymi.

Uzasadnienie

Aby zrealizować cele określone we wniosku, niezbędne jest udostępnienie środków finansowych. Zmiana sformułowania z „może zapewniać” na „zapewnia” wprowadza obowiązek udostępnienia środków. Dodanie słów „lecz nie wyłącznie” pozwoli na sfinansowanie innych działań, o których nie wspomina się w tekście.

Poprawka 2

Artykuł 6

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Beneficjentami programu mogą być państwa trzecie, zainteresowane strony w państwach trzecich oraz międzynarodowe organizacje lub podmioty, które realizują jeden z celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 2 i 3 lub większą ich liczbę.	Beneficjentami programu mogą być <u>są</u> państwa trzecie, zainteresowane strony w państwach trzecich oraz międzynarodowe organizacje lub podmioty, które realizują jeden z celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 2 i 3 lub większą ich liczbę.

Uzasadnienie

KR uważa, że niezbędne jest uwzględnienie partnerów międzynarodowych.

Poprawka 3

Artykuł 7

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Komisja wdraża program zgodnie z rozporządzeniem finansowym.	Komisja wdraża program zgodnie z rozporządzeniem finansowym.

Uzasadnienie

Poprawka nie dotyczy wersji polskiej.

Poprawka 4

Artykuł 10

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Beneficjent pomocy finansowej przedstawia Komisji sprawozdania techniczne i finansowe z postępów prac finansowanych w ramach programu. W ciągu trzech miesięcy po zakończeniu każdego projektu przedstawia się również sprawozdanie końcowe.	Beneficjent pomocy finansowej przedstawia Komisji sprawozdania techniczne i finansowe z postępów prac finansowanych w ramach programu. W ciągu trzech <u>sześciu</u> miesięcy po zakończeniu każdego projektu przedstawia się również sprawozdanie końcowe.

Uzasadnienie

Na sporządzenie sprawozdania należy przewidzieć więcej czasu.

Poprawka 5

Artykuł 11

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
1. Podczas realizacji działań finansowanych w ramach niniejszego programu Komisja zapewnia ochronę interesów finansowych Unii poprzez: a) stosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, b) skuteczne kontrole, c) odzyskiwanie nienależnych płatności, d) stosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. 2. Do celów ust. 1 Komisja działa zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2988/95, rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999.	1. Podczas realizacji działań finansowanych w ramach niniejszego programu Komisja zapewnia ochronę interesów finansowych Unii poprzez: a) stosowanie środków zapobiegających nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, b) skuteczne kontrole, c) odzyskiwanie nienależnych płatności, d) stosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości. 2. Do celów ust. 1 Komisja działa zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2988/95, rozporządzeniem (Euratom, WE) nr 2185/96 oraz rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
3. Komisja zmniejsza, zawiesza lub odzyskuje kwoty pomocy finansowej przyznane na dane działanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w tym niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia lub danej decyzji, umowy lub porozumienia, na mocy których udzielono odnośnej pomocy finansowej, lub jeśli okaże się, że w działaniu wprowadzono zmiany niezgodne z charakterem lub warunkami realizacji danego działania bez uprzedniego wystąpienia do Komisji o zgodę na ich wprowadzenie.	<u>3. Do celów niniejszego artykułu „nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie przepisu prawa unijnego lub zobowiązania umownego wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które poprzez nieuzasadnione wydatki wywiera lub może wywierać negatywny wpływ na budżet ogólny Unii lub budżety zarządzane przez Unię.</u>
4. W przypadku niedotrzymania terminów lub gdy postęp w realizacji działania jedynie częściowo uzasadnia przyznaną pomoc finansową, Komisja zwraca się do beneficjenta o przedstawienie uwag w wyznaczonym terminie. W przypadku gdy beneficjent nie udzieli satysfakcjonującej odpowiedzi, Komisja może anulować pozostałą pomoc finansową i zażądać zwrotu wypłaconych kwot.	34. Komisja zmniejsza, zawiesza lub odzyskuje kwoty pomocy finansowej przyznane na dane działanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, w tym niezgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia lub danej decyzji, umowy lub porozumienia, na mocy których udzielono odnośnej pomocy finansowej, lub jeśli okaże się, że w działaniu wprowadzono zmiany niezgodne z charakterem lub warunkami realizacji danego działania bez uprzedniego wystąpienia do Komisji o zgodę na ich wprowadzenie.
5. Wszelkie nienależne płatności zwracane są Komisji. Od kwot niezwróconych w odpowiednim terminie nalicza się odsetki na warunkach określonych w rozporządzeniu finansowym.	45. W przypadku niedotrzymania terminów lub gdy postęp w realizacji działania jedynie częściowo uzasadnia przyznaną pomoc finansową, Komisja zwraca się do beneficjenta o przedstawienie uwag w wyznaczonym terminie. W przypadku gdy beneficjent nie udzieli satysfakcjonującej odpowiedzi, Komisja może anulować pozostałą pomoc finansową i zażądać zwrotu wypłaconych kwot.
6. Do celów niniejszego artykułu „nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie przepisu prawa unijnego lub zobowiązania umownego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które poprzez nieuzasadnione wydatki wywiera lub może wywierać negatywny wpływ na budżet ogólny Unii lub budżety zarządzane przez Unię.	56. Wszelkie nienależne płatności zwracane są Komisji. Od kwot niezwróconych w odpowiednim terminie nalicza się odsetki na warunkach określonych w rozporządzeniu finansowym.
	6. Do celów niniejszego artykułu „nieprawidłowość” oznacza każde naruszenie przepisu prawa unijnego lub zobowiązania umownego, wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego, które poprzez nieuzasadnione wydatki wywiera lub może wywierać negatywny wpływ na budżet ogólny Unii lub budżety zarządzane przez Unię.

Uzasadnienie

Definicja „nieprawidłowości” powinna znaleźć się na początku artykułu.

Bruksela, 27 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Jednolity europejski obszar kolejowy”

(2011/C 104/12)

KOMITET REGIONÓW

- Popiera podejście Komisji Europejskiej wobec otwarcia rynków kolejowych, podkreślając, że celem nie jest całkowicie dowolna konkurencja, lecz konkurencja ukierunkowana na zwiększenie efektywności sektora kolejowego i poprawę jakości usług świadczonych jego klientom. Konkurencja stanowi tu środek, a nie cel, i powinna odbywać się w warunkach całkowitej równości przewoźników kolejowych.
- Popiera rozwój wyspecjalizowanych sieci (koleje dużych prędkości, transport towarowy), podkreśla jednak cele spójności europejskiej i konieczność zapobieżenia zróżnicowaniu rozwoju w Europie.
- Uważa, że przyszła propozycja dotycząca wspólnych ram finansowania powinna zostać uszczegółowiona, zwłaszcza jeśli chodzi o różnice wobec koncepcji „jednego funduszu”, którą Komitet Regionów odrzuca. Rozwiązaniem pośrednim mogłoby być wprowadzenie w nowych regulaminach funduszy strukturalnych mechanizmu rezerwowania środków przeznaczanych na zrównoważone rodzaje transportu, który sprzyjałby zwłaszcza finansowaniu fragmentów projektów priorytetowych TEN-T oraz plany działań w zakresie mobilności miejskiej.
- Zasadniczo z uznaniem przyjmuje powiązanie przez Komisję kwestii różnicowania opłat za hałas powodowany przez ruch pociągów z przyjęciem eurowiniety celem zapewnienia internalizacji kosztów zewnętrznych drogowego transportu towarowego.
- W odniesieniu do finansowania infrastruktury żałuje, że państwa członkowskie nie mają obowiązku przeprowadzania konsultacji z samorządami terytorialnymi w ramach opracowywania krajowej strategii rozwoju infrastruktury kolejowej.
- Wyraża żal, że Komisja nie przyjmuje wiążących zobowiązań prawnych co do całkowitego oddzielenia zarządców infrastruktury od przedsiębiorstw kolejowych.

Sprawozdawca:	Michel DELEBARRE (FR/PSE), mer Dunkierki
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji dotyczący rozwoju jednolitego europejskiego obszaru kolejowego COM(2010) 474 wersja ostateczna Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie utworzenia jednolitego europejskiego obszaru kolejowego COM(2010) 475 wersja ostateczna

1. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Komunikat dotyczący jednolitego europejskiego obszaru kolejowego

1. Popiera podejście Komisji Europejskiej wobec otwarcia rynków kolejowych, podkreślając, że celem nie jest całkowicie dowolna konkurencja, lecz konkurencja ukierunkowana na zwiększenie efektywności sektora kolejowego i poprawę jakości usług świadczonych jego klientom. Konkurencja stanowi tu środek, a nie cel, i powinna odbywać się w warunkach całkowitej równości przewoźników kolejowych.

2. Potwierdza swe poparcie dla wzmocnienia interoperacyjności i bezpieczeństwa sieci kolejowych w Unii Europejskiej, a także dla usunięcia wszelkich przeszkód prawnych i/lub infrastrukturalnych, które utrudniają lub uniemożliwiają transport kolejowy między państwami członkowskimi. Polityka wspólnotowa w dziedzinie transportu kolejowego powinna się skupić na tych kwestiach, tak by przyczynić się do rozwoju transportu transgranicznego między państwami członkowskimi i do urzeczywistnienia jednolitego rynku. Rola Europejskiej Agencji Kolejowej powinna zostać odpowiednio dostosowana do wdrażania tych priorytetów. Ponadto należałoby nadać Europejskiej Agencji Kolejowej uprawnienia do arbitrażu i ewentualnego zastępowania krajowych organów bezpieczeństwa państw członkowskich w sprawach spornych dotyczących certyfikacji.

3. Opowiada się za stosowaniem zasady „zanieczyszczający płaci” i za internalizacją kosztów zewnętrznych w odniesieniu do wszystkich rodzajów transportu, tak aby stworzyć rzeczywisty zbiór sprawiedliwych warunków konkurencji (*level playing field*).

4. Popiera rozwój wyspecjalizowanych sieci (koleje dużych prędkości, transport towarowy), podkreśla jednak cele spójności europejskiej i konieczność zapobieżenia zróżnicowaniu rozwoju w Europie. W związku z tym instytucje europejskie powinny zadbać o to, by nie marginalizować korytarzy kolejowych, a raczej wzmocnić je w regionach bardziej oddalonych od głównych europejskich szlaków komunikacyjnych i by tym samym stworzyć równe warunki konkurencji oraz rzeczywistą i skuteczną spójność jednolitego rynku.

5. Popiera przeznaczenie odpowiednich środków na rozwój infrastruktury kolejowej.

6. Uważa, że przyszła propozycja dotycząca wspólnych ram finansowania powinna zostać uszczegółowiona, zwłaszcza jeśli chodzi o różnice wobec koncepcji „jednego funduszu”, którą

Komitet Regionów odrzuca. Sprzeciwia się on bowiem utworzeniu – głównie z wykorzystaniem środków z zakresu polityki spójności – jednego funduszu obejmującego wszystkie europejskie instrumenty finansowe przewidziane dla infrastruktury transportowej. Takie przesunięcia w funduszach mogłyby się zakończyć rzeczywistym pomniejszeniem środków przeznaczonych na politykę transportową. Ponadto zakwestionowane mogłoby zostać włączenie projektów transportowych do regionalnych strategii rozwoju. Rozwiązaniem pośrednim mogłoby być wprowadzenie w nowych regulaminach funduszy strukturalnych mechanizmu rezerwowania środków przeznaczanych na zrównoważone rodzaje transportu, który sprzyjałby zwłaszcza finansowaniu fragmentów projektów priorytetowych TEN-T oraz planom działań w zakresie mobilności miejskiej.

Propozycja przekształcenia pierwszego pakietu kolejowego – aspekt regionalny

7. Jeśli chodzi o wyłączenie z zakresu stosowania przepisów (art. 2), stwierdza, że Komisja podtrzymała wyłączenie przedsiębiorstw kolejowych, które wykonują wyłącznie przewozy miejskie, podmiejskie i regionalne (art. 2) i że wyłączenie to jest spójne z aktualną treścią rozporządzenia dotyczącego zobowiązań związanych ze świadczeniem usług publicznych w zakresie transportu pasażerskiego.

8. Dostrzega, że koleje regionalne wnoszą znaczący wkład w rozwój lokalny i regionalny – dzięki nim europejskie regiony stają się atrakcyjniejsze, wzmacnia się zrównoważony transport towarowy, wspierana jest turystyka przyjazna środowisku oraz powstają nowe możliwości zatrudnienia.

9. W odniesieniu do usług kolejowych (art. 13, załącznik III) wyraża zadowolenie, że korzystanie z urządzeń zasilania w prąd trakcyjny oraz z urządzeń zaopatrzenia w paliwo zostało włączone do minimalnego pakietu świadczeń, aby zapewnić dostęp do tych podstawowych usług na niedyskryminujących zasadach. Zarządca infrastruktury powinien zadbać o to, by dostawy energii elektrycznej były wystarczające dla przewidywanego ruchu i zachęcać do korzystania z energii trakcyjnej o niewielkim wpływie na środowisko.

10. Z zadowoleniem przyjmuje obowiązek oddzielenia przedsiębiorstw transportowych mających dominującą pozycję od operatorów obiektów infrastruktury usługowej wymienionych w zał. III. Pozwoli to na lepszy rozwój lokalnych, a nawet międzynarodowych rynków kolejowych.

11. Wyraża zadowolenie z włączenia infrastruktury portowej związanej z działalnością kolei do obiektów usługowych, do których dostęp powinien być bardziej przejrzysty i otwarty.

12. Opowiada się za dokładniejszym zdefiniowaniem realnych wariantów „na tej samej trasie na warunkach dopuszczalnych pod względem ekonomicznym”, które uprawniają operatora obiektów infrastruktury usługowej do odrzucenia wniosków o dostęp.

13. Uważa, że organ regulacyjny powinien mieć możliwość rozstrzygania sprzeczności między wnioskami o alokację zdolności przepustowej w zakresie usług kolejowych.

14. Wzywa, by w art. 47 ust. 5 dodać zapis mówiący o zasadniczo równym traktowaniu międzynarodowych przewozów towarowych i przewozów na trasach stanowiących lądowe połączenia transportowe portów morskich.

15. Uważa, że już w przypadku planowanego zakończenia eksploatacji danego obiektu infrastruktury usługowej należy stosować zasadę „korzystaj lub trać”, „use it or lose it” (obowiązek zorganizowania przetargu celem wyznaczenia nowego zarządcy obiektu). Podobnie nowo zbudowane obiekty utrzymania i inne obiekty techniczne dla konkretnego taboru nie powinny być zarezerwowane do wykorzystania przez określonego użytkownika przez okres pięciu lat.

16. Jeśli chodzi o hałas powodowany przez pociągi towarowe (art. 31 ust. 5 i załącznik VIII), stwierdza, że hałas jest piętą achillesową transportu kolejowego z punktu widzenia środowiska. Powoduje on liczne skargi osób mieszkających w sąsiedztwie linii kolejowych.

17. Potwierdza, że wyposażenie wagonów w „ciche” klocki hamulcowe jest najskuteczniejszym środkiem zwalczania hałasu powodowanego przez pociągi. Jednakże problemem jest finansowanie i definicja techniczna tego wyposażenia.

18. Zasadniczo z uznaniem przyjmuje powiązanie przez Komisję kwestii różnicowania opłat za hałas powodowany przez ruch pociągów z przyjęciem eurowiniety celem zapewnienia internalizacji kosztów zewnętrznych drogowego transportu towarowego. Zauważa jednak, że zgodnie z obecnym brzmieniem wniosku pobieranie opłat za koszty zewnętrzne związane z hałasem jest obowiązkowe w odniesieniu do ruchu kolejowego i fakultatywne w odniesieniu do ruchu drogowego, w związku z czym może dochodzić do zakłóceń konkurencji.

19. Wyraża zadowolenie z propozycji Komisji, aby wprowadzić obowiązek różnicowania opłat zachęcającego do ograniczenia hałasu, lecz zarazem żałuje, że wniosek Komisji nie uzależnia obowiązku różnicowania opłat zachęcającego do ograniczenia hałasu od podobnego obowiązku dla drogowego przewozu towarów. Jest ponadto zdania, że trzeba zapewnić, by pojazdy o niskiej emisji hałasu nie podlegały trwale procedurze wymagającej dużych nakładów administracyjnych. Musi istnieć możliwość odpowiedniego do sytuacji dostosowania lub zniesienia systemu opłat za korzystanie z infrastruktury, uzależnionych od emitowanego hałasu, gdy cel dotyczący zmniejszenia hałasu zostanie osiągnięty i z dalszej realizacji działań nie będzie wynikać stosowna korzyść dla społeczeństwa.

20. W odniesieniu do finansowania infrastruktury (art. 8 i 30, załącznik VII) żałuje, że państwa członkowskie nie mają obowiązku przeprowadzania konsultacji z samorządami terytorialnymi w ramach opracowywania krajowej strategii rozwoju infrastruktury kolejowej. Ponadto władze te powinny mieć możliwość opracowywania lokalnej strategii rozwoju infrastruktury kolejowej na okres co najmniej 5 lat.

21. Popiera obowiązkowe zawieranie wieloletnich umów między państwem a zarządcami infrastruktury dotyczących finansowania utrzymania i wymiany torowisk. Trzeba jednak zapewnić, by decyzje dotyczące interesu publicznego powiązanego z infrastrukturą i koniecznych w tym kontekście cech infrastruktury pozostały w gestii poszczególnych państw członkowskich.

22. Żałuje jednak, że samorządy terytorialne nie są wyraźnie włączone do negocjacji dotyczących tych umów, które będą miały istotne skutki dla stanu sieci kolejowej na ich obszarze.

23. Jeśli chodzi o wnioskodawców (art. 3 ust. 12, art. 44), z zadowoleniem przyjmuje rozszerzenie zakresu tego pojęcia. Podmioty nieposiadające licencji kolejowych, takie jak firmy przeładunkowe i porty, będą mogły łatwiej rezerwować trasy. Powinno to także umożliwić rozwój podmiotów lokalnego kolejowego ruchu towarowego (*shortliners*).

Propozycja przekształcenia pierwszego pakietu kolejowego – inne aspekty polityczne

24. Jeśli chodzi o otwarcie rynków i regulację, opowiada się – ogólnie – za środkami mającymi na celu wzmocnienie kompetencji organów regulacyjnych, by umożliwić im lepszą kontrolę dostępu na niedyskryminujących warunkach do rynku kolejowego oraz tworzenie zachęt do efektywnego świadczenia usług przez zarządców infrastruktury. Obejmuje to także zachowanie przez państwa członkowskie dotychczasowej możliwości stwarzania takich zachęt poprzez wykorzystanie środków nadzorczych. Ze względu na coraz bardziej międzynarodowy charakter problematyki kolejowej, należy rozważyć utworzenie organu regulacyjnego na szczeblu europejskim, celem rozpatrywania kwestii dotyczących więcej niż jednego państwa członkowskiego, przy poszanowaniu zasady pomocniczości i zakresu kompetencji organów krajowych. Początkowo Komisja mogłaby powołać europejski komitet organów regulacyjnych kolei, którego zadaniem byłoby rozstrzyganie, w procedurze odwoławczej, sporów krajowych dotyczących regulacji odnoszących się do sieci, a który dysponowałby środkami prawnymi w celu wyegzekwowania od państw członkowskich realizacji swoich postanowień. Komisja powinna się nawet bardziej zaangażować na rzecz wprowadzenia wspólnej terminologii w transporcie, wspólnych zasad eksploatacji oraz wspólnego systemu zarządzania transportem, by tym samym zwiększyć wydajność transportu.

25. Wyraża żal, że Komisja nie przyjmuje wiążących zobowiązań prawnych co do całkowitego oddzielenia zarządców infrastruktury od przedsiębiorstw kolejowych. Rozdział ten pozwala na skuteczniejsze zapewnienie dostępu na niedyskryminujących warunkach do infrastruktury i na uniknięcie konfliktu interesów między zarządcą naturalnego monopolu a użytkownikami. Należy jasno określić zakres odpowiedzialności za dostęp do sieci i peronów, terminali i pozostałej infrastruktury.

26. Podkreśla, że całkowite rozdzielenie zarządców infrastruktury od przewoźników kolejowych w żadnym wypadku nie może podważać zasady zapisanej w art. 345 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zgodnie z którą „traktaty nie przesadzają w niczym zasad prawa własności w państwach członkowskich”.

27. W odniesieniu do przejrzystości i opłat z zadowoleniem przyjmuje wzmocnienie rozdziału rachunkowości między transportem towarowym a transportem osób oraz między zarządzaniem infrastrukturą a usługami transportowymi (art. 6).

28. Stwierdza, że systemy wydajności pozwalające określić odpowiedzialność za opóźnienie pociągu i systemy poprawy wydajności (mimo iż już obowiązkowe) nie zostały jeszcze odpowiednio wdrożone w Unii Europejskiej.

29. Zastanawia się jednak nad odpowiednim poziomem szczegółowości, jeśli chodzi o przyczyny opóźnień wymienione w załączniku VIII. Sugeruje, by zacząć od obowiązkowego stosowania planów poprawy wydajności odpowiednich do potrzeb i środków każdego z zarządców infrastruktury.

30. Z zadowoleniem przyjmuje uzupełnienia do regulaminu sieci, zwłaszcza jeśli chodzi o usługi kolejowe (art. 27 i 56 ust. 2).

31. W odniesieniu do aktów delegowanych stwierdza, że Komisja Europejska proponuje, by przyznano jej bardzo duże uprawnienia, wzięwszy pod uwagę, że większość załączników do wniosku będzie można zmienić aktami delegowanymi (art. 60), pomimo, że załączniki te zawierają „istotne elementy” przepisów ramowych dotyczących kolei.

II. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Art. 6 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie zapewniają prowadzenie i publikowanie oddzielnego rachunku zysków i strat i bilansu, z jednej strony, związanych z towarowym transportem kolejowym, z drugiej zaś z działalnością związaną z zapewnieniem transportu osób. Fundusze publiczne wypłacone na działalność związaną z zapewnianiem transportu jako usługa publiczna muszą być wykazywane osobno dla każdej umowy o świadczenie usług publicznych w odpowiednich zestawieniach rachunkowych i nie są przenoszone do rodzajów działalności związanych ze świadczeniem innych usług transportowych lub jakiegokolwiek innego rodzaju działalności gospodarczej.	Państwa członkowskie zapewniają prowadzenie i publikowanie oddzielnego rachunku zysków i strat i bilansu, z jednej strony, związanych z towarowym transportem kolejowym, z drugiej zaś z działalnością związaną z zapewnieniem transportu osób. Fundusze publiczne wypłacone na działalność związaną z zapewnianiem transportu jako usługi publicznej muszą być wykazywane osobno dla każdej umowy o świadczenie usług publicznych w odpowiednich <u>publikowanych</u> zestawieniach rachunkowych i nie są przenoszone do rodzajów działalności związanych ze świadczeniem innych usług transportowych lub jakiegokolwiek innego rodzaju działalności gospodarczej.

Uzasadnienie

W przypadku gdy jedno przedsiębiorstwo ma w swych rękach kilka umów o świadczenie usług publicznych i gdy nie jest ono podzielone na lokalne spółki zależne, które wykonują poszczególne umowy, nie ma obecnie obowiązku publikowania oddzielnych zestawień rachunkowych. Taka sytuacja może pozwalać przedsiębiorstwu, by nie posiadało całkowicie odseparowanego zarządzania poszczególnymi umowami o świadczenie usług publicznych, które realizuje, co przeszkadza w dobrej kontroli wykorzystania środków publicznych.

Poprawka 2

Art. 8 ust. 1

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie rozwijają krajową infrastrukturę kolejową, uwzględniając w miarę potrzeb ogólne potrzeby Unii. W tym celu ogłaszają w terminie dwóch lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy strategię rozwoju infrastruktury kolejowej, mając na uwadze zaspokojenie przyszłych potrzeb w zakresie mobilności w oparciu o solidne i stabilne finansowanie systemu kolei. Strategia obejmuje okres co najmniej pięciu lat i podlega przedłużeniu na dalsze okresy.	Państwa członkowskie rozwijają krajową infrastrukturę kolejową, uwzględniając w miarę potrzeb ogólne potrzeby Unii <u>oraz gwarantując bezpieczeństwo, interoperacyjność i usunięcie wszelkiego rodzaju przeszkód w transporcie kolejowym między poszczególnymi regionami państw członkowskich, by w ten sposób stworzyć prawdziwy i skuteczny jednolity rynek</u> . W tym celu ogłaszają w terminie dwóch lat od wejścia w życie niniejszej dyrektywy <u>i po konsultacjach z odpowiednimi jednostkami samorządu terytorialnego</u> strategię rozwoju infrastruktury kolejowej, mając na uwadze zaspokojenie przyszłych potrzeb w zakresie mobilności w oparciu o solidne i stabilne finansowanie systemu kolei. Strategia obejmuje okres co najmniej pięciu lat i podlega przedłużeniu na dalsze okresy. <u>Odpowiednie jednostki samorządu terytorialnego mogą również przedłożyć państwu własną długoterminową strategię rozwoju infrastruktury kolejowej.</u>

Uzasadnienie

Państwa członkowskie powinny mieć obowiązek konsultowania się z władzami lokalnymi w ramach opracowywania krajowej strategii rozwoju infrastruktury kolejowej. Ponadto władze te powinny mieć możliwość opracowywania lokalnej strategii rozwoju infrastruktury kolejowej w perspektywie co najmniej 5 lat.

Poprawka 3

Art. 30 ust. 3

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Państwa członkowskie konsultują się z zainteresowanymi stronami przynajmniej miesiąc przed podpisaniem umowy i publikują umowę w terminie jednego miesiąca od jej zawarcia.	Państwa członkowskie konsultują się z zainteresowanymi stronami, <u>w tym z jednostkami samorządu terytorialnego</u> , przynajmniej miesiąc przed podpisaniem umowy i publikują umowę w terminie jednego miesiąca od jej zawarcia.

Uzasadnienie

Należy wyraźnie zaznaczyć włączenie władz lokalnych do negocjacji w sprawie wieloletnich umów dotyczących finansowania, które będą mieć wpływ na stan sieci kolejowej na ich obszarze.

Poprawka 4

Art. 31 ust. 5

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
W przypadku gdy na mocy przepisów unijnych dotyczących drogowego przewozu towarów dopuszcza się pobieranie opłat za koszty skutków hałasu, opłaty za infrastrukturę modyfikuje się w celu uwzględnienia kosztów hałasu powodowanego przez prowadzenie ruchu pociągów zgodnie z załącznikiem VIII pkt 2.	W przypadku gdy na mocy przepisów unijnych dotyczących drogowego przewozu towarów dopuszcza się pobieranie opłat za koszty skutków hałasu, opłaty za infrastrukturę modyfikuje się w celu uwzględnienia kosztów hałasu powodowanego przez prowadzenie ruchu pociągów zgodnie z załącznikiem VIII pkt 2. <u>Opłaty za korzystanie z infrastruktury pobierane w odniesieniu do towarowych przewozów kolejowych powinny – przy zachowaniu równych warunków konkurencji dla wszystkich rodzajów transportu – uwzględniać koszty skutków hałasu powodowanego przez prowadzenie ruchu pociągów i dodatkowe koszty wyposażenia wagonów towarowych w urządzenia służące do zmniejszenia hałasu, zgodnie z załącznikiem VIII pkt 2. Procedura ta może zostać dostosowana lub zniesiona, gdy nie wnosi już stosownego wkładu w ograniczanie hałasu. Lokomotywy powinny zostać w niej uwzględnione, gdy pozwoli na to stan zaawansowania koniecznych jeszcze analiz.</u>

Uzasadnienie

Do wymogów art. 31 trzeba dodać żądanie, by w systemie opłat za korzystanie z infrastruktury, uzależnionych od emitowanego hałasu, obok zewnętrznych kosztów skutków hałasu uwzględniać także ważne dla uzyskania odpowiedniego efektu zachęty koszty modernizacji wagonów towarowych i lokomotyw.

Poprawka 5

Art. 47 ust. 5

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Znaczenie przewozów towarów, w szczególności międzynarodowych przewozów towarów, jest traktowane z właściwą uwagą przy wyznaczaniu kryteriów priorytetów.	Znaczenie przewozów towarów, w szczególności międzynarodowych przewozów towarów <u>i przewozów na trasach stanowiących połączenia lądowe portów morskich</u> , jest traktowane z właściwą uwagą przy wyznaczaniu kryteriów priorytetów.

Uzasadnienie

Transport towarów z portów morskich do odbiorców na kontynencie i odwrotnie stanowi ponadprzeciętne obciążenie na niektórych odcinkach tras. Uwzględnienie tych przewozów przy wyznaczaniu kryteriów priorytetów może pomóc zaradzić temu problemowi i lepiej połączyć porty z resztą kraju.

Poprawka 6

Załącznik I

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Wykaz pozycji infrastruktury kolejowej W skład infrastruktury wchodzi następujące pozycje, pod warunkiem, że tworzą część nawierzchni kolejowej, łącznie z bocznkami, lecz bez linii znajdujących się w warsztatach naprawczych taboru kolejowego, zajezdniach i lokomotywniach, oraz prywatne linie kolejowe miejscowe i bocznicze: — powierzchnia gruntów; — tory i podtorze, w szczególności nasypy, przekopy, systemy kanałów odwadniających i rowów, rowy murowane, przepusty, ściany osłonowe, roślinność posadzona w celu ochrony zboczy itd.; perony pasażerskie i towarowe; drogi i przejścia równoległe; mury ogradzające, żywopłoty, ogrodzenia; pasy przeciwpożarowe; aparatura do punktów grzewczych; skrzyżowania itd.; osłony przeciwniebowe; — obiekty inżynierskie: mosty, przepusty i inne wiadukty, tunele, pokryte przekopy i inne przejścia podziemne; mury oporowe i budowle służące ochronie przed lawinami oraz spadającymi skałami itd.; — przejazdy kolejowe, w tym urządzenia służące zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu drogowego; — nadbudowy, w tym tory, szyny z rowkiem, i szyny prowadzące; podkłady kolejowe i wiązania wzdłużne, drobny osprzęt nawierzchni kolejowej, podsypka, w tym odpryski skalne i piasek; punkty, skrzyżowania itd.; obrotnice i przesuwnice (z wyjątkiem zastrzeżonych wyłącznie dla lokomotyw); — drogi dojazdowe dla pasażerów i towarów, w tym drogi dostępu; — urządzenia zabezpieczające, sygnalizacyjne i łącznościowe na szlaku, w stacjach i stacjach rozrządowych, w tym urządzenia służące do wytwarzania, przetwarzania i dystrybucji prądu elektrycznego do celów sygnalizacji i łączności; budynki, w których takie urządzenia lub instalacje się znajdują; hamulce torowe; — urządzenia sygnalizacyjne świetlne do celów ruchu kolejowego i bezpieczeństwa; — urządzenia przetwarzania i rozdziału energii elektrycznej dla potrzeb transportu: podstacje, kable zasilające między podstacjami i przewodami jezdni, zawieszania łańcuchowe sieci trakcyjnej; trzecia szyna z podporami; — budynki wykorzystywane przez dział infrastruktury.	Wykaz pozycji infrastruktury kolejowej W skład infrastruktury wchodzi następujące pozycje, pod warunkiem, że tworzą część nawierzchni kolejowej, łącznie z bocznkami, lecz bez linii znajdujących się w warsztatach naprawczych taboru kolejowego, zajezdniach i lokomotywniach, oraz prywatne linie kolejowe miejscowe i bocznicze: — powierzchnia gruntów; — tory i podtorze, w szczególności nasypy, przekopy, systemy kanałów odwadniających i rowów, rowy murowane, przepusty, ściany osłonowe, roślinność posadzona w celu ochrony zboczy itd.; perony pasażerskie i towarowe; drogi i przejścia równoległe; mury ogradzające, żywopłoty, ogrodzenia; pasy przeciwpożarowe; aparatura do punktów grzewczych; skrzyżowania itd.; osłony przeciwniebowe; — obiekty inżynierskie: mosty, przepusty i inne wiadukty, tunele, pokryte przekopy i inne przejścia podziemne; mury oporowe i budowle służące ochronie przed lawinami oraz spadającymi skałami itd.; — przejazdy kolejowe, w tym urządzenia służące zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu drogowego; — nadbudowy, w tym tory, szyny z rowkiem, i szyny prowadzące; podkłady kolejowe i wiązania wzdłużne, drobny osprzęt nawierzchni kolejowej, podsypka, w tym odpryski skalne i piasek; punkty, skrzyżowania itd.; obrotnice i przesuwnice (z wyjątkiem zastrzeżonych wyłącznie dla lokomotyw); — drogi dojazdowe dla pasażerów i towarów, w tym drogi dostępu; — urządzenia zabezpieczające, sygnalizacyjne i łącznościowe na szlaku, w stacjach i stacjach rozrządowych, w tym urządzenia służące do wytwarzania, przetwarzania i dystrybucji prądu elektrycznego do celów sygnalizacji i łączności; budynki, w których takie urządzenia lub instalacje się znajdują; hamulce torowe; — urządzenia sygnalizacyjne świetlne do celów ruchu kolejowego i bezpieczeństwa; — urządzenia przetwarzania i rozdziału energii elektrycznej dla potrzeb transportu: podstacje, kable zasilające między podstacjami i przewodami jezdni, zawieszania łańcuchowe sieci trakcyjnej; trzecia szyna z podporami; — budynki wykorzystywane przez dział infrastruktury; — <u>dworce kolejowe i ich elementy, łącznie z przyległymi udogodnieniami, takimi jak poczekalnie i sklepy dla podróżnych, toalety dworcowe, punkty i automaty do sprzedaży biletów, biura turystyczne czy punkty informacyjne dla podróżnych.</u>

Uzasadnienie

W załączniku I należy ująć związane z ruchem elementy dworców kolejowych.

*Poprawka 7***Załącznik III**

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
Usługi, które mają być świadczone na rzecz przedsiębiorstw kolejowych (o których mowa w art. 13)	Usługi, które mają być świadczone na rzecz przedsiębiorstw kolejowych (o których mowa w art. 13)
1. Minimalny pakiet dostępu obejmuje ☒ obejmuje ☒ :	1. Minimalny pakiet dostępu obejmuje ☒ obejmuje ☒ :
a) realizację ☒ wniosków o alokację ☒ zamówień zdolności przepustowej infrastruktury ☒ kolejowej ☒ b) uprawnienie do użytkowania infrastruktury, która jest przyznana; c) korzystanie z punktów i węzłów kolejowych; d) sterowanie ruchem pociągów, w tym sygnalizację, kontrolę, odprawianie i łączność, oraz dostarczanie informacji o ruchu pociągów; e) korzystanie z urządzeń zasilania w prąd trakcyjny, jeżeli są one dostępne; f) urządzenia zaopatrzenia w paliwo, jeśli są dostępne; g) wszystkie pozostałe informacje wymagane do wdrożenia lub prowadzenia przewozów, dla których została przyznana zdolność przepustowa.	a) realizację ☒ wniosków o alokację ☒ zamówień zdolności przepustowej infrastruktury ☒ kolejowej ☒ b) uprawnienie do użytkowania infrastruktury, która jest przyznana; c) korzystanie z punktów i węzłów kolejowych; d) sterowanie ruchem pociągów, w tym sygnalizację, kontrolę, odprawianie i łączność, oraz dostarczanie informacji o ruchu pociągów; e) korzystanie z urządzeń zasilania w prąd trakcyjny, jeżeli są one dostępne; f) urządzenia zaopatrzenia w paliwo, jeśli są dostępne; g) wszystkie pozostałe informacje wymagane do wdrożenia lub prowadzenia przewozów, dla których została przyznana zdolność przepustowa;
<u>h) informacje pozwalające na orientację i dostęp do usług na stacjach pasażerskich i w obrębie ich budynków.</u>	<u>h) informacje pozwalające na orientację i dostęp do usług na stacjach pasażerskich i w obrębie ich budynków.</u>
2. Dostęp $\Rightarrow$ przyznaje się również $\Leftrightarrow$ w celu obsługi urządzeń ☒ do obiektów infrastruktury usługowej ☒ i dostarczania usług $\Rightarrow$ w następujących obiektach $\Leftrightarrow$ obejmuje :	2. Dostęp $\Rightarrow$ przyznaje się również $\Leftrightarrow$ w celu obsługi urządzeń ☒ do obiektów infrastruktury usługowej ☒ i dostarczania usług $\Rightarrow$ w następujących obiektach $\Leftrightarrow$ obejmuje :
a) korzystanie ze sprzętu zasilania w prąd trakcyjny, jeżeli jest on dostępny;	a) korzystanie ze sprzętu zasilania w prąd trakcyjny, jeżeli jest on dostępny;
b) urządzenia zaopatrzenia w paliwo;	b) urządzenia zaopatrzenia w paliwo;
a) stacje pasażerskie, ich budynki i inne urządzenia $\Leftrightarrow$, w tym informacja dla podróżnych i sprzedaż biletów $\Leftrightarrow$;	a) stacje pasażerskie, ich budynki i inne urządzenia $\Leftrightarrow$, w tym informacja dla podróżnych i sprzedaż biletów $\Leftrightarrow$;
b) terminale towarowe;	b) terminale towarowe;
c) stacje rozrządowe;	c) stacje rozrządowe;
d) urządzenia do formowania składów pociągów;	d) urządzenia do formowania składów pociągów;
e) tory postojowe;	e) tory postojowe;
f) utrzymanie i inne urządzenia techniczne;	f) utrzymanie i inne urządzenia techniczne;
g) kolejowe urządzenia portowe;	g) kolejowe urządzenia portowe;
h) instalacje pomocnicze, w tym urządzenia do przeciągania wagonów.	h) instalacje pomocnicze, w tym urządzenia do przeciągania wagonów;
	i) <u>system dystrybucji biletów.</u>

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
3. Usługi dodatkowe mogą obejmować: a) prąd trakcyjny ⇔, za który opłaty są podawane na fakturach oddzielnie od opłat za użytkowanie urządzeń zasilania w prąd trakcyjny ⇔; b) podgrzewanie składów pociągów pasażerskich; c) dostawę paliwa, ⇔ za które opłaty są podawane na fakturach oddzielnie od opłat za użytkowanie urządzeń zaopatrzenia w paliwo ⇔ prace manewrowe i wszystkie pozostałe świadczone usługi w związku z wyżej wspomnianym dostępem w celu obsługi urządzeń; d) kontrakty dopasowane do indywidualnych potrzeb klienta na: — sprawowanie kontroli nad transportem ładunków niebezpiecznych, — udzielanie pomocy w prowadzeniu pociągów nadzwyczajnych. 4. Usługi pomocnicze mogą obejmować: a) dostęp do sieci telekomunikacyjnych; b) dostarczanie uzupełniających informacji; c) kontrolę techniczną taboru.	3. Usługi dodatkowe mogą obejmować: a) prąd trakcyjny ⇔, za który opłaty są podawane na fakturach oddzielnie od opłat za użytkowanie urządzeń zasilania w prąd trakcyjny ⇔; b) podgrzewanie składów pociągów pasażerskich; c) dostawę paliwa, ⇔ za które opłaty są podawane na fakturach oddzielnie od opłat za użytkowanie urządzeń zaopatrzenia w paliwo ⇔ prace manewrowe i wszystkie pozostałe świadczone usługi w związku z wyżej wspomnianym dostępem w celu obsługi urządzeń; d) kontrakty dopasowane do indywidualnych potrzeb klienta na: — sprawowanie kontroli nad transportem ładunków niebezpiecznych, — udzielanie pomocy w prowadzeniu pociągów nadzwyczajnych. 4. Usługi pomocnicze mogą obejmować: a) dostęp do sieci telekomunikacyjnych; b) dostarczanie uzupełniających informacji; c) kontrolę techniczną taboru.

Uzasadnienie

Informacje pozwalające podróżującym na orientację i dostęp do usług na stacji nie mogą być zapewniane oddzielnie przez poszczególnych przewoźników, ponieważ szkodziłoby to spójności i czytelności takich informacji. Zachowanie ujednoliconych i wspólnych środków informacji gwarantuje operatorom dobrą widoczność ich usług i pozwala uniknąć problemów związanych z podziałem ogólnej przestrzeni dla pasażerów i tablic informacyjnych.

Poprawka 8

Załącznik VIII

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
2. Opłaty zróżnicowane w zależności od powodowanego hałasu, o których mowa w art. 31 ust. 5, spełniają poniższe wymogi: a) Opłatę różnicuje się, aby odzwierciedlała skład pociągu zestawionego z pojazdów nieprzekraczających dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w decyzji Komisji 2006/66/WE (TSI Hałas). b) Wagony towarowe traktuje się priorytetowo. c) Zróżnicowanie według poziomów hałasu powodowanego przez wagony towarowe umożliwi zwrot w rozsądnym czasie inwestycji polegającej na wyposażeniu wagonów w najbardziej efektywny pod względem ekonomicznym i dostępny system hamowania o niskim poziomie hałasu.	2. Opłaty zróżnicowane w zależności od powodowanego hałasu, o których mowa w art. 31 ust. 5, spełniają poniższe wymogi: a) Opłatę różnicuje się, aby odzwierciedlała skład pociągu zestawionego z pojazdów nieprzekraczających dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w decyzji Komisji 2006/66/WE (TSI Hałas). b) Wagony towarowe traktuje się priorytetowo. Opłaty zróżnicowane w zależności od powodowanego hałasu mogą być pobierane wyłącznie w przypadku wagonów towarowych. c) Zróżnicowanie według poziomów hałasu powodowanego przez wagony towarowe umożliwi zwrot w rozsądnym czasie inwestycji polegającej na wyposażeniu wagonów w najbardziej efektywny pod względem ekonomicznym i dostępny system hamowania o niskim poziomie hałasu.

Tekst zaproponowany przez Komisję	Poprawka KR-u
d) Ponadto można uwzględnić takie elementy zróżnicowania opłat jak: i) pora emisji hałasu, szczególnie noc, ii) skład pociągu mający wpływ na poziom emisji hałasu, iii) podatność obszaru, którego dotyczą emisje lokalne, iv) dodatkowe kategorie emisji hałasu znacznie niższe niż kategoria, o której mowa w ppkt a).	d) Ponadto można uwzględnić takie elementy zróżnicowania opłat jak: i) pora emisji hałasu, szczególnie noc, ii) skład pociągu mający wpływ na poziom emisji hałasu, iii) podatność obszaru, którego dotyczą emisje lokalne, iv) dodatkowe kategorie emisji hałasu znacznie niższe niż kategoria, o której mowa w ppkt a).

Uzasadnienie

Celem wniosku dotyczącego dyrektywy jest zapewnienie, by w transporcie kolejowym pobieranie opłat za koszty zewnętrzne spowodowane hałasem było możliwe tylko wtedy, gdy możliwe jest ich pobieranie także w transporcie drogowym. Tylko w ten sposób można zapewnić równe warunki konkurencji dla transportu kolejowego i drogowego.

Tego zamiaru nie uda się jednak zrealizować, jeśli definicja ruchu pociągów powodującego hałas, którego skutki mogą, zgodnie z tą zasadą, być uwzględniane w opłatach za infrastrukturę jako koszt zewnętrzny, może wprowadzać w błąd. Art. 31 ust. 5 odsyła do załącznika VIII ust. 2. Tam (lit. a) w przypadku emisji, które można uwzględniać w opłatach, widnieje odesłanie do decyzji Komisji 2006/66/WE (TSI Hałas), Dz.U. L 37 z 8.2.2006. Podane w załączniku do tej decyzji wartości dopuszczalne hałasu odnoszą się jednak nie tylko do wagonów towarowych, ale m.in. także do wagonów osobowych.

Wynika stąd, że koszty zewnętrzne związane z hałasem mogą być pobierane także w przypadku kolejowych przewozów pasażerskich. W transporcie drogowym natomiast możliwe jest ich pobieranie tylko w przypadku transportu towarów, ale nie osób.

Poprawka ma na celu przywrócenie równych warunków konkurencji.

Bruksela, 28 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

Opinia Komitetu Regionów „Swoboda decydowania przez państwa członkowskie o uprawie organizmów zmodyfikowanych genetycznie na swoim terytorium”

(2011/C 104/13)

KOMITET REGIONÓW

- Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji mający na celu zmianę obowiązujących przepisów, tak by przyznać państwom członkowskim większą swobodę decydowania o ograniczaniu lub zakazie uprawy na ich terytorium organizmów genetycznie zmodyfikowanych dopuszczonych na szczeblu UE.
- Pozytywnie ocenia jednak otwartość nowego podejścia polegającą na uwzględnianiu przyczyn innej natury (społecznych, związanych z rozwojem zrównoważonym, etycznych) umożliwiających zakazywanie uprawy OMG na danym terytorium.
- W szczególności wzywa Komisję do określenia wymogów i kryteriów dotyczących wdrażania nowych środków ograniczających, które mogłyby zostać podjęte, i podkreśla, że należy koniecznie włączyć władze lokalne i regionalne w podejmowanie decyzji w sprawie obszarów, które leżą w ich kompetencjach.
- Uważa, że należy pilnie uwzględnić decyzje i środki dotyczące zakazu podjęte na szczeblu państw członkowskich lub regionów, gdyż – w kontekście rynku przejrzystego dla konsumenta – nie mogą one być narażone na istnienie luki prawnej.
- Przedstawia następujące kwestie, którymi należy się zająć przed zmianą dyrektywy 2001/18/WE, jeżeli chodzi o możliwość ograniczenia lub zakazania przez państwa członkowskie uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie na swoim terytorium:
 - niewystarczalność obowiązujących norm dotyczących znakowania „artykułów wyprodukowanych z GMO”,
 - niewystarczalność procedury oceny ryzyka i kontroli,
 - negatywny wpływ upraw zmodyfikowanych genetycznie na uprawy konwencjonalne lub ekologiczne oraz na politykę rozwoju obszarów wiejskich.
- Uważa, że należy zapewnić ściślejszą współpracę EFSA i właściwych organów krajowych i regionalnych w zakresie uprawy GMO, i wzywa Komisję do dalszego działania w tej sprawie.

Sprawozdawca:	Savino Antonio SANTARELLA (IT/PPE), burmistrz miasta Kandela
Dokumenty źródłowe:	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego dyrektywę 2001/18/WE w zakresie umożliwienia państwom członkowskim ograniczenia lub zakazania uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie na swoim terytorium COM(2010) 375 wersja ostateczna Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów w sprawie swobody decydowania przez państwa członkowskie o uprawach zmodyfikowanych genetycznie COM(2010) 380 wersja ostateczna

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji mający na celu zmianę obowiązujących przepisów, tak by przyznać państwom członkowskim większą swobodę decydowania o ograniczaniu lub zakazie uprawy na ich terytorium organizmów genetycznie zmodyfikowanych dopuszczonych na szczęblu UE. Ponadto przyjmuje do wiadomości, że wniosek nie kwestionuje systemu pozwoleń oraz wprowadzania do obrotu obowiązującego obecnie na szczęblu UE.

2. Przypomina, że obecne ramy europejskie dopuszczają możliwość podjęcia przez państwa członkowskie na szczęblu krajowym środków koniecznych do zapewnienia współistnienia i uniknięcia przypadkowej obecności GMO w uprawach konwencjonalnych lub ekologicznych.

3. Podkreśla ponadto, że Komisja Europejska i Rada uznały potrzebę ulepszenia obowiązujących przepisów, zwłaszcza jeżeli chodzi o uprawę GMO, i uważa, że należy pilnie uwzględnić decyzje i środki dotyczące zakazu podjęte na szczęblu państw członkowskich lub regionów, gdyż – w kontekście rynku przejrzystego dla konsumenta – nie mogą one być narażone na istnienie luki prawnej.

4. Uważa, że wiele władz lokalnych i regionalnych wystąpiło przeciwko uprawom zmodyfikowanym genetycznie na swoim terytorium, deklarując się jako „obszary wolne od GMO” i przystępując do sieci.

5. Stwierdza, że celem zaproponowanego przez Komisję wprowadzenia nowego artykułu (26b) do aktualnie obowiązującej dyrektywy 2001/18/WE jest zezwolenie państwom członkowskim na przyjęcie środków mających na celu ograniczenie lub zakazanie na ich terytorium bądź jego części uprawy wszystkich lub określonych organizmów zmodyfikowanych genetycznie zatwierdzonych na szczęblu UE, pod warunkiem że środki te są oparte na podstawach innych niż te związane z oceną niekorzystnych skutków dla zdrowia i środowiska, jakie mogą powstać w wyniku zamierzonego uwolnienia GMO lub wprowadzenia ich do obrotu.

6. Stwierdza ponadto, że środki te mogą dotyczyć tylko uprawy GMO, nie mogą stanowić przeszkody we wprowadza-

niu do obrotu i imporcie nasion lub produktów genetycznie zmodyfikowanych i że muszą być zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii Europejskiej, zwłaszcza tymi na szczęblu Światowej Organizacji Handlu.

7. Odnosi się do pozytywnego podejścia przyjętego przez Komisję Europejską, która dokonała przeglądu istniejącego prawa w zakresie uprawy GMO w świetle doświadczeń i stosowania zasady pomocniczości. Stwierdza jednak, że przedstawiony wniosek nie rozwiązuje w pełni wszystkich problemów, które GMO stwarzają dla rolnictwa i rozwoju terytorialnego. W szczególności wzywa Komisję do określenia wymogów i kryteriów dotyczących wdrażania nowych środków ograniczających, które mogłyby zostać podjęte, i podkreśla, że należy koniecznie włączyć władze lokalne i regionalne w podejmowanie decyzji w sprawie obszarów, które leżą w ich kompetencjach.

8. Podkreśla w istocie, że na polityce rolnej i polityce rozwoju obszarów wiejskich odbiją się skutki takich decyzji, ponieważ wybór upraw zmodyfikowanych genetycznie pociąga za sobą przede wszystkim inne rozwiązania niż w przypadku upraw konwencjonalnych. W ramach upraw genetycznie zmodyfikowanych istnieje na przykład tendencja do preferowania modeli, które przyznają pierwszeństwo monokulturze i pociągają za sobą problemy związane z rozdziałem łańcucha dystrybucji i bardziej ogólnie ze współistnieniem upraw konwencjonalnych z uprawami ekologicznymi i zmodyfikowanymi genetycznie.

9. Przedstawia następujące kwestie, którymi należy się zająć przed zmianą dyrektywy 2001/18/WE, jeżeli chodzi o możliwość ograniczenia lub zakazania przez państwa członkowskie uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie na swoim terytorium:

- niewystarczalność obowiązujących norm dotyczących znakowania „artykułów wyprodukowanych z GMO”,
- niewystarczalność procedury oceny ryzyka i kontroli,
- negatywny wpływ upraw zmodyfikowanych genetycznie na uprawy konwencjonalne lub ekologiczne oraz na politykę rozwoju obszarów wiejskich.

Niewystarczalność norm dotyczących znakowania „artykułów wyprodukowanych z GMO”

10. Uznaje za niewystarczalny obecny system znakowania artykułów wyprodukowanych przy użyciu GMO, głównie w odniesieniu do produktów otrzymanych ze zwierząt hodowlanych. Znaczna większość produktów z obecnych upraw GMO jest przeznaczana do hodowli zwierząt, w wyniku której zostaje przetworzona na produkty żywnościowe przeznaczone do spożycia przez człowieka tylko w następstwie przetworzenia (np. mięso, mleko, jaja) i z uwagi na obowiązujące prawodawstwo nie podlega wymogowi znakowania. W takim wypadku ogranicza się możliwość wyboru oferowaną odbiorcy produktu końcowego, który – nawet, gdy jest temu przeciwny – nieświadomie spożywa GMO na skutek nabycia lub spożywania produktów uzyskanych z ich przetworzenia.

11. Wzywa do zmiany przepisów europejskich, tak aby wprowadzić obowiązek rozróżniania i znakowania artykułów żywnościowych pochodzących ze zwierząt karmionych paszą na bazie GMO. Uważa bowiem, że jasne oznaczenie tych artykułów doprowadziłoby do powstania dwóch rynków, przynosząc ewentualne korzyści ekonomiczne producentom niewykorzystującym GMO i gwarantując konsumentom informacje i swobodę wyboru.

12. Podkreśla, że jeżeli produkty pochodne nie będą znakowane, z dużym prawdopodobieństwem zwierzęta będą masowo karmione paszami produkowanymi z GMO, wskutek czego powstaną zakłócenia gospodarcze i niewspółmiernie wysokie koszty dla producentów i podmiotów gospodarczych pragnących wdrożyć łańcuchy zaopatrzenia i produkcji bez GMO. Koszt wytwarzania produktów hodowli (mięsa, mleka, jaj itp.) będzie najprawdopodobniej niższy w państwach, które zdecydują się na uprawy zmodyfikowane genetycznie, gdyż z pewnością państwa te staną się bardziej konkurencyjne na rynku, ze szkodą dla produktów niezawierających GMO.

Niewystarczalność procedury oceny ryzyka i kontroli

13. Zwraca uwagę na częstą krytykę ocen naukowych dokonywanych przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), a także jego funkcjonowania wewnętrznego i braku przejrzystości, jak również niezrozumiałych powodów jego decyzji.

14. Podkreśla, że należy zwiększyć koordynację udziału EFSA i właściwych organów krajowych w procedurze oceny GMO, zachęcając jednocześnie EFSA do dalej idących i skuteczniejszych działań uwzględniających oceny naukowe państw członkowskich.

15. Podkreśla, że władze lokalne i regionalne – jako jednolite obszary administracyjne – stanowią najbardziej odpowiedni szczebel, na którym należy dokonywać oceny wpływu wprowadzenia upraw zmodyfikowanych genetycznie na poszczególnych obszarach, ustanawiać środki w zakresie współistnienia upraw zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a wreszcie dążyć do równowagi pomiędzy lokalnymi interesami oraz zarządzać najwłaściwszymi rozwiązaniami.

16. Uznaje, że zgodnie z zasadą pomocniczości należy ukazać znaczenie współistnienia upraw GMO i nie-GMO dla władz lokalnych i regionalnych. Wyjątkowo złożony jest zwłaszcza problem współistnienia upraw, głównie w wypadku roślin GMO, w których transgen został wprowadzony do genomu jądrowego, oraz w wypadku roślin uprawnych, których organizmy rodzicielskie występują w formach dziko rosnących.

Negatywny wpływ upraw organizmów zmodyfikowanych genetycznie na uprawy konwencjonalne lub ekologiczne oraz na politykę rozwoju obszarów wiejskich

17. Zwraca uwagę, że uprawy genetycznie zmodyfikowane mogą okazać się nie do pogodzenia z utrzymaniem upraw konwencjonalnych wysokiej jakości lub upraw ekologicznych oraz pozbawić niektóre obszary możliwości opracowywania i wdrażania strategii rozwoju obszarów wiejskich dostosowanych do ich konkretnych warunków i potencjału.

Uwagi ogólne na temat wniosku dotyczącego rozporządzenia

18. Podkreśla, jak istotne jest umożliwienie państwom członkowskim ograniczenia lub zakazu uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie na ich terytorium. Zważywszy że proponowane zasady zakładają w każdym razie zwiększenie swobody państw członkowskich i że istota wniosku polega na przyznaniu praw państwom członkowskim, a nie na rozszerzeniu harmonizacji przez UE, podstawową zgodność proponowanych środków z zasadą pomocniczości i proporcjonalności należy uznać w rozporządzeniu za fakt stwierdzony. Możliwość tę należy zapewnić bez jakichkolwiek ograniczeń także samorządom lokalnym i regionalnym.

19. Uważa, że umożliwienie państwom członkowskim ograniczenia lub zakazania upraw GMO na swoim terytorium może pozwolić na utrzymanie różnorodności typów i sposobów wykorzystania gruntów na potrzeby produkcji rolnej, a więc także swobody wyboru gwarantowanej rolnikom i konsumentom, a to wpłynęłoby pozytywnie na rozwój obszarów wiejskich.

20. Ubolewa, że godna uznania możliwość ograniczenia lub zakazania przez państwa członkowskie upraw GMO na swoim terytorium ulega zawężeniu, ponieważ państwa członkowskie lub regiony nie mogą się w tym celu powołać na ochronę zdrowia ludzi i zwierząt ani też na ochronę środowiska.

21. Podkreśla konieczność udostępnienia zainteresowanym stronom i obywatelom kompletnych i obiektywnych informacji naukowych dotyczących wykorzystania GMO do celów produkcji żywności, zarówno dla ludzi, jak i zwierząt.

22. Podkreśla, że w państwach członkowskich UE doświadczenia w zakresie uprawy roślin zmodyfikowanych genetycznie są jeszcze bardzo ograniczone i mają znaczenie marginalne oraz że trzeba nasilić wszelkiego rodzaju działania mające na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na tę problematykę.

Zobowiązanie finansowe i/lub administracyjne

23. Podkreśla, że wniosek dotyczący rozporządzenia nie zawiera wyczerpujących informacji o przewidywanych kosztach finansowych i administracyjnych, a jedynie wzmiankę o trudności w ocenie tych konsekwencji. Przewidywany wzrost kosztów administracyjnych obciążających państwa członkowskie związany ze środkami wykonawczymi ewentualnego ograniczenia uprawy GMO wydaje się zasadniczo mało prawdopodobny, dlatego że wdrożenie wniosku nie zmieniłoby w znacznej mierze ogólnego wysiłku administracyjnego i nadzorczego, którego wymagają już obowiązujące przepisy dotyczące bezpieczeństwa inżynierii genetycznej stosowanej w przemyśle rolno-spożywczym.

24. Stwierdza, że jeśli chodzi o konsekwencje finansowe dla podmiotów gospodarczych, jeszcze bardziej restrykcyjne ograniczenie uprawy GMO dostarczyłoby dodatkowego wsparcia licznyemu gospodarstwu ekologicznemu, a także licznyemu producentom nasion, którzy mając świadomość szansy odniesienia znacznego sukcesu w zakresie sprzedaży na rynku, kładą nacisk na to, że ich produkty nie zawierają GMO. Pod tym względem należy spodziewać się jak najbardziej pozytywnych skutków finansowych dla tych podmiotów gospodarczych.

Monitoring i ocena

25. Uważa, że należy dokonać oceny oddziaływania terytorialnego regulacji. Tego rodzaju analiza umożliwiłaby przede wszystkim pełne uwzględnienie wymiaru politycznego i społeczno-gospodarczego środków dotyczących zakazu upraw zmodyfikowanych genetycznie zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu regionalnym lub lokalnym.

26. Jest zdania, że aby wdrożyć optymalne rozwiązania w zakresie GMO, należy stworzyć system prawidłowej oceny naukowej, która nie będzie się opierała wyłącznie na wiedzy empirycznej a posteriori i która – jeśli ma być rzeczywiście dokładna i niezależna w odniesieniu do zagrożeń związanych z uprawą danego GMO – będzie mogła być dokonywana również na skalę lokalną i regionalną, poprzez szczegółowe badania. Istotna jest tutaj zwłaszcza kwestia obecności na danym obszarze dzikich roślin rodzicielskich, które mogą wywołać niekontrolowane rozprzestrzenianie się transgenu wprowadzonego do uprawianych roślin zmodyfikowanych genetycznie. W ten sam sposób należy podkreślić, że władze lokalne i regionalne powinny mieć możliwość odwoływania się do klauzuli bezpieczeństwa, jako że problem czystości nasion nie został jeszcze rozwiązany.

Zalecenia

27. Wymaga, aby przede wszystkim ustalono środki zaradcze dotyczące spraw wspomnianych wcześniej w uwagach wstępnych niniejszej opinii. Niewystarczalność przepisów dotyczących znakowania artykułów wyprodukowanych z GMO, ocena ryzyka, prawa i reguły handlu międzynarodowego, jak również sprawy związane z wpływem upraw GMO na uprawy konwencjonalne stanowią pierwszy krok na drodze do prawidłowej oceny możliwości wprowadzenia przedmiotowych przepisów. Żywi nadzieję, że dopóki te środki zaradcze nie zostaną wprowadzone, będą nadal obowiązywały obecne zakazy uprawy określonych GMO, nałożone przez państwa członkowskie w ramach stosowania zasady ostrożności.

28. Potwierdza konieczność uregulowania kwestii znakowania artykułów żywnościowych wyprodukowanych z GMO (na przykład mięsa, mleka, jaj).

29. Uważa, że należy zapewnić ściślejszą współpracę EFSA i właściwych organów krajowych i regionalnych w zakresie uprawy GMO, i wzywa Komisję do dalszego działania w tej sprawie.

30. Pozytywnie ocenia jednak otwartość nowego podejścia, polegającą na uwzględnianiu przyczyn innej natury (społecznych, związanych z rozwojem zrównoważonym, etycznych) umożliwiających zakazywanie uprawy OMG na danym terytorium.

31. Jest zdania, że konsekwentne wdrażanie zasady pomocniczości wymaga także dopuszczenia szczególnych warunków krajowych lub regionalnych dotyczących zdrowia ludzi bądź zwierząt oraz ochrony środowiska jako względów uzasadniających zakaz lub ograniczenie uprawy GMO.

32. Przypomina i podkreśla, że konieczne jest aktywne i odpowiedzialne uczestnictwo władz lokalnych i regionalnych w procesie konsultacji w sprawie uprawy GMO.

33. Wymaga przede wszystkim, aby wprowadzenie GMO w danym państwie członkowskim było poprzedzone szczegółowymi badaniami i ocenami wpływu, które zostaną należycie i w stosownym terminie skonsultowane z właściwymi organami lokalnymi i regionalnymi.

34. Wnosi również, by przyznać władzom lokalnym i regionalnym środki umożliwiające działania, dzięki którym będą mogły zwrócić się do państwa o wprowadzenie uzasadnionego zakazu uprawy niektórych organizmów genetycznie zmodyfikowanych na ich terenie.

35. Wzywa Komisję i państwa członkowskie do wyszczególnienia zasobów i programów niezbędnych do zapewnienia maksymalnego wsparcia technicznego i finansowego na rzecz badań naukowych, również na szczeblu lokalnym i regionalnym.

36. Podkreśla, że w krajowych i regionalnych przepisach dotyczących GMO należy zawrzeć jasne odwołanie do zasady ostrożności.

37. Popiera decyzję o ustanowieniu nowej, uproszczonej procedury powiadamiania w drodze odstępstwa od obowiązującej obecnie dyrektywy 98/34/WE.

38. Wzywa państwa członkowskie i regiony do zapewnienia współpracy transgranicznej z obszarami przygranicznymi w celu ochrony decyzji państw członkowskich w sprawie GMO.

39. W tym celu zaleca Komisji utworzenie strony internetowej zawierającej linki umożliwiające dostęp do krajowych rejestrów istniejących upraw.

40. Podkreśla, że nie jest pewne, czy z uwagi na zobowiązania międzynarodowe (zwłaszcza w ramach WTO) możliwe będzie osiągnięcie celów określonych we wniosku.

41. Zwraca uwagę na sukces europejskiej inicjatywy dotyczącej GMO (zebrano ponad milion podpisów) i pragnie dowiedzieć się, w jaki sposób inicjatywa ta zostanie uwzględniona w obecnej debacie.

Bruksela, 28 stycznia 2011 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO

CENY PRENUMERATY w 2011 r. (bez VAT, włącznie z normalną opłatą za dostawę przesyłki)

Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	1 100 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, wersja papierowa + roczne wydanie na płycie DVD	w 22 językach urzędowych UE	1 200 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria L, wyłącznie wersja papierowa	w 22 językach urzędowych UE	770 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, serie L i C, miesięczne wydanie na płycie DVD (komplet)	w 22 językach urzędowych UE	400 EUR/rok
Suplement do Dziennika Urzędowego (seria S) – Ogłoszenia o przetargach, płyta DVD raz w tygodniu	wielojęzyczny: w 23 językach urzędowych UE	300 EUR/rok
Dziennik Urzędowy UE, seria C – Konkursy	w językach, których dotyczy konkurs	50 EUR/rok

Prenumerata *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, który jest wydawany w językach urzędowych Unii, dostępna jest w 22 wersjach językowych. Dziennik Urzędowy składa się z dwóch serii – L (Legislacja) oraz C (Informacje i zawiadomienia).

Dla każdej wersji językowej jest otwierana osobna prenumerata.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 920/2005, opublikowanym w Dzienniku Urzędowym L 156 z dnia 18 czerwca 2005 r., instytucje Unii Europejskiej nie mają obowiązku sporządzania wszystkich aktów prawnych w języku irlandzkim ani publikowania ich w tym języku. W związku z tym irlandzkie wydania Dziennika Urzędowego sprzedawane są osobno.

Prenumerata Suplementu do Dziennika Urzędowego (seria S – Ogłoszenia o przetargach) obejmuje wszystkie 23 wersje językowe na pojedynczej płycie DVD.

Na żądanie prenumeratorzy *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* mogą otrzymać różne załączniki do Dziennika Urzędowego. Prenumeratory informowani są o publikacji załączników poprzez zawiadomienia dołączane do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Sprzedaż i prenumerata

Prenumeratę różnych odpłatnych publikacji wydawanych okresowo, na przykład prenumeratę *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*, można zamówić u naszych dystrybutorów handlowych. Wykaz dystrybutorów handlowych znajduje się na stronie internetowej:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm

Portal EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) zapewnia bezpośredni i bezpłatny dostęp do prawodawstwa Unii Europejskiej. EUR-Lex umożliwia dostęp do *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* oraz traktatów, aktów prawnych, orzecznictwa i aktów przygotowawczych.

Dodatkowe informacje o Unii Europejskiej znajdują się na stronie: <http://europa.eu>

Urząd Publikacji Unii Europejskiej
2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL